

În ambianța de amplă și profundă vibrație patriotică, de puternică angajare revoluționară generată de hotărârile înaltului forum al comuniștilor români

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

a făcut o nouă vizită de lucru
în unități economice și de cercetare științifică din Capitală

Chipul nou al Capitalei și industria sa puternică, lată două dintre argumentele pe care se întemeiază entuziasmul bucureștenilor la fiecare întâlnire cu conducătorul iubit și stimat al partidului și al țării, expresie elocventă a permanentului dialog între partid

și popor. Și cu prilejul acestei vizite, mii de cetățeni au salutat cu multă însufleșire, cu puternica aclamații pe secretarul general al partidului, semn al deosebitei bucurii, al înaltei mândrii patriotice de a avea în mijlocul lor pe cel mai iubit fiu al națiunii

Comentariu în paginile 2, 3

Țara după Congresul marilor victorii socialiste

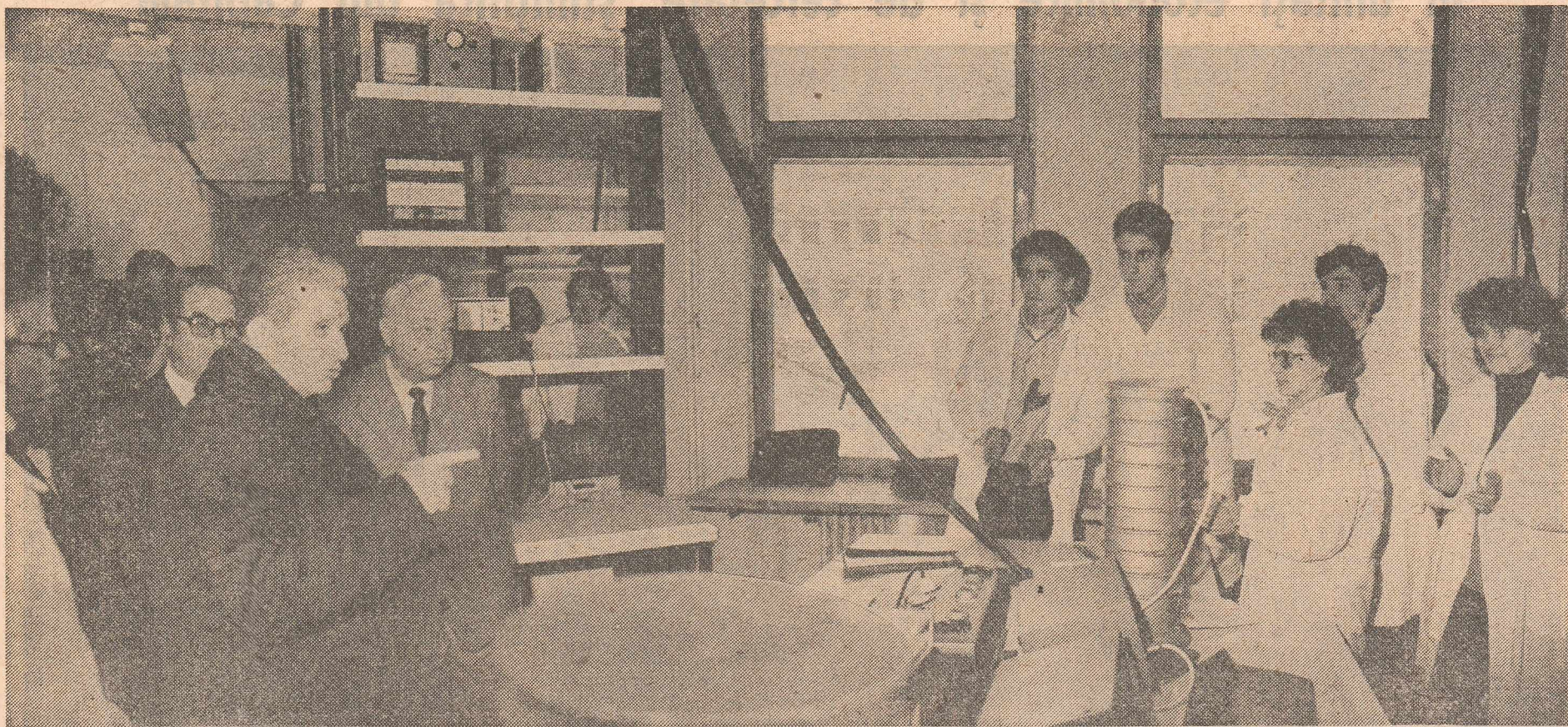
ÎNCREDERE • UNITATE • DĂRUIRE

comentarii, interviuri, opinii și reportaje de pe cuprinsul patriei
pe marginea istoricelor hotărâri ale înaltului forum al comuniștilor români

în paginile 4, 5, 6, 7, 8, 9

VIZITA DE LUCRU ÎN CAPITALĂ

● *Deplină satisfacție și profundă bucurie față de re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului* ● *Aleasă recunoștință față de conducătorul partidului și statului pentru preocuparea permanentă cu care urmărește și asigură dezvoltarea puternică a Capitalei* ●

Ținut în prima jumătate a celei de-a treia decade a lui noiembrie 1989, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român a avut un rol însuflețitor și mobilizator începând cu multe luni mai înainte. Zilele în care congresul și-a desfășurat lucrările au constituit, evident, și un moment înălțător, sărbătoresc, generator de entuziasm, un moment de trăire la cea mai înaltă tensiune pentru toți cetățenii țării, dar și un prilej de muncă avântată și temeinică. Pentru că evenimentul care a fost caracterizat drept epocal în istoria României a fost marcat de națiunea noastră în chip esențial prin muncă.

Ne aflăm la puține zile de la încheierea lucrărilor celui de-al XIV-lea Congres, dar el continuă și va continua încă multă vreme de-acum înainte, practic următorii cinci ani, să capteze atenția întregului nostru popor, să mențină la cote înalte temperatura entuziasmului revoluționar, să dinamizeze energiile creatoare, să sporească avântul muncii pentru înflorirea țării, să cimenteze și mai mult unitatea poporului în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Oamenii muncii de pe întreg cuprinsul țării își exprimă satisfacția și bucuria pentru re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului, garanția înaintării ferme și neabătute a României pe calea socialismului și comunismului. Magistrul Raport prezentat congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu, celelalte documente adoptate de marele forum al comunistilor români deschid vaste perspective dezvoltării României socialiste, un cîmp vast de afirmare muncii creatoare, realizarea obiectivelor economico-sociale pe care le preconizează fiind menite să înalțe patria, viața poporului pe cele mai înalte culmi de civilizație și progres.

În această atmosferă de entuziasm și de muncă plină de abnegație, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat miercuri o vizită de lucru în întreprinderi industriale și institute de cercetare științifică din Capitală. Au fost vizitate Întreprinderea „23 August”, Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Mașini-Unelte, Întreprinderea de Mașini-Unelte și Aggregate, Întreprinderea „Tricodava” și Centrul Național de Fizică.

Ilustrare semnificativă a rodnicului dialog pe care

A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

conducătorul partidului și statului îl poartă în permanență cu făuritorii de bunuri materiale și spirituale de pe întreg cuprinsul țării, noua vizită de lucru a constituit o amplă și concretă analiză a modului în care se acționează în direcția sporirii și diversificării fabricației, în direcția nivelului tehnic, calitativ și de competitivitate al fiecărui produs, a modernizării tehnologiilor, îmbunătățirii condițiilor de lucru, în direcția stabilirii măsurilor necesare pentru perfecționarea în continuare a întregii activități, pentru creșterea eficienței economice.

Caracterul de lucru al vizitei a ieșit cu pregnanță în relief și de astă dată prin valoroasele orientări, îndemnuri și indicații date de secretarul general al partidului colectivelor din unitățile menționate. Astfel, la Întreprinderea „23 August” tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că este necesar să se intensifice ritmul de asimilare și introducere în fabricație curentă a noilor tipuri de compresoare, care să țină pasul cu cerințele impuse de progresele înregistrate de industria chimică și alte ramuri ale economiei. Arătând că Întreprinderea dispune de un potențial tehnic și uman deosebit, de o bună experiență în producția de motoare și compresoare, secretarul general al partidului a cerut să se acționeze în direcția extinderii fabricației, concentrării și specializării în acest domeniu. Adresându-se conducătorii ministerului de resort, specialiștilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se acționeze în continuare pentru concentrarea turnării pieselor din oțel și fontă în unități dotate cu mașini și utilaje moderne, pentru organizarea unor linii de turnare specializate pe grupe de piese și, în general, pentru folosirea experienței dobândite aici în vederea modernizării tuturor secțiilor de profil existente în întreprinderile din țară. La Întreprinderea de Mașini-Unelte și Agregate, secretarul general al partidului a arătat că, pornindu-se de la experiența câștigată, trebuie să se acționeze în continuare pentru valorificarea la maximum a suprafețelor de producție existente și pentru extinderea tipizării unor familii de produse, astfel încât să se asigure creșterea productivității muncii, reducerea timpului de execuție a mașinilor-unelte, sporirea producției pe ansamblul întreprinderii. În discuția cu cadrele de conducere, cu specialiștii și muncitorii din cadrul Institutului de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Mașini-Unelte, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se țină seama de ritmul rapid al dezvoltării științei și tehnicii, fapt ce impune introducerea cât mai rapidă în producție a rezultatelor cercetării științifice și ingineriei tehnologice, scurtarea ciclului cercetare-proiectare-execuție-aplicare în producție. S-a cerut să se acționeze pentru generalizarea rezultatelor obținute, pentru promovarea de tehnologii noi, care să asigure creșterea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor, reducerea consumurilor materiale, de energie și combustibil, rentabilizarea tuturor produselor. În timpul vizitei la Centrul Național de Fizică, conducătorul partidului și statului a cerut să fie sporite preocupările pentru găsirea de noi soluții privind creșterea calității, a productivității muncii și a ritmului de realizare a centralelor nucleare-electrice. S-a indicat, de asemenea, să se acționeze în continuare pentru punerea la punct de tehnologii cât mai eficiente care să permită modernizarea proceselor industriale, pentru intensificarea activității de cercetare în domeniile de vîrf, pentru îndeplinirea rolului de avangardă ce revine fizicii ca știință.

Vizita a pus în evidență realizările importante cu care colectivele de oameni ai muncii din unitățile respective, asemenea muncitorilor și specialiștilor întregii țări, au întâmpinat marele eveniment din viața partidului, a poporului român, Congresul al XIV-lea al partidului, puternica mobilizare pentru realizarea exemplară a planului pe anul 1989 și pe întregul cincinal, pentru înfăptuirea neabătută a hotărîrilor adoptate la marele forum al comuniștilor români. Manifestîndu-și profunda dragoste și prețuire față de conducătorul partidului și statului pentru preocuparea permanentă cu care urmărește și asigură dezvoltarea puternică a Capitalei, oamenii muncii din întreprinderile și instituțiile științifice vizitate și-au manifestat și cu acest prilej deplină satisfacție față de realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al partidului, expresie a voinței întregii națiuni de a păși cu fermitate pe calea edificării cu succes a socialismului și comunismului în România. Ei și-au manifestat hotărîrea de a acționa, în strînsă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIV-lea, pentru ridicarea României socialiste pe culmi tot mai înalte de civilizație și progres.

ION CODRU ■

Cu satisfacție și mândrie relatăm

Eveniment epocal în istoria României pentru întreaga dezvoltare economică-socială a patriei pe drumul socialismului și comunismului, Congresul al XIV-lea al partidului a întreprins bilanțul general al stadiului actual al societății socialiste românești, a adoptat programele de dezvoltare a țării în următorul cincinal și până în anii 2000—2010. Opțiunea națiunii a fost fermă.

Îndeplinindu-și cu maximă răspundere pentru devenirea României socialiste, mandatul încredințat de toți comuniștii, de întregul popor, Congresul a votat într-o atmosferă de nestăvilit patriotism, de vibrant entuziasm revoluționar reelegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucită personalitate a întregii noastre istorii, în suprema funcție de secretar general al partidului, garanție sigură pentru înaintarea neabătută a României pe drumul socialismului, și comunismului, independenței și păcii. Prin telegrame adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, însufleții de cele mai alese sentimente de mândrie patriotică, de profundă responsabilitate comunistă, revoluționară, comuniștii, toți oamenii muncii, în deplină unitate de gând și simțire cu întreaga națiune își

exprimă hotărârea unanimă de a nu precupeți nici un efort, de a-și mobiliza exemplarele energii creatoare pentru materializarea sarcinilor ce le revin din istoricele documente adoptate de Congresul al XIV-lea al partidului.

Jalonind cu profundă clarviziune științifică coordonatele mersului impetuos înainte al țării, magistratul Raport constituie un însuflețitor program de muncă și viață pentru toți cetățenii patriei, fiecare regăsindu-și în el preocupările și sarcinile pentru ca activitatea fiecăruia om al muncii și a tuturor sectoarelor să fie ridicate pe o treaptă calitativ superioară.

Consemnăm și în această săptămână, fapte de muncă de la sate și orașe, gânduri și angajamente încercate de semnificații, pe care oamenii muncii le așază la temelia viitorului socialist și comunist al patriei, la ridicarea acesteia pe noi și strălucite culmi de civilizație și progres. Sint toate acestea expresia concretă a profundului atașament al întregului popor, al națiunii noastre socialiste față de politica partidului, a convingerii că mergem pe singurul drum care ne va asigura viitorul, drumul socialismului, al comunismului.

aportul la acest uriaș program de investiții, atât prin pregătirea unor specialiști de înaltă competență, capabili de realizarea optimă a celor mai complexe obiective, cât și prin ridicarea pe o treaptă superioară a activității de cercetare științifică și de inovație tehnologică.

Cu decizia fermă de a nu precupeți nici un efort în vederea transunerii în viață a istoricele hotărâri ale celui de al XIV-lea Congres al partidului, cadrele didactice, studenții, toți oamenii muncii din Institutul de Construcții București își exprimă bucuria nemărginită și satisfacția vie privind realegerea în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român a tovarășului Nicolae Ceaușescu, eminentă personalitate a lumii contemporane, genial gânditor și neînfricat militant pentru libertatea, independența, bunăstarea și fericirea poporului nostru, a cărui clarviziune teoretică și nestrămutată voință revoluționară, puse cu patriotism fierbinte în slujba egalității, a dreptății și a păcii, constituie cea mai sigură cheie a mersului neabătut înainte al României spre comunism, spre împlinirea celor mai alese idealuri și aspirații ale întregii noastre națiuni.

Prof. dr. ing.
CONSTANTIN IONESCU
Proector al Institutului de
Construcții București

În frunte — comuniștii

Am urmărit împreună cu colegii mei de muncă cu un deosebit interes și cu profunde sentimente de mândrie patriotică lucrările celui de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român desfășurate în capitala patriei noastre precum și magistratul Raport prezentat de secretarul general al partidului nostru tovarășul Nicolae Ceaușescu. Din Raportul prezentat a reieșit că o preocupare importantă a înțeleptei politici a partidului și statului, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele României constă în aceea de a face industria noastră competitivă pe plan mondial. În Combinatul de prelucrare al lemnului din Oradea unde îmi desfășor activitatea ca maistru principal specialist, generoasa orientare a conducerii noastre de partid a fost tradusă în faptă într-un chip strălucit: astăzi, exportăm mobilă de cea mai bună calitate în peste 28 de țări ale lumii precum R.F.G., Anglia, Olanda, S.U.A., Israel, Japonia, țările arabe etc.

Însufleții de sarcinile, ideile și orientările care reies din însuflețitorul Raport prezentat la deschiderea lucrărilor celui de-al XIV-lea Congres, cuvintele de ordine ale comuniștilor din organizația al cărei secretar de partid sint, rămân următoarele: răspundere revoluționară față de avutul obștesc, valorificarea la maximum a mate-

rii noastre prime, o înaltă calitate, competitivitate, rezistență și bun gust. Mobila românească de azi concurează cu cea produsă de marile firme ale lumii. Lucrez la Combinatul din anul 1968. Progresele realizate de atunci și până acum sint de-a dreptul impresionante.

Sub conducerea directorului nostru, ing. Vladimir Oros, delegat la lucrările celui de-al XIV-lea Congres, combinatul cu secțiile sale de la Beiuș, oraș Dr. Petru Groza, Salonta, Tileagd, Săcuieni este o unitate bihoreană care realizează cel mai mare aport de valută convertibilă în județ.

În frunte cu comuniștii din unitatea noastră precum Florian Balmoș șeful secției „Alfa”, Ambrozio Abrudan de la secția de prelucrări masive și secretar al organizației de bază nr. 4, Silvia Negruț de la sectorul mic mobilier și secretara de partid a organizației de bază nr. 6, Ana Crăciun, de la secția furnire, maistrul Ioan Gabor și cetecistul Cornel Herlaș, sintem ferm hotărâți ca, într-o unitate deplină în jurul partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să nu precupețim nici un efort pentru traducerea în viață a mărețelor obiective trasate de Raportul prezentat la Congresul al XIV-lea, eveniment epocal în viața poporului român.

Împreună cu colegii mei de muncă îmi exprim deplina satisfacție și bucuria nemărginită în ceea ce privește realegerea în suprema funcție de secretar general al Partidului Comunist Român a tovarășului Nicolae Ceaușescu, luptător neînfricat pentru libertatea, suveranitatea, bunăstarea și fericirea poporului nostru, garanție sigură a ridicării patriei noastre pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație. Sint convins că, urmînd exem-

plul luminos al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, colectivul nostru de muncă va înregistra noi succese în muncă, înfăptuind în mod plenar Programul-Directivă care deschide în fața noastră noi și mărețe perspective de dezvoltare.

PETRU BULZAN
C.P.L. Oradea
maistru principal specialist

Șansa de a trăi în această epocă

Inscris de Congresul al IX-lea al partidului pe verticala unei gigantice ascensiuni istorice, destinul României socialiste a cunoscut momente de maximă intensitate și efervescență pe toată durata desfășurării lucrărilor celui de-al XIV-lea Congres. În cea mai deplină unitate de gând, simțire și voință, comuniștii, întregul popor au salutat cu vie admirație, mândrie patriotică și unanimă aprobare Raportul prezentat de către cel mai iubit fiu al națiunii noastre socialiste, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Document de o excepțională valoare teoretică și practică, în care trecutul glorios, prezentul efervescent și viitorul măreț al României se condensază într-o genială și atot-

cuprinzătoare perspectivă, magistratul Raport prezentat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu ne aduce în suflet bucuria superbelor izbînzii ale poporului nostru, călăuzit de partid pe drumul luminos al socialismului și comunismului, trasînd cu clarviziune coordonatele înaintării viitoare a României pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație. Animat de cel mai ales și consecvent spirit revoluționar, Raportul la cel de al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român pune cu putere în lumină perspectivele minunate ale deceniilor următoare, precum și hotărârea nestrămutată a tuturor comuniștilor, a întregului nostru popor de a pași neabătut, strîns uniți în jurul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe calea socialismului și comunismului, această opțiune irevocabilă fiind pe deplin conformă atît cu legile obiective ale istoriei, cît și cu aspirațiile și idealurile noastre de egalitate și dreptate socială, de independență și suveranitate națională, de pace, securitate și cooperare în întreaga lume.

Raportul la cel de al XIV-lea Congres al partidului trasează activității de construcții sarcini și obiective de mare complexitate. Realizarea în cele mai bune condiții a impresionantului program de investiții, de 3 200—3 500 miliarde lei în deceniul următor, presupune o exemplară mobilizare și eforturi constante de autodepășire din partea tuturor celor ce lucrează în domeniul construcțiilor, spre a fi la înălțimea șansei lor istorice de a trăi și munci în această glorioasă epocă de cuceriri, însufleții de gîndirea vizionară și de elanul marelui cititor al României socialiste moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Școala superioară de construcții este chemată să își sporească

Forța marilor idealuri

Semnul neîndoios al puternicei efervescențe politice determinate de pregătirea și desfășurarea lucrărilor Congresului al XIV-lea al partidului, al implicării active și responsabile a tuturor oamenilor muncii, practic a întregului nostru popor, în realizarea acestui moment politic fundamental ca o expresie de referință a idealurilor definitive ale societății noastre stă în faptul că înfăptuirea prevederilor documentelor adoptate în su premul for politic al țării, în-deosebi a istoricului Raport prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie acum preocuparea primordială a noastră, a tuturor. Trecem la treabă avînd convingerea profundă că minunatul program stabilit de Congres reprezintă însuși viito-

Așa bate inima țării

Anchetă de opinie

Asezați la rosturile lor, acolo unde muncesc și trăiesc, unde creează și învață, unde știu dintotdeauna că prin ei și pentru ei devine mai bună lumea pe care cu mintea și brațele lor o făuresc, oamenii acesteia țării, sint pătrunși în aceste zile, mai mult ca oricînd, de vibrația acelorași gânduri, a acelorași înălțătoare sentimente ce fac mai puternic ritmul în care bate marea inimă a țării. Însăși viața lor, însăși viața noastră, anii socialismului în care am deprins cu temeinicie să judecăm, să gîndim, să hotărîm împreună, inseamnă, mai ales din 1965, încoace, pentru noi toți, și posibilitatea și datoria civică, dar, mai ales, și o nevoie lăuntrică, de a privi mersul țării, viața ei politică, economică și socială ca pe propriul nostru drum, ca pe o luptă cu timpul și cu noi înșine, ca pe un sens al muncii și al dăruirii menite să ne aducă, prin strădanii nedrămuite, satisfacția celor mai mari și deopotrivă de meritate victorii.

Gîndurile citorva dintre ei, gîndurile citorva dintre noi adică, ale citorva oameni obișnuiți, mai tineri sau mai puțin tineri, muncind cu pa-

siune acolo unde le e rostul, în Muntenia, în Moldova sau în Transilvania, în Capitală, în mari citadele industriale, ori în satele ce-și făuresc, iată, un chip demn de pragul mileniului trei, potrivit demnității înseși a societății noastre, nu au altă reprezentativitate decît aceea că oamenii aceștia trăiesc printre noi, sint și gîndesc ca noi toți. Au urmărit, ca și noi, participînd, ca și noi, la pregătirea și desfășurarea marelui forum al comuniștilor români. Participînd cu inima și conștiința, avînd aceeași bucurie a întregii țări, aceeași hotărîre de a participa cu fapta la împlinirea obiectivelor istorice pe care noiembrie 1989 le inscrie în cronică devenirii socialiste a României. Nu trebuiau aleși altfel decît în urma unor fi-rești întîlniri reportericești — oricare alții, asemenea lor, asemenea nouă, ar fi fost, sint în măsură să exprime gîndul de deasupra tuturor gîndurilor, **unirea-n cuget și-n simțiri** a unei națiuni conștiente de sine, aptă să se exprime pe sine prin fiecare dintre noi.

Pe marea platformă a **Întreprinderii „Aversa”** din București, unitate care, în întîmpinarea Congresului al

XIV-lea al P.C.R., a realizat sarcinile de plan pe primii patru ani ai cincinalului, înregistrînd semnificative depășiri, la export, cei aproape 5 000 de oameni ai muncii, evidenția **Petre Gherbăzan**, secretarul comitetului de partid, au trăit, asemenea întregii țări, deplina satisfacție a realegerii tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului. Mulți dintre noi am fost în Piața Republicii în momentele în care, imediat după încheierea lucrărilor Congresului, o adevărată mare de oameni l-a întîmpinat pe conducătorul iubit al partidului și poporului, exprimînd cu putere faptul că alesul marelui forum comunist, este în fapt, alesul întregului partid, al întregii națiuni române. Noi, muncitorii, sintem hotărîți să urmărim întocmai înaltul exemplu de dăruire revoluționară al secretarului general al partidului. Știm că numai și numai de munca noastră, a întregului popor, depinde însuși viitorul țării, că mărețele obiective stabilite de Congres pot și vor fi îndeplinite prin chiar această muncă.

O nouă demnitate a muncii — iată o realizare defini-

torie socialismului pe care-l construim în România, o realitate pe care și minerii, afirmă **Nicolae Bud**, unul dintre tinerii ingineri șefi ai **Minei Ilba**, județul Maramureș, o demonstrează prin propria lor activitate. Atît în istoricul Raport prezentat de secretarul general al partidului, cît și în Programul-Directivă, se acordă o atenție deosebită mineritului și, în acest context, creșterii producției de minereu pentru metalele neferoase. Noi ne-am îndeplinit încă de la începutul lunii octombrie planul pe primii patru ani ai cincinalului și vom reuși, în continuare, să ne depășim propriile performanțe. Avem această certitudine, pentru că hărniciei dintotdeauna a oamenilor i se adaugă, și dotare tehnică de înalt nivel, care beneficiază de cele mai noi cuceriri științifice și tehnologice din acest domeniu.

Și în agricultură, proprietatea socialistă, organizarea muncii pe baze științifice au dat rezultate pe care nici cele mai optimiste previziuni nu le puteau anticipa, deși era vorba de ocupația de căpătîi a unui întreg popor. Acest lucru, subliniază **Virgil Dumitriu**, președintele

despre bucuria întregii națiuni

rul țării, la a cărui împlinire cu toții trebuie să contribuim, trăind satisfacția vie că partidul nostru, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui realegere în funcția supremă de secretar general al P.C.R. exprimă hotărârea de nestrămutat a întregii națiuni, conduce cu deplină competență și fermă determinare revoluționară complexa operă de făurire a comunismului pe pământul românesc.

Marile realizări obținute de poporul nostru în anii socialismului, îndeosebi în perioada de glorie a istoriei naționale deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, pe temeiul cărora se structurează grandiosul program de dezvoltare, în cincinalul următor și în perspectivă, a României socialiste reprezintă o strălucită confirmare, cu implicații profunde în însăși evoluția lumii contemporane, a forței socializmului de a se afirma drept singura orinduire capabilă să valorifice pe deplin întregul potențial de creație al poporului. Ne mindrim cu faptul că între aceste minunate realizări, a căror enumerare ar cuprinde majoritatea înfăptuirilor anilor Epocii Nicolae Ceaușescu, și care au consacrat, la scara planetei, formula „miracolului economic românesc”, poate fi considerată și unitatea noastră, una dintre cele mai puternice și mai moderne din întreaga țară, ale cărei realizări o plasează, totodată, în ierarhia mondială în acest domeniu. În condițiile în care, în sectoarele de industrializare, productivitatea muncii a atins 1,2 milioane lei/om al muncii anual, nu pot surprinde pe nimeni recordurile excepționale obținute de colectivul nostru, distins de două ori cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste” și, de asemenea, cu acela de „Erou al Noii Revoluții Agrare”. Ele se datorează în primul rând dotărilor tehnice excepționale datorate preocupării constante a partidului de a organiza activitatea economică pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, precum și profesionalismului și hotărârii oamenilor muncii de a face totul pentru ca munca lor să devină cât mai eficientă. Integrarea activității din unitatea noastră, utilizarea superioară a avantajelor științei vizează, practic, tot ce se întreprinde, astfel că, în afara furajelor, producem tot ce este necesar — material biologic, vaccinurile, medicamentele. Avem, din această perspectivă, chiar un ascendent tehnologic față de unitățile similare performante din lume.

Tot ce am realizat, tot ce va trebui să realizăm în continuare, pentru că, așa cum se evidențiază în magistratul Raport prezentat de secretarul general al partidului, noua etapă de dezvoltare a patriei noastre presupune o eficiență și mai ridicată

a activității economice, reprezintă răspunsul nostru hotărât, de comuniști, de oameni ai acestui pământ, pentru care comunismul reprezintă idealul suprem de muncă și viață, la chemarea înflăcărată a celui mai bun fiu al națiunii noastre, a genialului strateg al ascensiunii României pe culmile civilizației comuniste, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Tocmai pentru că în condițiile specifice societății noastre, orice activitate are semnificație politică, tocmai pentru că munca — valoarea fundamentală care este profund implicată în mobilizatorul program de dezvoltare economico-socială stabilit de Congres — are și ea o covârșitoare semnificație politică, ne angajăm să răspundem prin fapte de muncă, să ne implicăm nemijlocit prin tot ceea ce înfăptuim în transpunerea în viață a obiectivelor pe care înaltul Forum al comuniștilor români le-a stabilit pentru înflorirea continuă a patriei noastre.

PETRE PLĂCINTĂ
Erou al Muncii Socialiste,
directorul Întreprinderii
de stat „Avicola” Bacău

**Dorința de-a
munci mai bine**

Am urmărit cu profundă admirație și neînmormurată mândrie patriotică amplul și cuprinzătorul Raport prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în deschiderea lucrărilor Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român, document de excepțională însemnătate teoretică și practică pentru destinul socialist și comunist al patriei. Bilanțul remarcabilelor înfăptuiri din acești ani de puternică efervescență pe întreg cuprinsul țării argumentează superioritatea proprietății socialiste și cooperatiste, forța și capacitatea de înnoire și modernizare a tuturor ramurilor economiei naționale.

În magistratul document prezentat celui mai înalt forum al comuniștilor au fost amplu analizate realizările și eforturile depuse de oamenii muncii din agricultură în procesul revoluționar de înfăptuire a noii revoluții agrare, de asigurare a unor recolte stabile și bogate. În acest context, rezultatele obținute în acest an de Cooperativa agricolă de producție Furculești din județul Teleorman sînt edificatoare. Am obținut recolte la care în urmă cu cîțiva ani nici nu visam. Și asta la toate cul-

turile — grâu, porumb, orz, sfeclă de zahăr. De cîțiva ani buni, cooperativa se autofinanțează. An de an, 2—3 milioane de lei se adaugă contului în bancă al cooperativei. Recoltele bogate aduc după ele cîștiguri pe măsură. La sfecla de zahăr am cîștigat două milioane, fără a socoti deocandată primele pentru fondul de stat pe care urmează să le încasăm. De pe 50 de hectare de ceapă am încasat un milion și jumătate. Am produs semințe de soia, ricin, grâu și orz. Și ele au fost rentabile. Toate mijloacele de transport sînt ale noastre. Noi le reparăm, noi le întreținem. Singuri ne transportăm produsele la beneficiari. Din activitatea asta am cîștigat un milion de lei. Furajele pentru iarnă sînt suficiente pentru cele două ferme zootehnice pe care le avem.

Toate aceste rezultate se reflectă în cîștigurile membrilor cooperatori, în ridicarea nivelului de viață și civilizației al comunei. Anul acesta am repartizat cu 50 de kilograme mai mult grâu pentru fondul alimentar. Surplusul ce urmează să fie repartizat, funcție de normele lucrate, va fi dat în curînd. În plus, pentru fiecare zi de muncă s-au dat 45 lei. Plățile pentru cei 600 de pensionari ai comunei și pentru membrii cooperatori se fac regulat, la zi fixă, ca în orice unitate din industrie.

Comuna Furculești este sediu de consiliu unic agro-industrial de stat și cooperatist. Această veche așezare din cîmpia teleormăneană, trăiește, însă, timpul înnoirilor, profilul viitorului centru agro-industrial începînd să se profileze cu vigoare. Specialiștii care lucrează și trăiesc în comună locuiesc în blocuri de locuințe moderne cu toate înlesnirile pe care le aduc acestea. Comuna are dispensar și un spital cu 60 de paturi. Rețeaua comercială este dotată cu toate secțiile de prestări servicii. Liceul agro-industrial va avea în curînd și treapta a doua de învățămînt.

Am avut cîinstea să fiu delegat la Congresul al XIV-lea al partidului, pe drept cuvînt numit congresul marilor victorii ale socialismului în România, și să exprim dorința unanimă a comuniștilor ca în fruntea partidului să fie reales tovarășul Nicolae Ceaușescu, garanție că în anii ce urmează comuna noastră va înflori și mai mult, că viața oamenilor ei va deveni din ce în ce mai bună, că planurile pe care ni le-am făurit vor putea fi duse la îndeplinire.

În Sala Congresului m-am gîndit și la cei care mi-au încredințat mandatul, la comuniștii din cooperativă, la Ion Pavel și Florea Sfetcu, îngrijitori de animale, la cooperatorul Dumitru Lepădat, la mecanizatorul Niță Sfetcu, aceștia fiind exemple pentru felul cum mun-

cesc. Unanimitatea cu care am votat realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului exprimă dorința noastră unanimă de a munci mai bine, de a face totul pentru ca România să meargă neubătut pe drumul socialismului și comunismului, spre noi culmi de civilizație și progres.

ILIE PANĂ
președintele Cooperativei
agricole de producție
Furculești

**Între renumitele
firme ale lumii**

Întregul colectiv de oameni ai muncii de la Întreprinderea de Alumină Tulcea își exprimă profundă satisfacție pentru rezultatele cu care s-a încheiat înaltul forum democratic al comuniștilor români, bucuria că fiul cel mai stimat al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost reales în funcția supremă de secretar general al partidului, garanție de aur că înfăptuirile uriașe pe care le cunoaște țara, începînd de la Congresul al IX-lea al P.C.R., le va ridica la o nouă putere a cutanței realiste prin Programul-Directivă adoptat de votul nostru unanim.

Aș vrea să mă folosesc de acest prilej pentru a menționa că noi, cei de la Alumină, am beneficiat din plin de indicațiile pe care ni le-a dat secretarul general al partidului. Ori de cîte ori a vizitat județul nostru, Întreprinderea de Alumină a figurat pe agenda de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, astfel încît orientările și îndemnul adresate au făcut posibile realitatea fermă de a ne prezenta la Congresul al XIV-lea al P.C.R. cu realizări pe măsura celor mai înalte dezeritate ale modernizării și competitivității noii industriei românești.

Spunînd aceasta, mă gîndesc la faptul că alumiștii tulcenii, al căror mandat am avut bucuria de a-l susține în înaltul forum al Congresului, au obținut acționînd cu consecvență pentru traducerea în viață a programelor de perfecționare a muncii — importante sporuri de producție care s-au materializat în livrarea a peste 14 mii tone alumină calcinată peste plan, producția-marșă suplimentară depășînd — în zilele Congresului — cifra de 130 milioane lei, ceea ce înseamnă că în aceste mo-

mente sărbătorești pentru întreaga viață politică și economică a țării noastre, colectivul de oameni ai muncii pe care îl reprezintă și-a îndeplinit planul la producția-marșă pe tot anul, întreaga activitate productivă a întreprinderii desfășurîndu-se sub semnul celei mai înalte eficiențe economice. Pînă la ora aceasta, cheltuielile totale au coborît cu 5 milioane lei sub cele prevăzute iar cele materiale cu 4 milioane mai puțin decît prevedea planificarea noastră. În climatul de înaltă responsabilitate a bilanțurilor angajate de Congresul al XIV-lea, Întreprinderea în care lucrez produce 65 la sută din nevoile de alumină ale întregii economii naționale.

Îmi amintesc cu satisfacție de chemarea la întrecere pe care alumiștii tulcenii au lansat-o la începutul anului acestui, tuturor unităților de profil și constat acum că angajamentele cu care ne-am prezentat în cîntea marelui forum al țării nu numai că au fost îndeplinite dar și depășite substanțial, asigurînd înalta conducere a partidului că vom începe traducerea în viață a Programului-Directivă adoptat la Congresul al XIV-lea, chiar din aceste zile, mobilizîndu-ne astfel toate eforturile ca pînă la sfîrșitul anului să întărim economia națională cu o producție suplimentară de 150 milioane lei. Am demonstrat că Uzina de alumină nu numai că poate produce la parametri inițiali proiectați dar se poate situa — prin randamentul de extracție a substanței utile din bauxită — printre primele firme de profil din lume. Situndu-ne prin rezultatele obținute lund de lund pe primul loc în întrecerea socialistă, între unitățile similare din țară, ne putem mindri cu performanța aproape realizată de a obține pentru a treia oară consecutiv locul I pe ramură și să fim, astfel, cu speranțe justificate, dobîndirea înaltului titlu de Întreprindere Erou.

În numele tovarășilor mei de muncă țin să exprim și în acest fel hotărîrea colectivă de a înalta continuu ștacheta performanțelor în lumina măsurilor de importanță capitală adoptate prin Programul-Directivă la Congresul al XIV-lea, aceasta demonstrînd cel mai bine adeziunea unanimă față de excepționalele documente programatice ale viitorului nostru, ce prefigurează o perspectivă luminoasă înaintării neabătute a patriei socialiste spre cele mai înalte culmi de civilizație și progres.

VASILE URSU
secretarul Comitetului P.C.R.,
Întreprinderea de Alumină,
Tulcea

C.U.A.S.C. Stăncuța, județul Brăila, confirmă atît justetea politicii partidului nostru de dezvoltare a agriculturii ca ramură economică fundamentală, cit și realismul marilor obiective stabilite de Congresul al XIV-lea în acest domeniu. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost recent în mijlocul agricultorilor brăileni. Pentru noi toți, prezența conducătorului partidului și statului, analizele și indicațiile sale au constituit cel mai puternic imbold de a munci astfel încît performanțele pe care le-am obținut în acest an să devină rezultate obișnuite, normale ale anilor următori.

Cerînța ca performanțele să caracterizeze starea de lucruri normale în agricultură reprezintă, declară **Szekeley Ladislau**, directorul Asociației economice intercooperatiste pentru îngrășarea tineretului bovin **Boroșneu Mare, județul Covasna**, programul nostru permanent de muncă. Este un program izvorit direct din documente de partid, din gîndirea novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu a cărui realegere în funcția supremă

de secretar general al partidului reprezintă expresia voinței unanime a tuturor celor care trăiesc și muncesc în România. Prevederile stabilite de Congresul al XIV-lea al partidului pentru dezvoltarea în continuare a zootehniei sînt pe deplin realizabile. Experiența unității noastre, prima de acest profil distinsă cu înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare, demonstrează că priceperea și pasiunea, simțul gospodăresc și disciplina pot să aducă rezultate întradevăr deosebite. Noi sîntem o mare familie a muncii, lucrăm împreună și ne bucurăm împreună de roadele muncii noastre. Sentimentul unității nu reprezintă pentru noi ceva abstract: pur și simplu, sîntem alături unii de alții și învățăm, împreună, să muncim și să trăim mai bine împreună.

Acest sentiment de mare familie, al comunității firești a oamenilor care muncesc și trăiesc împreună este dat și de conviețuirea în cadrul aceleiași localități. Comuna **Scinteia, din județul Iași**, declară **Ion Muscalu**, primarul localității, era una dintre cele mai sărace din întreg ținutul. Ea are acum nu doar toate dotările economi-

ce și edilitare ce nu erau nici măcar visate cu două-trei decenii în urmă (moară, brutărie, locuințe moderne, un centru civic ce se prefigurează), dar beneficiază și de o bază culturală (în primul rînd, muzeul de istorie și o cunoscută tabără națională de sculptură) care îi permit un veritabil dialog cu centre culturale de tradiție. Ascensiunea satului românesc la nivelul de civilizație propriu socialismului, la valorile culturii și ale științei a început să devină un fapt și este deosebit de important că marele forum al comuniștilor români a afirmat ca pe o prioritate a dezvoltării noastre social-economice înflorirea în continuare a localităților rurale. Este o mare șansă pe care o datorăm politicii partidului nostru, grijii permanente a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru ca de binefacerile socialismului, de progresul general, social-economic, să beneficieze toate zonele țării, toate localitățile.

Grija pentru om, pentru toți oamenii, o simți și atunci cînd muncești și te bucuri de munca ta, și atunci cînd, după mulți ani de muncă, te

poți bucura, liniștit, de copii și de nepoții tăi. **Ștefan Moise, din Baia Sprie**, s-a pensionat acum trei ani, după 35 de ani de muncă, dar avînd peste 50 de ani vechime, intrucît, lucrînd în subteran, fiecare an lucrat i s-a considerat un an și jumătate. Și pentru noi, cei care nu mai sîntem în producție, este important ce se întîmplă cu țara. Ne-am bucurat și noi urmărind lucrările Congresului al XIV-lea, sîntem și noi mindri că și anii noștri de muncă s-au adunat în această zestre a țării. Acum, ne ajutăm copiii, ne creștem nepoții și vrem să-i creștem tot în cultul muncii. Ei vor ști mai multă carte decît noi, și asta e bine, vor împlini și unele din visurile noastre pe care viața nu ne-a îngăduit să le împlinim noi înșine. Eu am apucat să ajung artificier, adică un fel de tehnician, învățînd mai tîrziu, pe cînd mi munceam. Cei mai mulți dintre ortaci, în anii '50, aveau cîteva clase. Acum vorbim, despre muncitorii intelectuali și mi se umple inima de bucurie.

Muncitorul intelectual, muncitorul creator, legat, și prin pregătire teoretică și practică, dar și prin pasiune de o muncă ce înseamnă con-

cepție, inteligentă, cultură, nu, pur și simplu, execuție mecanică, reprezintă deja, e încredințat maestrul **Gheorghe Manolache, de la I.R.E.M.O.A.S. București**, o realitate și o necesitate. Faptul că, alături de mulți alți muncitori, maiștri, tehnicieni, și bîncînteles, ingineri, am obținut mai multe brevete de invenții este pentru mine nu doar o satisfacție personală. Este, de fapt, modul meu de a munci și am constatat, din experiența unor decenii la strung și la planșetă, că așa și trebuie să se lucreze acum — nu strungul într-o parte și planșeta în alta, ci amîndouă împreună. Documentele Congresului al XIV-lea, magistratul Raport al tovarășului Nicolae Ceaușescu și Programul-Directivă, în primul rînd, pun un mare accent pe ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor pe baza cercetării științifice în general, a valorificării inventivității oamenilor. Ca să ajungem la produse de cel mai înalt nivel tehnic mondial va trebui ca și făuritorii acestor produse să se situeze „la vîrf” în materie de competență profesională.

**Anchetă realizată de
CONSTANTIN DUMITRU**

Hotărârile înaltului forum

Temeiul vieții imbelșugate

În atmosfera de profundă efervescență politică și angajare revoluționară generată de ideile, tezele și orientările cuprinse în magistralul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIV-lea al partidului, de perspectiva deschisă prin documentele aprobate de marele forum al comunistilor români, colectivele de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării așază în centrul preocupărilor lor criteriile specifice dezvoltării intensive a economiei naționale și reafirmă prin strălucite fapte de muncă hotărârile lor nestrămutate de a-și amplifica eforturile pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, pentru ridicarea întregii activități la cote superioare de calitate și eficiență.

Am intrat în decembrie și număratoarea inversă a zilelor care au mai rămas până la sfârșitul anului se derulează rapid. Dar sfârșitul de an reprezintă un reper în perspectiva căruia avem de evaluat o distanță și un drum de parcurs. Avem de evaluat, înainte de toate, modul concret și responsabil în care se cuvine să-și înțeleagă oricine misiunea muncii lui, datorită de a se strădui să facă mai fertilă această muncă. Pentru că numai astfel, cu argumente noi, întotdeauna la zi și specifice fiecărui loc de muncă, putem afirma răspicat dorința noastră de-a ridica la un nivel superior, prin faptă exemplară, contribuția la realizarea proiectelor prin care se împlinesc, treaptă cu treaptă, progresul general al țării.

Este cunoscut că, răspunzând cu entuziasm vibrantei chemări patriotice adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, numeroase colective muncitorești au raportat în întimpinarea Congresului al XIV-lea realizarea planului pe 1989 și pe primii patru ani ai cincinalului, ceea ce le-a deschis posibilitatea ca în luna decembrie să lucreze, de fapt, în contul anului viitor. Iar numărul întreprinderilor care realizează această performanță crește cu fiecare zi, într-o grăitoare ilustrare a adevărului subliniat adeseori de conducătorul partidului și statului nostru, anume că economia românească dispune de tot ceea ce este necesar și că există toate condițiile ca, printr-o mai bună organizare a muncii și a producției, prevederile de plan să fie realizate

întocmai iar întreaga activitate economică să se desfășoare potrivit platformei de muncă și creație pe care partidul a așezat-o în fața întregului popor, de realizare a unei noi calități în toate sferele de activitate.

Izbinzile de pe frontul activității economice întruchipează, într-adevăr, o decisivă opțiune în competiția cu timpul, știut fiind că îndeplinirea obiectivelor acestuia an are un rol hotărâtor pentru lansarea producției anului ce urmează și pentru îndeplinirea cu succes a indicatorilor stabiliți pentru întregul cincinal. România acestui ceas istoric se prezintă, astfel, ca un vast șantier al ideilor în efervescență, ca un șantier al cărui constructori dau străluciri noi și dau dimensiuni noi actului creator al muncii, alcătuind în mod inspirat și cu temeinicie, cu abnegație și cu dăruire comunistă, certitudinile prin care ne legitimăm ritmurile spectaculoase de înaintare, ritmurile accelerate ale progresului în toate laturile vieții economico-sociale.

Apariția și finalizarea în practică a unor idei de majoră însemnătate, idei care înseamnă reduceri substanțiale ale consumurilor energetice și de materii prime, promovarea de noi tehnologii, creșterea randamentului muncii, realizarea unor produse de calitate superioară, sporirea volumului producției pentru export se înscriu ca semnificative exemple ale unei incontestabile realități: unitățile noastre economice, prin valorile de expresie supremă ale muncii lor, își înscriu eforturile pe linia logicii obiective a dezvoltării noastre, care impune — ca o esențială condiție a progresului și înfloririi țării — valorificarea spiritului creator al tuturor oamenilor muncii. Așa cum și-au propus să evidențieze și reportajele din grupajul de față, aceste eforturi de perfecționare, de autodepășire, generalizate la scara întregii națiuni și magistral direcționate de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se constituie într-o expresie elocventă a înaltei răspunderi muncitorești pe temeiul căreia se materializează în fapt principiile modelului comunist de muncă și viață, atașamentul profund față de valorile socialismului, înțelegerea superioară a intereselor generale ale țării.

D. CONSTANTINESCU ■

Maistru principal specialist. Aceasta este funcția lui Ioan Streza în cadrul Schelei de Producție Gaze Naturale Tîrgu Mureș. „Sînt specialist în probe de producție și reparații capitale sonde” se prezintă. Iată de ce nici o sondă în perimetrul de activitate a schelei nu intră în funcțiune fără prezența lui. Orice sondă care a suferit o intervenție trebuie să fie certificată de priceperea lui, de experiența lui. Iar știința și experiența înseamnă în primul rând răspundere. „Ca orice gospodăruș al avuției naționale zice, sondorii de gaze sîntem chemați să promovăm orice rezervă din strat, să protejăm astfel fiecare rezervă încît să îmbogățim potențialul energetic al țării, înscriindu-ne pe coordonatele exigentelor formulate în magistralul Raport prezentat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la recentul Congres al XIV-lea al P.C.R.”.

„A gospodări”. Iată un verb ce se conjugă aici în hotărârea rămasă dezgolit de recoltă în cîmpul de sonde de la Cuedă ca și în toate cîmpurile ce se desfășoară din Valea Muresului spre Podișul Transilvaniei pe teritoriul a trei județe, afe-rente unității despre care scriem.

„De vreo cîțiva ani, zice Ioan Streza, ne-a venit ideea recuperării tubulaturii de la sondele epuizate. Vă dați seama ce înseamnă asta? Înmulțim 500 cu 27. Adică lungimea aproximativă a tuburilor recuperate cu greutatea pe metru liniar. Mai bine de 11 tone țevă specială de la o sondă”. A gospodări este deci un verb dinamic, o deviză care mobilizează știința, puterea de dăruire, abnegație, curajul. Da, da, curajul. Că de multe ori, pentru a stăpîni țăriile subpămîntului cînd se dezvăluie e nevoie de curaj. Electricienii, mecanicii, sudorii, zidarii, instalatorii, șoferii, operatorii, mașiniști, toți își zic sondorii. Iar sondorul este de cele mai multe ori un muncitor complex stăpîn pe mai multe meserii pe care le practică după cum e nevoie, indiferent de condiții și fără condiții. „Comportă riscuri meseria de son-

dor?” îl întrebăm. „Da, e o meserie plină de riscuri. Dar riscurile nu sînt mai mari decît măsura pregătirii profesionale, a stăpînirii tainelor sondoritului. Trebuie să respecti cu precizie de micron tot ceea ce prevede tehnologia, să prevezi și să preîntîmpini ceea ce ar putea să se întîmple. E nevoie de multă stăpînire de sine și luciditate. Meseria de sondor nu se practică glumind”. „Riscuri pe măsura pregătirii profesionale”. Un răspuns cum nu se poate altul mai realist. Un astfel de răspuns primim și la întrebarea: ce date ați înscris

rarea bunei funcționări a fiecărei sonde și creșterea aportului la sistemul energetic național e o activitate plină de evenimente”.

Despre acestea aflăm a doua zi în zori la sediul Schelei. Evenimente care se succed de dimineața pînă seara și de seara pînă dimineața. „Ziua de lucru a gîrzilor, spune electricianul Mihai Psota este identică cu a celor care lucrează în agricultură, zi lumină”.

Pe inginerul Dan Colhon, director adjunct al schelei, îl prindem cu piciorul pe scara unei „Asistențe techni-

Gospodăruind bogăția adîncurilor

În cartea de vizită prezentată înaltului forum comunist, Congresul al XIV-lea al partidului? „Pe zece noiembrie sondorii mureșeni de gaze au raportat îndeplinirea integrală a sarcinilor de producție aferente anului patru al actualului cincinal” ne informează inginerul Bogdan Conduratu, directorul Schelei. Pe zece noiembrie s-au deschis robinetii pentru a pune la dispoziția economiei naționale un supliment de producție de peste un miliard metri cubi de gaze naturale pînă la 31 decembrie 1989. Deschiderea robinetilor de care vorbim s-a pregătit cu migală încă din ultima perioadă a anului precedent, din primele zile ale acestui an.

La dispecerat, informațiile vin prompt, concise, la obiect. „Înțelegem că se încheie o zi fără evenimente”. Îl abordăm pe Dumitru Nicoară, omul de la stația de radio. „Fără evenimente deosebite, mă corectează. Asigu-

ce”. L-am cunoscut într-o dimineață de decembrie, mai exact într-o noapte cu zăpadă multă și stele strălucitoare la Sărmășei Gară. Îmbrăcat în pufoaică, urmărea, dădea indicații și pune mina alături de montorii stației de comprimare a gazului metan. „Erați consemnat la Sărmășei”. „Da, zice în timp ce fața i se luminează de un zîmbet. Toți eram consemnați. Un consemn care s-a terminat cu bine. Termenul de construcție a stației a fost redus cu mai bine de șase luni”.

Într-un astfel de consemn aveam să aflăm, era și în ziua vizitei. La Grebeniș se construiește o stație de comprimare a gazului de 10.500 cai putere. Mai bine zis s-a construit. Acuma se află în probe tehnologice. Spre acel punct de lucru era pornit împreună cu inginerul Florin Nițulescu șef de brigadă la Antrepriza de Construcții Magistrale Brașov.

Tinerii ingineri Viorel Soceanu, Mircea Vescan, Rodica

Hăbean, maiștrii Tiberiu Farcaș, Ioan Mărginean, Adalbert Șugo de la constructor și-au dat mina cu Ioan Ulieșan, frații Ioan și Adrian Șugar, Gheorghe Szanto, Iosif Oroian și alții de la beneficiar pentru a devansa graficul execuției acestei lucrări de mare importanță pentru economia națională.

„Montajul propriu-zis al agregatelor, s-a executat în exclusivitate de către noi sprijinind totodată constructorul și la montajul celorlalte utilaje”.

Oamenii noștri. Adică oamenii schelei. Oameni care pentru a deschide robinetii producției suplimentare au executat măsurători hidro-dinamice la tot fondul activ de sonde echipindu-l cu duze de iarnă, au executat reviziile generale și pregătirea funcționării pentru sezonul rece la toate cele opt stații electro și motocompressoare, au pus în funcțiune și reactivat 91 de sonde, au pus în funcțiune stația de comprimare de la Fintinele, au executat măsurători de cercetare în condiții de zăcămint la 200 sonde, au executat tratamente pentru creșterea debitului potențial la 650 sonde și altele.

La toate acestea, experiența maistrului Streza își spune cuvîntul împlinind împreună cu toți sondorii mureșeni tabloul faptelor care îi împing mereu spre locurile fruntașe ale întrecerii socialiste pe țară.

„Împreună cu țara, relevă maistrul Streza, trăim marea bucurie a realegerii celui mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în înalta funcție de secretar general al partidului, garanție sigură a împlinirii strălucitoarelor obiective stabilite de Congresul al XIV-lea, pentru cincinalul viitor și în perspectiva anilor 2000—2010. Succesele de pînă acum le oferim drept garanție a împlinirii adevărului nostru, bălălia pentru ca strălucitoarele idei și orientări să devină fapte pentru ridicarea României pe noi trepte de civilizație și progres.

MIRCEA BORDA ■

Prin geamul ferestrei de la apartamentul în care locuiesc văd o imagine cu care ochiul s-a obișnuit, dar care aici, în preajma casei mele, are o semnificație aparte. Cîțitorii o vor pătrunde-o aflînd că blocul, casa, care îmi este atît de dragă, încă nu a împlinit un an. Iată despre ce imagine este vorba. Trei macarale își întind gîturile către apartamentele ultimelor etaje, își rotesc brațele cu benele încărcate cu mortar și beton peste spațiile ce închipuie contururile unor noi edificii. Cu atît mai profundă este semnificația unei asemenea imagini înălțate în mediul rural, într-o localitate care încă se numește sat ori comună dar în care construcția pe verticală este o emblema a civilizației noi socialiste, a civilizației care, născută din acest pămînt străbun îi datorează pămîntului respectul cuvenit cuiva care te ține, care te încălzește la sin, care așteaptă la rîndu-i să fie încălzit cu sudoarea miinilor și minții, cu flacăra pasiunii, priceperii, dăruirii. Un asemenea respect poartă pămîntului cristesteni. Cristestii ca și comunitate, este vechi de cînd e lumea. Cine n-a auzit de străvechit și vestitul centru de olari? Dar dacă localitatea Cristești are o existență atestată de aproape două milenii, comuna Cristești nu se bazează pe gloria trecutului. Își făurește gloria ei de astăzi, în cadența în care țara își făurește gloria și prestigiul în lume. Numai în ultimii doi ani zestrea edilitară a comunei Cristești s-a îmbogățit cu peste patru sute de apartamente. Ce este nou la Cristești? În primul rînd gîndirea oamenilor care fac din îndemnul, indicațiile și orientările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un crez de viață, un program de muncă ce a făcut dintr-un sat fără nume un sat cu renume în județ, un sat cu toate șansele de a fi punct de referință atunci cînd se vorbește despre dezvoltarea societății noastre, despre împlinirile socialiste. Îndemnul spre o viață mai bună sînt îndemnuri la muncă, singurul criteriu echitabil pentru o societate prosperă. Am vorbit mereu de satul Cristești numind satul de reședință al comunei dar am avut în vedere tot timpul satele comunei în care luînd ca reper al bunei stări casele, peste 80 la sută din total, sînt noi. Dar vreau să iau drept criteriu al unei vieți imbelșugate munca. Și fiindcă spuneam că în cadrul secțiilor de mică industrie în CAP valoarea prestațiilor se ridică la aproape 60 milioane lei în acest an, trebuie să evidențiez că muncitorii noștri industriali sînt în același timp și pricepuți țărani, iar țărani sînt buni muncitori. La grîu am obținut în acest an 9130 kg la hectar, la orz 9080 kg la hectar, la porumb peste 25000 kg la hectar, la soia 6150 kg la hectar, la sfecla de zahăr peste 115000 kg la hectar, la lapte peste 4000 litri pe cap de vacă furajată, situație care ne-a permis să depășim cu importanță cantități de produse agroalimentare angajamente asumate prin contracte, la fondul de stat. Iată izvorul bunăstării locuitorilor din Cristești. Și dacă îi numesc locuitori mă gîndesc și la cei șase medici care oferă populației servicii la nivelul unei micropolitici, și la cei aproape 1000 copii care învață, și la cele 400 de familii care s-au mutat în ultimii doi ani în casa nouă. Mă gîndesc la cele 400 de familii, preponderent tinere, ca la o forță. Ca la o forță care, exprimîndu-și bucuria nemărginită pentru realegerea în înalta funcție de secretar general al partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, se angajează împreună cu toți locuitorii comunei Cristești în bătălia pentru transpunerea în viață a obiectivelor stabilite de înaltul forum comunist pentru cincinalul viitor și în perspectiva anilor 2000—2010.

MARIA HERLO
primar al comunei Cristești
județul Mureș

dinamizează energiile creatoare ale țării

Ultimul produs asimilat de specialiștii întreprinderii de Echipament Hidraulic (I.E.H.) din Rîmnicu Vilcea se numește **Bandă cu caracter pentru imprimanta de calculator**. El se importa de la o firmă americană și economia românească îl plătea cu preț care se apropia serios de suta de dolari bucata. Cînd spunem că întreprinderea din municipiul de pe malurile Olului are meritul acestei premii, se cuvine să facem precizarea că, azi, România își fabrică singură acest produs, ale cărui performanțe sînt asemănătoare celor pe care le obțin firme foarte cunoscute ale lumii.

Afirmînd că produsul este de ultimă oră, sintagma trebuie luată în înțelesul ei foarte exact, deoarece la I.E.H. s-a creat obișnuința ca fiecare zi să-și lege existența de cite o nouă asimilare. Așa s-a întîmplat cu întinzătorul hidraulic al lanțului de distribuție pentru autoturismul Dacia sau cu variatoarele hidraulice de 4,5 kw. Fiecare a avut ziua lui. De altfel, 90 la sută din producția întreprinderii e constituită din produse noi.

Lucrurile nu sînt nici simple, dar nici complicate. Dacă vreți, experiența întreprinderii de Echipament Hidraulic din Rîmnicu Vilcea este tipi-

că (și un reporter constată ușor o asemenea realitate) pentru experiența unei întreprinderi tinere din România socialistă.

I.E.H.-ul n-a venit, nu s-a ridicat pe terenul virgin al unui județ care descoperea industria, pentru că Rîmnicu Vilcea, județul Vilcea beneficiaseră din plin de programele de dezvoltare inițiate de Congresul al IX-lea al parti-

misie care prelua comenzile de la diverși beneficiari, dar mai mult le respingea. Să nu ne provoace dureri de cap. Așa și cu exportul, ce ne trebuie, ce să ne băgăm, încercău destul să se spele pe mîini, treaba asta ne va da dureri de cap. Așa e, ne-a cam durut capul, dar astăzi peste jumătate din produsele noastre sînt solicitate la export și încă de țări cărora, cu nu prea multă

ricu înaltă calificare, maiștri, inginerii stagiați (aceștia au un statut anumit, puși să gîndească și să rezolve probleme de producție, încă din prima zi a intrării în fabrică) — trebuie să găsească soluții într-un timp cit mai scurt. La întreprinderea de Echipament Hidraulic Rîmnicu Vilcea, care, în momentul de față, ocupă locul întîi pe județ, dar și pe minister, în privința in-

cițiva ani a devenit o firmă. „Atuul nostru continua directorul întreprinderii, a fost tinerețea, iar tinerețea semnifică pentru toată lumea îndrăzneală. Am reușit să convingem prin curaj, competență, și prin calitatea produselor. În trei ani de zile, de la export n-am primit nici măcar o atenționare în ceea ce privește calitatea. Sînt doar cîteva din succesele noastre.

Permiteți-mi ca, acum la încheierea lucrărilor Congresului al XIV-lea, să exprim, în numele colectivului de oameni ai muncii de la întreprinderea de Echipament Hidraulic, bucuria fierbinte pentru realegera în funcția supremă de partid a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de al cărui nume este legată întreaga dezvoltare a României moderne de azi. Sîntem convinși că județul nostru n-ar fi dobîndit întreaga strălucire economică de astăzi, că întreprinderea noastră n-ar fi ajuns la performanțele amintite, dacă țara, după Congresul al IX-lea, cînd la cirma ei a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, n-ar fi cunoscut aceste formidabile ritmuri de dezvoltare proprii socialismului, României de astăzi“.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Numai în climatul fertil al socialismului

dului. I.E.H.-ul a început să producă într-o altă etapă de dezvoltare a orașului, el preluînd din experiența existenței, bucurîndu-se de ea. Competența în acel moment, cu aproape două cincinale în urmă, a avut alte valențe: inițiativa, îndrăzneala, gîndirea rapidă, acomodarea din mers la nou, toate acestea fiind atribuite ale ceea ce, îndeobște, înțelegem azi prin inteligență tehnică.

„Cu dotarea excepțională pe care o aveam, explică directorul întreprinderii, Octavian Pota, am plecat de la ideea că putem realiza orice. La început, în fabrică exista o co-

vreme în urmă, noi le cumpăram astfel de produse.“

Durerea de cap ca mentalitate. A fost un alt început. Una dintre măsurile excepționale luate de conducerea de partid — înființarea liceelor industriale — a fost salutară pentru I.E.H. „Cu acești copii s-a făcut jumătate din producția pentru export“.

Astăzi, în întreprindere, din opt oameni, unul are studii superioare. Nu există un compartiment mai spectaculos decît altul în ceea ce privește noutățile, toată lumea gîndește, propune rezolvări. În lucru se află 160 de teme la care specialiștii fabricii — muncito-

ventivității, se aplică nu mai puțin de 37 de invenții, altele aflîndu-se depuse la O.S.I.M. Produsele noi au schimbat viața întreprinderii, a oamenilor, au condus la restructurarea sistemului de mașini, adaptată astfel la specificul producției. Ele au fost consecința ideii că se poate, mai precis, se poate repede și bine. Producția pentru beneficiarii interni, în 1990, cînd întreprinderea își va spori și capacitatea, este contractată integral, iar comenzile pentru export urmează același traseu. Iată, foarte pe scurt, cîteva dintre argumentele unei întreprinderi, care în numai

„La ora actuală sîntem, aici, circa 1000 de oameni care lucrează efectiv; peste 4 ani, cu oarecare aproximație, vom fi, în mod sigur, în jur de 5000 de oameni ai muncii!“ — îmi spune la un moment dat inginerul Petre Papadopol, directorul întreprinderii, profitînd de o porțiune ceva mai bună de drum și pe care ARO-ul în care ne aflăm nu saltă atît de tare încît să facă, practic, imposibilă orice conversație.

„De o parte; barăci construite, sau în construcție, multe finisate, altele aflate în curs — de cealaltă, îngrădiri din sîrmă: minioğrazi de numai cîteva metri pătrați, cu cotețe pentru păsări sau inventive amenajări pentru creșterea purcelor. Din loc în loc, între acestea, aflate la distanță egală și aducînd în mod straniu cu o organizare cazană — cișmele! Cișmele metalice: țevi înfipte în cite un pătrat din ciment, la capătul superior al cărora au fost montate robinete: s-au tras țevi cu apă potabilă, prin subteran — pe dreapta, pe partea barăcilor pomenite, tocmai se lucrează la canalizarea grupurilor sanitare. Dinaintea acestor cișmele ad-hoc, femei — tinere, foarte tinere în majoritatea lor — spală rufe, le clătesc, le storc, le așază în lighenele din plastic, aflate la picioare. „O așezare umană, care se așază“, îmi dă, nu știu de ce, prin gînd, și încerc să-mi notez ideea (ajuns, mai tîrziu, la redacție, îmi vor trebui cîteva minute bune pentru a-mi descifra propriul scris din carnetul de reporter, mașina zgîlțite rău).

Îeșim din zona barăcilor, în plin cîmp. „Cîmp“ e un fel de a spune — sîntem înconjurati de munți, dar aceștia se află departe și de jur-împrejur: o dungă vag-cres-tată, vineție, la întreg acest orizont circular, abia vizibilă prin cenușul ploii mărunte și dese care, aflu, aici cade mai tot timpul. Ici-colo, în depărtare (mi se spune că dincolo de ele curge Olul, aflat la „cascade“, la izvoare cu alte cuvinte), niște movile stranii din pămînt, nu multe, dar pîrînd niște mușuroale făcute de niscai cîrțițe fantastice... stranii, mai ales pentru că se saltă așa, la

nimereală și la mari distanțe una de alta — ele însele nefiind multe! — din orizontul platformei imense de noroi și turbă, pe care îl traversăm cu mașina, „sînt dolmane — aflu — dacă vreți un fel de «menhire», un soi de morminte comune ale pie-riților într-o cumplită epidemie, adusă de otomani pe aceste meleaguri prin secolul XVII!“... Vor intra sub apa lacului de acumulare. Istorie...

Mașina întoarce, revenim către barăci — a fost vorba doar de un tur așa, „ambien-tal“, să facem cunoștință cu locurile (și continuă să plouă mărunț, aerul pare vinăț, are o transparență incertă) — și

comandament în punctul Mîndra. Ingerul Petre Papadopol, directorul întreprinderii (a împlinit 46 ani și de 22 lucrează în profil), ne poartă în biroul său: „birou“ însemnînd una din încăperile uneia dintre barăcile mai sus menționate, cu deosebire că aici sîntem însoțiți de telefoane, interfoane, calculatoare, un modest secretariat, grafice pe pereți etc. Și de o căte-lușă, Pușa — un teckel roșcat și nemaipomenit de tandru — care va rămîne să facă anticameră, atunci cînd intrăm în birou. La uimirea mea intrigat-amuzată, stăpînul adorabilei ființe îmi răspunde: „Locuiesc aici, pe șantier; întotdeauna am lo-

a procesului de colmatare (adunarea reziduurilor aduse de ape, punînd în pericol de nefuncționare instalațiile pe care le înțilnesc), asigurînd astfel buna exploatare a centralelor energetice din aval, cîteva dintre acestea începînd să se resimtă de pe urma aluviunilor... Aceasta este perspectiva lucrării, deocamdată ambiția noastră se află în prezent, sîntem în faza de începuturi și, ca întotdeauna la începuturi, se ivesc și o seamă de necunoscute, de greutatea chiar.“

Două au, fost problemele esențiale de care s-au lovit la început constructorii: cazarea oamenilor (practic, aici a fost mutată în cinci luni de

le-a asigurat, imediat, decizia de intrare în terenuri, o condiție deosebită în demararea unei lucrări de amploarea celei de aici; și le-a mai asigurat condițiile de viață, de alimentare, condițiile de școlarizare, grădinițe și dispensare în comunele aferente etc.

Șantierul a pornit cu oameni cu experiență (majoritatea au lucrat tot pe Olț, înainte cu ani se vorbea despre o școală a Bicazului, apoi de una a Porților de Fier — iată că astăzi putem vorbi de o școală a Olului!“ — îmi atrage atenția Petre Papadopol: ing. Marcel Ostroveanu, adjunct șef brigadă și responsabil cu problemele energetice pe întrepriză; Aurel Popa, șef brigadă; Constantin Learcă, șef de brigadă; Marin Chera, maiștru mecanic; betonistii Constantin Lupu sau Vasile Mihai — toți au lucrat împreună cu Papadopol, unii de mal bine de 12 ani. Li s-au alăturat și inginerii Vasile Tălpig (directorul adjunct al întreprinderii), Liviu Lăducă și Aristotel Totolea, șefi de brigadă, veniți de la Bacău, dar, de asemenea, produși ai T.C.H. O familie! O familie ai cărei membri, în majoritate, sînt tineri. O întreb pe inginerul Olga Popescu dacă s-a acomodat cu viața de aici, locuiește pe șantier, într-o garsonieră, și e bucurăsească de origine: „Nici nu mă gîndesc să plec de aici! Îmi place să-mi fac meseria și apoi este prima lucrare pe care am luat-o de la început, ca să zic așa; vreau să o și termin!“ (este șefa biroului producție, face programele de lucru, centralizările — i se spune, mai în glumă mai în serios, „calculul“...). Mai sus pomenitului Marcel Ostroveanu, care inițial a vrut să dea biru fugiții, pe cererea înaintată direcției în acest sens ing. Papadopol i-a scris „se respinge“, iar acum Ostroveanu se mîndrește cu acest document pe care îl are acasă, pus pe perete!...

„Un nou colectiv s-a încheiat aici, printre munți, și în numele luminii, al mai binelui țării prefigurată atît de limpede în hotărîrile recentului forum comunist.

HORIA PATRAȘCU

La început de drum

încă înainte de a pătrunde în noua colonie, și iarăși de o parte și alta a drumului acesta improvizat — alte „menhire“: albastre, verzi, portocalii, galbene; piese metalice enorme, multe dintre ele nedesfăcute complet din amabalajele din scînduri cu sigme diverse și în diverse limbi, date parcă în grabă cu catran — piese risipite pe cîmp, în așteptarea montării, măruntaie sau carcase ale unor utilaje uriașe (buldozere de peste 350 c.p., dragline pășitoare cu cupa de 10 m.c. și braț lung de 70 metri, etc.)... Traversăm apoi colonia, facem la stînga și intrăm... într-o altă istorie: istoria modernă (astăzi, încă, aflată la început), a uneia dintre cele mai mari și importante investiții ale acestui an — decretul de aprobare a începerii lucrării a fost semnat în 2 februarie a.c. — este vorba de construirea, în munți, la doar puțin mai jos de nașterea Olului, a unui imens lac de acumulare, menit a asigura deplin cantitatea de apă necesară irigațiilor din... Bărăgan! În vederea unei producții agricole sigure, în marea grînar al României.

„...ANTREPRIZA DE CONSTRUCȚII HIDROENERGETICE FĂGĂRAȘ — HOGHIZ“, județul Brașov, își are deocamdată sediul de

cuit pe șantierele pe care am lucrat, căte-lușă asta îmi rotunjește, cum să vă spun?!“, termenul de „acasă“. Dar să n-o pomeniți, vă rog...! S-ar putea să-mi creeze probleme, sînt și unii care...!?“; „Fie-rește că n-am s-o pomenesc — îi promit!“ — înțeleg.“ Și mă țin de cuvînt: un om investit cu puteri depline în realizarea unui obiectiv de interes republican, un om care ar putea locui bine-mersi în Capitală etc. — preferă a vieții și gîndi la cele necesare într-o încăpere improvizată, a minca la cantină, a primi ziarul din an în paste... un om care lucrează cu milioane și milioane de lei, un „director“ de întrepriză!“, își ia căte-lușă după el... Iar dacă am hotărît acest lucru, trec ușor peste „Pușa“ și, aflat în biroul său îi dau cuvîntul chiar dînsului, lui Petre Papadopol:

„Lacul de acumulare va aduna, în final, 375 000 000 m.c. Toate lucrările se vor face cu utilaje de mare capacitate — parte din componentele acestora le-ati văzut în cursul vizitei făcute cu mașina. Plus barajul și hidrocentrala ce se vor executa în punctul Mîndra — va fi o hidrocentrală de 27 megawați putere instalată, folosind turbine Kaplan cu ax vertical. Întreaga lucrare a noastră va mai avea rolul de micșorare

zile o întreagă întrepriză, de la 500 km., în plin teren deschis!), apoi readaptarea acestor oameni (majoritatea veneau de la șes, de la Cîmpia Olului, fuseseră obișnuiți cu soare, cu arșiță, cu praf), la o zonă de ploii și ninsoși abundente (cantitatea de precipitații, aici, este de peste 1000 l pe metrul pătrat anual!). Apoi drumurile șantierului (se confecționează din „geotextil“, zona fiind extrem de mlăștinoasă. Amenajările se văd deja, am văzut chiar o bună parte din ele, și sînt în plină dezvoltare în toate cele patru colonii din care se compune întrepriza: Mîndra, Șercaia, Comana și Hoghiz. Fiecare dintre acestea va avea platformă tehnologică proprie, în primele două înființîndu-se și cantine de mare capacitate și magazine alimentare. Șercaia va fi sediul întreprizei (însușind baza centralizată de producție a întreprizei, depozitul central de materiale, atelierul de reparații auto, o școală de calificare — urmînd a fi chiar racordată la calea ferată), iar localitatea, care este și sediul CUASC, intră astfel în perspectiva de a fi rapid urbanizată. Oamenii sînt recunoscători conducerii consiliului popular județean Brașov, care nu numai că s-a mulțumit să le facă o primire caldă, dar

„În magistratul Raport prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la lucrările celui de-al XIV-lea Congres, orientările de perspectivă până în anii 2000—2010, în care țara noastră va realiza un înalt nivel de dezvoltare economică, socială, cu producții stabile, în ceea ce privește cultura cerealelor, ne mobilizează în cel mai înalt grad și pe noi, specialiștii din pomicultură”, îmi spunea deunăzi ing. Ioan Șuşman, șeful fermei nr. 10 din cadrul Stațiunii de cercetări și producție pomicolă Oradea. „Noua revoluție agrară — a continuat el, aici, la noi, în stațiune este o realitate vie cu care nu ne putem decît mîndri. În acest an s-a obținut cea mai mare producție de fructe din istoria de doisprezece ani a unității”.

Intr-adevăr, din luna mai și pînă tîrziu în octombrie piemonturile bihorene nu înțețază de a-și dăruia roadele lor: căpsune, cireșe, vișine, caise, piersici, alune, prune, mere, pere, struguri, gutui, castane, nuci și chiar... migdale! Județul Bihor figurează în statisticile din manualele de specialitate (de pildă, în „Pomicultura generală și specială”, ediția 1982) pe primul loc în țară în ceea ce privește cultura migdalului, figurind cu mai mult de 15 000 de migdali plantați pe aceste dealuri domoale care, deși situate mai spre nordul țării, totuși beneficiază de un microclimat specific, blind, ploios, fără ierni

deosebit de aspre și cu geruri mari. Un adevărat miracol sub zodia căruia strălucesc fructele iubitoare de această climă generoasă.

La ferma nr. 4 condusă de ing. Florian Roman s-au obținut și 60 de tone de mere/ha, iar în primăvara acestui an au fost atinse obiectivele noii revoluții agrare, realizându-se la ferma nr. 6 (condusă de ing. Tiberiu Pleșa) o producție de peste 12 tone cireșe/ha. Dar, înainte de toate, Stațiunea orădeană este matricea imbelșugată care asigură cu mate-

omologarea a două soiuri: de prun și cais, autor Emil Albuț.

În luna mai, strălucirea cireșelor bihorene a adus suprema distincție: medalia de aur la Concursul național de la Iași.

O mîndrie legitimă a Stațiunii bihorene o constituie, fără nici o îndoială, culturile de migdal. În perioada 1981—1988 s-au altoit peste 163 mii de migdali din soiurile noi, iar anul trecut s-au obținut (la ferma nr. 2) 700 kg miez migdal/ha. Noutatea absolută în acest domeniu este faptul că sortimentul propus și care dă

scos la lumină din spinarea colnicelor citeva proiectile nemțești și tacumuri de un albastru de Prusia, amintiri ale războiului care a bîntuit și pe aceste dealuri. Astăzi, albastrul de Prusia a dispărut sub povara de purpură și aur a merelor care au luminat ca niște globuri în cununile merelor osteniți de dulcea lor povară.

Dar ne-am înșela profund dacă am crede cumva că peste tot la Stațiunea de cercetări și producție pomicolă Bihor Oradea condițiile pedologice

numită, pe bună dreptate, „ferma celor șapte văi și șapte coline”, cu soluri argiloase, grele, slab permeabile, care rețin mult timp apa cu care se îmbibă în timpul ploilor și de aceea sînt reci ca spinarea de șopîrlă, slab aerate, străpunse greu de rădăcini iar, după ploaie, timp de mai multe zile, nu se pot lucra, deoarece solul aderă de mașini și unelte, iar cînd se usucă formează crăpături profunde care vatamă rădăcinile și favorizează pierderea apei din sol, accentuînd seceta. Și, totuși, în ciuda acestor condiții, printr-o masivă administrare de gunoi de grajd la rădăcina pomilor și prin lucrări de întreținere și cariere agrochimică s-a obținut aici cea mai mare producție de migdale din țară, adevîrind încă o dată binecunoscuta zicală că omul sfîntește locul. Aici, primăvara înseamnă o stare de alertă continuă: o toamnă întreagă depinde de cîteva ore în care amenință gerul. La posturi, inginerii fermei, cu telefoanele în mîini și întrebînd cu neliniște din oră-n oră la stația locală meteo despre starea vremii. La cais, deja la 0°C fructele mici sînt afectate de ger, la cireș, piersic și măr la -1,1°C, iar la prun la 0,6°C. În mod neașteptat, floarea rezistă mai bine și mai mult la ger decît fragedul și plîpîndul fruct, promisiunea primăvara-tică devenită toamna o certitudine victorioasă.

PAȘCU BALACI

Grădina cu mere de aur

rial săditor din propriile sale pepiniere dezvoltarea fermelor pilot din județ: la Valea lui Mihai (pe nisipurile zburătoare), la Beiuș, Ceica, Balc, Târcaia, în vederea valorificării superioare, conform indicațiilor de partid, a terenurilor erodate sau a celor improprie pentru cultura cerealelor. Dacă acum 12 ani la fermele orădene se obțineau circa 40 000 tone de fructe din cele mai diverse soiuri, azi se obțin peste 100 000 tone, atît pentru export cît și pentru piața internă. Activitatea de cercetare, desfășurată de specialiștii cu înaltă calificare a dus la obținerea de bune rezultate: omologarea a două soiuri de portaltoi pentru piersici (Oradea 1 și 2), autor cercetătorul Ștefan Iulian, și

bune rezultate în pepinieră, la stația pilot și în livadă este format de 11 soiuri și hibrizi din care numai soiul Primorski este vechi, celelalte sînt promovate de stațiunea orădeană dar, din păcate, lista soiurilor de migdal nu a mai fost actualizată din 1955, deși pe această linie s-au obținut rezultate de-a dreptul uimitoare, după cum îmi mărturisea ing. Viorel Schiau și cercetătorul științific Aurel Bunea. Nicăieri în județul de pe Crișuri, în afară de dealurile Oradei, Șisterea și Dîșig nu se mai întîlnesc condițiile climatice propice pentru culturile intensive de migdal, cais și piersic.

În livezile fermei nr. 10, ing. Ioan Șuşman mi-a arătat locul unde, în 1982, cu ocazia arăturilor, plugurile tractoarelor au

sînt favorabile. La ferma „cea mai grea” a stațiunii, ferma nr. 2, condusă de ing. Mihai Prișcă, însoțit de ing. principal Adrian Dumitrescu, mi-am dat seama de dificultățile ce stau în fața acestor harnici și pasionați specialiști. Ing. Mihai Prișcă a trecut oceanul pentru a se specializa în S.U.A. în delicata cultură a migdalului unde a trecut cu sîrg prin absolut toate fazele procesului de producție, aducînd cu sine o valoroasă experiență ce nu a întîrziat a-și arăta roadele. Ferma nr. 2 deține 160 ha pe rod la cireș, piersic, cais, migdal etc. și urmează a se planta tot aici încă 36 ha. Optzeci la sută din terenurile fermei sînt situate pe terase cu o înclinație mare de 35 la sută, drept pentru care ferma este supra-

Valorificarea integrală, cu eficiență superioară a materiilor prime vegetale și animale, obținerea unor produse de calitate și valoare nutritivă ridicată, reprezintă o principială cerință ce revine industriei alimentare în cîcinalul actual. Această idee, statuată în Programul-Direktivă adoptat de Congresul al XIV-lea al partidului, este permanent subliniată în indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la permanenta îmbunătățire a aprovizionării populației, atît sub raport cantitativ cît și calitativ. Pornind de la aceste considerații, am încercat să determinăm cauzele care împiedică atingerea nivelului planificat al producției de lapte în județul Dolj. Scopul demersului nostru nu este acela de a inventaria toate aspectele neglijenței și indolenței care, prin acumulări succesive, au condus la actuala stare de fapt, cît mai ales acela de a provoca o mult așteptată tresărire de orgoliu a specialiștilor direct răspunzători de buna soluționare a acestei probleme.

O fericită coincidență a făcut ca în timpul documentării noastre starea de toropeală ce cuprinsese zootehnia doljeană să fie energic destrămată de intervenția hotărîită și eficientă a organelor locale de partid și de stat. Sintem convinși că în urma analizelor efectuate și a măsurilor luate, o parte din ele prezentate și în rîndurile următoare, laptele pe care zootehnia județului Dolj este datorare să-l producă, va lua calea beneficiarilor.

Lucruri știute și prea des uitate

Întreprinderea de Industrializare a Laptei Craiova este una din cele mai mari și mai moderne unități de profil, dotată cu utilaje de mare randament și specialiști de primă mînă. Cu toate acestea, gradul de realizare a sarcinilor de plan se situează înexplicabil, în opoziție cu mersul firesc, înregistrîndu-se neîmpliniri atît în sfera diversificării producției cît și în bugetele oamenilor.

Cauza acestor nerealizări este una singură: ampla fluctuație spre valori negative a

cantității de lapte preluată zilnic de la producători. Nerespectarea planului de livrare se datorează unui întreg complex de factori între care ponderea cea mai mare o are furajarea animalelor. Lipsa sau calitatea necorespunzătoare a furajelor se repercutează cu fidelitate asupra cantității de lapte produsă de un animal. Densitatea laptelui devine în aceste condiții un parametru aproape ignorat, astfel încît STAS-ul 2 418 din 1961, privind calitatea laptelui, rămîne un simplu normativ fără valoare practică în tranzacțiile dintre producător și beneficiar.

În actualul context al autoaprovizionării și autogospodă-

mele zile. Astfel, în numai cinci zile, cantitatea de lapte predată de C.A.P. Daneț a sporit cu 774 litri, iar cea livrată de C.A.P. Birca a crescut cu 313 litri, depășind chiar nivelul planificat. Crecșteri semnificative au obținut și alte unități.

Nu toată lumea însă s-a aliniat cu trup și suflet noii inițiative, fapt atestat de producțiile slabe livrate în continuarea de C.A.P. Dunăreni, C.A.P. Gogoșu, C.A.P. Bratovoiești și C.A.P. Dobrești. Am citat numele acestor unități, împărțite în frunze și restanțiere, pe baza datelor culese la întreprinderea de Industrializare a Laptei, doar pentru a avea la în-

ducții bune de lapte: Poiana, Tunarii Vechi, Dăbuleni, Daneț și Mîrșani, precum și pe cel al unităților care nu se ridică la nivelul pretențiilor: C.A.P. Valea Stăncului, C.A.P. Lipovu și C.A.P. Ciutura. Mult mai convingătoare și exactă ni s-a părut situația înscrisă în operativă în care C.A.P.-urile Drănic, Afumați, Călărași, Valea Stăncului, Negol, I.A.S. Băilești și I.A.S. Giubega figurează cu mari cantități de lapte nelivrate în acea zi. Cauzele diminuării producției de lapte sînt analizate în fiecare seară cu președinții C.A.P.-urilor respective, adică cu cei care răspund direct de sectorul zootehnic. O parte din mă-

ferma de vaci din cadrul C.A.P. Daneț. Unitatea se înscrie cu certitudine în rîndul celor mai productive ferme ale județului datorită rezultatelor sale constant bune din ultimii ani. Întreaga fermă strălucește de curățenie, totul e proaspăt vopsit, iar în grajduri condițiile igienice sînt ca la carte. Bineînțeles că nici vitele nu sînt mai prejos, din contră par că tocmai au cîștigat un concurs de frumusețe. Sînt vaci din rasa Holstein, aduse cu cîțiva ani în urmă din țara lor de baștină cu scopul revitalizării producției de lapte. Anul trecut producția medie de lapte pe cap de vacă furajată a fost de 2 200 litri, dar anul acesta a ajuns la 3 000 de litri și bineînțeles posibilități de sporire a acesteia ar mai exista. De ce abia în ultimul timp cantitatea de lapte mulsă de la o vacă se apropie de posibilitățile reale ale rasei nu știe nici Marin Bițu, tinărul șef al fermei, cu toate că se ocupă de 10 ani de zootehnie. Ce ne poate spune cu certitudine este faptul că producția de lapte e sensibilă la o serie întreagă de factori. Esențială rămîne însă furajarea animalelor, cantitatea și mai ales calitatea hranei însoțite fiind hotărîtoare în obținerea unor producții mari de lapte. Atît de bine se reflectă acest lucru în calitatea laptelui încît un specialist îl poate aprecia după tipul de furaj administrat vitelor. C.A.P. Daneț livrează zilnic o cantitate de 3 200 litri de lapte de bună calitate, dar ca să păstreze acest ritm de livrare și pe timpul iernii, oamenii de aici s-au preocupat din vreme să aibă furajele necesare.

Pentru că în definitiv toată „filosofia” laptelui se reduce la felul în care omul știe să fie bun gospodar, să se îngrijească din vreme de cele trebuincioase pe timpul iernii. Că lucrurile pot merge bine o dovedește nu numai C.A.P. Daneț ci și alte unități agricole din județ care și-au găsit chiar în propria ogradă puterea și dorința de a munci mai cu spor, de a obține rezultate mai bune, pe măsura condițiilor create.

EUGEN NEGREA

OBIECTIV PRIORITAR ÎN ZOOTEHNIA JUDEȚULUI DOLJ:

Mai mult lapte

ririi, se naște în mod firesc întrebarea: ce face întreprinderea pentru a contribui la ieșirea din impas? „I-am detașat pe cei mai buni specialiști în unitățile productive care întîmpină greutăți în îndeplinirea contractelor de livrare, ne-a răspuns prompt directorul adjunct al întreprinderii, tovarășul Nicolae Tăbăcioiu. Am contribuit de asemenea cu specialiști la formarea unor echipe de control ce veghează zilnic la îndeplinirea condițiilor igienosanitare în punctele de preluare a laptelui și la respectarea normelor de furajare a animalelor în toate unitățile zootehnice ale județului”.

Că efortul conjugat al tuturor cadrelor implicate într-un fel sau altul în acest sector de activitate, concretizat într-un plan de livrare propriu fiecărei unități în parte, a reușit să dea roade în ciuda timpului scurt de aplicare, este evident. După cum reiese din datele furnizate de Victor Grebanos, șeful compartimentului de preluare a materiilor prime, la o mare parte din cele 132 C.A.P. furnizoare de lapte se constată o evidentă creștere a cantităților predate în ulti-

demînă un etalon pe care să-l judecăm și din alt unghi de vedere. Că la o simplă schimbare de firmă aceste ierarhii sînt cu totul altele, aveam să ne convingem abia mai tîrziu.

Direcția din care curge laptele

La Direcția Generală a Agriculturii județului Dolj aprecierile asupra eficienței muncii se opresc în mod deliberat și reconfortant la nivelul anului trecut. Chiar dacă procentele mici prin care se evaluează realizările funcție de sarcinile de plan constituie un subiect evitat cu delicatețe, nu ne îndoim că el este mereu în gîndurile și acțiunile celor de aici. Am constatat că și în birouri, ca peste tot în agricultură, se muncște „zi lumină”, într-un ritm alert care exclude încercările de dialog. Pe seama acestei imperfecțiuni am pus neconcordanța de cifre și exemple dintre ceea ce știm și ceea ce am aflat. Trecînd peste numărul de C.A.P.-uri pe care nu am reușit să-l potrivim nici din vorbă, nici din condei cu cel aflat anterior (cîte sînt — 94 sau 132?) notăm numele citorva cu pro-

surile luate chiar în aceste zile și a căror eficiență nu a întîrziat să se arate le-am aflat de la directorul zootehnic Gheorghe Stancu: „Creșterea producției de lapte se urmărește a fi realizată prin furajarea corespunzătoare a animalelor, prin urmărirea permanentă a prezenței efective în unități a specialiștilor, prin asigurarea numărului necesar de mulgători și prin sporirea eficienței mulsului. Se realizează rații echilibrate de furaje prin care să se obțină o producție minimă de 5—6 litri pe cap de vacă, cît și rații suplimentare concentrate care să compenseze temperaturile scăzute din timpul nopții. În toate unitățile agricole există un efectiv corespunzător de vaci de rasă, cele de la C.A.P. Desa, de exemplu, dînd o producție medie de 10 litri de lapte pe vacă, problema constituind-o asigurarea întregului necesar de furaje pe timpul iernii”.

Factorul de bază: îngrijitorul

Împreună cu medicul veterinar Lazăr Buciu, specialist cu vastă experiență în problema furajelor, am vizitat și

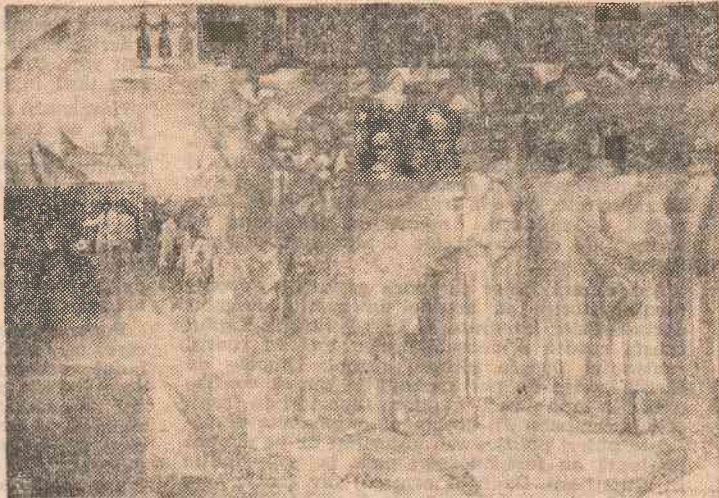
Creații cu înalt conținut patriotic, cu puternică forță educativă

Implicarea în prezent

Raportul prezentat de la înalta tribună a comuniștilor poate fi asemuit cu o epopee a poporului român, o simbolică evocare, plină de patos, a zbuciumatei sale istorii, din cele mai vechi timpuri până în contemporaneitatea noastră socialistă. Această sugestivă epopee va constitui și pentru creația mea o inepuizabilă sursă de inspirație, pentru că în capitolele documentului-programatic se află idei și orientări de via actualitate. „Să făurim opere inspirate din eroica muncă de construire a socialismului, romane, piese de teatru, poezii, opere de artă plastică, filme, având în centrul acțiunii omul nou”, ne-a îndemnat și de data asta, ca în atâtea rânduri, secretarul general al partidului.

Înțelegând comanda socială, în sensul superior al datoriei de conștiință, îmi îndeplinesc datoria de cetățean al acestei țări, fiind „suflet în sufletul neamului meu”, cum expresiv rostește poetul. Voi continua să mă inspir din trecutul de luptă al poporului, din prestigioasa tradiție artistică populară și cultă, care se cuvine onorată dintr-o necesitate dictată de conștiință, pentru a mă situa la înălțimea ei. Doresc să mă inspir, de asemenea, din freazăntul șantierelor, urmărind pulsul viu al existenței noastre și năzuințele contemporanilor, al generației mele, pentru că noi sintem ai timpului și timpurile sînt ale noastre, cum plastic spunea cineva.

Există în noi această necesitate profundă de a ne raporta, prin creația noastră, la timpul pe care îl trăim, într-o epocă în care conștiința istorică a lumii, cit și a fiecărui om în parte, capătă noi dimensiuni. Consider că arta a fost întotdeauna o ferăstrău spre istorie, o legătură simbolică cu trecutul și cu viito-

1 Decembrie 1918

rul. Firește că mă interesează în creația mea raportul dintre oameni și evenimente. Legându-mi arta de astfel de teme am sentimentul că o leg de perenitate. Sint convins însă că ecoul cel mai mare îl vor avea lucrările care oglindesc realitatea de azi, în viziune modernă, contemporană. Pentru că arta nu poate fi în afara timpului, atemporală.

În zilele noastre pictura și arta monumentală sînt din ce în ce mai implicate în construirea prezentului socialist și se dezvoltă în armonie cu arhitectura, cu urbanistica. În tot ceea ce fac, caut să mă înțeleg pe mine însumi, prin raportare la curgera timpului, ca mijloc de evocare a tradiției și ca modalitate de comunicare cu semenii. Mă pregătesc temeinic să fiu în stare să realizez lucrări de anvergură solicitate de societatea noastră, în profundă transformare, să dezvolt o simbolistică care să conțină aspirațiile și nevoia de frumos a omului de azi, în toată măreția și simplitatea lui.

Pictura, ca meșteșug, ca modalitate de exprimare, este pen-

tru mine o posibilitate de a mă dăruia omului, de a-i oferi bucuria trecerii lui prin timp, în lucrări care să-l reprezinte în culori cit mai vii, cit mai plastic nuanțate; culoarea este ea însăși un simbol al sărbătorii, al bucuriei și se încarcă de infinitele posibilități picturale numai în raport direct cu tensiunea trăirii faptului creator.

Prin lucrările pe care le realizez, răspund cerințelor societății noastre, împodobindu-mi patria cu virtutea cu care sint înzestrat, găsindu-mi — prin îngemănarea liniilor și culorilor — un echivalent sufletesc propriu. Îmi pun mereu în fața sevelutului și a pinzelor albe marea și stringenta temă a contemporaneității, dar și monumentală mostenire care este cultura populară, așezată atit de statornic în datini și obiceiuri. Acestea sînt, de altfel, marile izvoare la care noi, artiștii plastici, ne vom întoarce întotdeauna, cu gînd de taină și dragoste de frumos, cu simțire și sinceritate.

VASILE POP-NEGREȘTEANU ■

Principii călăuzitoare

Mi s-a întimplat, în dubla mea calitate de scriitor și de editor, ca la întîlnirile cu cititorii din diverse medii sociale și din mai toate colțurile țării, să fiu „interceptat”, cum se spune, de către „beneficiarii” cântărilor noastre în legătură cu unul sau altul din aspectele pe care le comportă poezia, romanul, proza scurtă cu tematică inspirată din actualitate și să pot cunoaște pe viu, direct, pulsul cererii publice față de astfel de scrieri. Concluzia către care m-au condus mai toate aceste întîlniri, indiferent că ele aveau loc în școli, în diverse întreprinderi, în orașe ori în sate, a fost, trebuie să recunosc, una singură: cititorii au nevoie de pagini în care să-și regăsească propriile gânduri și aspirații, propriile preocupări, într-un cuvînt ceva din tumultuoasa lor viață.

Prin urmare, problema care se pune în fața scriitorului de azi este aceea a aderenței tematică la actualitate și a găsirii, în plan estetic, a formulelor care să-l individualizeze, să confere valoare operei și astfel s-o facă să reziste în fața judecăților critice de azi și de mai târziu.

La toate aceste adevăruri și la încă multe altele mă gîndesc ori de cite ori în cuvîntările sale secretarul general al partidului nostru, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu se adresează scriitorilor, creatorilor în general, îndemnându-i să dea la iveală opere de valoare, inspirate din realitate, care să dinamizeze eforturile sociale îndreptate în direcția formării unui om nou, cu un înalt grad de conștiință, chemat să edifice o lume și o societate noi, peotriva înaltelor obiective pe care ni le-am propus ca popor și ca țară.

În acest context pasajul des-

prins din Raportul cu privire la stadiul actual al societății socialiste românești, la activitatea Comitetului Central între Congresele al XIII-lea și al XIV-lea, la realizarea Programului-Directivă de dezvoltare economică-socială în cincinalul al IX-lea și în perspectivă pînă în anii 2000—2010, în vederea îndeplinirii neabătute a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recentul mare Forum al comuniștilor români mi se pare semnificativ: „Trebuie să se realizeze noi opere literare, cu un înalt conținut patriotic, noi filme, piese de teatru, care să oglindească viața, realizările poporului nostru, să fie puternic pătrunse de înalte idealuri ale umanismului revoluționar, socialist, să sădească în conștiința tineretului, a întregului popor dragostea față de patrie, față de socialism, de partid, față de interesele generale ale întregii națiuni”.

Vedem aci, ca de altfel în toate chemările și îndemnurile adresate creatorilor de către președintele republicii noastre, temelia unui întreg program care trebuie să stea pe masa de lucru a scriitorilor, artiștilor în general, indiferent de vîrstă, stilurile, experiența lor. Un program în care îndemnul la exigență și profesionalism se subînțelege aproape de sine.

Dublată de o matrice stilistică adecvată, opera literară inspirată din tumultul vieții, din realitatea construcției socialiste are toate șansele să-și revendice și să-și câștige un loc bine meritat, de frunte, în rândul valorilor culturale contemporane. Atingerea acestui deziderat ține, se înțelege, deopotrivă de optimea, de exigența și profesionalismul creatorului, de înzestrarea și de receptivitatea sa față de nou.

FLORENTIN POPESCU ■

„A reușit să încinte Alpii” !. Așa au scris ziarle despre acest ansamblu folcloric studentesc. Dar parcă numai Alpii ? A cucerit rînd pe rînd Grecia, Danemarca, Suedia, Norvegia, Spania, Elveția, Franța în citeva rînduri. Întimplarea din Spania, rămîne însă una dintre cele ce se fixează pentru totdeauna în inimi : la Barcelona, în piața El Spaniol, cu prilejul zilelor folclorice internaționale a adunat șapte mii de oameni ! Din zecile de ansambluri din toată lumea, laurii i-a cucerit „Românașul”. Cu gîndul acesta și plecaseră studenții din Cluj-Napoca. Dar, vai, ce eforturi ! Ziua, pregăteau sesiunea, ca-ntotdeauna grea, la Politehnică, iar seara la Club, pentru încă două-trei ore. Ore-destindere, ore-transpirație, ore-visuri...

Cuceriseră însă înaintea Alpiilor Cetatea lor, apoi celelalte Cetăți studentști ale Țării. Care să fi fost cea mai grea bătălie ? Nu, n-au fost cele din afara Cetății ! Au fost cele de-acasă : de prin anii '60 alte două ansambluri clujene, „Mugurelul” al Universității și „Mărțișorul” al Casei de cultură a studenților, cel înălțat de Dumitru Fărcaș, își împărțeau înțietatea în bătălia din Cetate, iar cel ce cîștiga, mai întotdeauna cucerea laurii concursurilor studentști pe țară. După patru ani de urcuș, prin '78, la Cluj-Napoca înțietatea în Cetate era și mai greu de cîntărit : „Mugurelul”, „Mărțișorul” și „Românașul” ? ...Era prin 1974, în prag de primăvară. Se terminase sesi-

nea de iarnă, începuse semestrul al doilea, iar viața culturală a studenților politehniști, mereu animată și gustată, cu săli arhipline, mereu neîncăpătoare pentru fluxul celor opt mii de studenți, se dezmozorțise de-a binelea. Într-o astfel de seară frumoasă, directorul clubului, profesorul Teodor Nilaș, a avut o surpriză : doi studenți, unul de la Construcții, Mihai Corcheș, iar altul de

jurul „acordeonului” s-a născut pînă la urmă o orchestră, iar în jurul echipei de dansuri, un veritabil ansamblu...

Instructori ? Au fost poate la început și zimbete : la apelul de sprijin făcut Liceului de coregrafie, a răspuns o elevă, Olga Bacsa. Dar ce colaboratoare frumoasă ! A venit apoi și primul coregraf, Alexandru Onuț, balerin la Opera Română. Creștea orchestra lingă

Așa a fost la începuturi ! E altfel azi : vin în fiecare an cam două-trei sute de amatori, iar „selecționerii” rețin cite douăzeci-treizeci. Vreme de performanțe ! S-au adunat în jurul ansamblului oameni de înalt profesionalism : actorul Dorel Vișan de la Teatrul Național, Emil Petruțiu, de la Muzeul Etnografic al Transilvaniei, care alături de cel mai vechi și statornic colaborator,

tanic. Altfel nici nu se puteau cîștiga duelurile locale cu celelalte două puteri în folclorul studentesc al țării : de un deceniu, s-a aflat în fiecare ediție în fruntea laureatilor ! Succese, care și ele erau pregătite nu numai în sălile de repetiții ale clubului studentesc, dar și în alte zeci de spectacole, organizate cel mai adesea acolo în zona de unde sînt culese dansurile, obiceiurile, datinile. Acolo au stat de vorbă cu bătrînii satului, s-au sfătuit, au corijat tot ce nu era autentic. Oriunde place folclorul nostru ! O întîmplare petrecută undeva în turneele pe care ansamblul le-a făcut prin Europa, e mai mult decit edificatoare : la sfîrșitul unui spectacol, vreo treizeci de tineri s-au apropiat de Florin Ciobanu, coregraful ansamblului și l-au rugat să-i învețe citeva dansuri populare românești. O seară — ca multe altele, în care s-au legat prietenii, iar gazdele, prin filmele și diapositivele pregătite pentru acel turneu, au aflat neștiute taine despre frumusețile României și izvoarele folclorului pe care îl admiraseră pe scenă.

Cit a bătut profesorul Nilaș, directorul de-atunci al Clubului, dar și regizorul spectacolelor, Transilvania în căutarea celor mai cristaline izvoare ? Prea puțin a contat acel timp ! Bucuria a fost deplină atunci cînd a ajuns într-un sîtuc

(Continuare în pag. 11)

CONSTANTIN MUSTĂȚĂ ■

Afirmat în

„Cîntarea României”

Ansamblul „Românașul”

la Electrotehnică, l-au rugat să le împrumute un acordeon și să-i asculte. S-a dus la magazie, a adus instrumentul, iar peste alte citeva minute răsunau acorduri de mult așteptate în clubul studentesc. Îl ascultau pe Corcheș, de parcă n-ar fi venit din sesiunea de examen la Betoane, Rezistență... ci de la Conservator ! Lingă el, Ioan Dragos, maramureșan din Finteușul Mare. Erau la început doar trei. A venit apoi Ioan Bărsan, instructor cultural, curios să asiste la eveniment, apoi au venit dansorii, o formație deja cu state de vechime. Cînd s-au trezit, sala era arhiplină ! Acela a și fost primul spectacol al... acordeonului ! Ce-avea să se-ntîmple ? O extraordinară emulație : în

bătrînul acordeon al lui Corcheș, strunită în ultimii ani de un tînăr absolvent de conservator, Iulian Rațiu. Alt vechi și nedespărțit prieten al politehniștilor, profesorul Florin Ciobanu, a continuat să-ntîmnească lingă ansamblul care urca, aducîndu-le cu fiecare anotimp bucurii tot mai frumoase.

Fiecare început își are povestea lui. Cum a fost primul spectacol ? Era 1975, primăvara, și venise vremea Festivalului studentesc „Primăvara studentescă”. Ansamblul n-avea încă nume : avea de-acum vreo zece perechi de dansatori și o orchestră dominată de prezența elevilor de la Liceul de muzică, condusă de regretatul profesor Paul Stoica.

prof. dr. Dumitru Pop de la Universitatea clujeană au continuat să așeze temeliile pentru marile izbînzii ce aveau să vină. Statistici ? Cine oare ar putea preciza cîți francezi, începînd cu acel prim spectacol dat în fața unei săli polivalente arhipline, undeva la poalele Mont-Blanc-ului și continuînd cu alte 15 spectacole date în toate stațiunile din zonă au asistat atunci la spectacolele Românașului ? Asta în 1980. Dar în 1982, în tot cam atitea spectacole, pe pămînturile Elveției ? Ziarele ? S-au întrecut și ele în superlativ. Ca peste tot în lume, unde „Românașul” a prezentat folclorul românesc.

Fiecare succes a fost însă pregătit acasă. S-a muncit ti-

EPIFANII

Iasă-i Mureșului grija dacă mori să-ți afle urma
morfii lui, soldații singuri știu pe unde-o fi să fii
de sub Ripă mai încoale, după deal, pe unde turma
norilor se mai coboară cum dă bruma peste vii,
ori în sălcile blinde ce se leagănă sub vreme
ori pe drumul țării-n praf peste care nu mai treci
ori în cineva ce poate va mai fi să te mai cheme
ori în umbra lumii-ntoarsă peste tine pentru veci —
ei, cu pușca lor scăpată cind a fost să-i ducă valul
din bulboane, din pietrișul ori din lutu-nsîngerat
vor căta să te aducă răscolind întreg Ardealul
pin-la drumul care duce la slăvitul împărat.
Iasă-ți crucea răzimată-n locul ei și ieși în cale
celui ce răstoarnă lanțul și lovește din lopeți
să ajungi unde soldații știu de rosturile tale
unde-i vorba mai în șoaptă, unde-s pașii mai inceți !

* *

în stupina de ceară
urdușul e plin
cheamă floarea cea rară
cheamă cerul senin
pe un capăt de birnă
roiul tinăr s-a prins
și s-adună și-atîrnă

și așteaptă-n adins
doar o coșniță-așteaptă
să se așeze și el
mătăcina-i o treaptă
fumul serii la fel
și ce lume-nțeleaptă
în tărîmul acel

* *

să crezi în țară și pămînt
în tot ce nu se poate vinde
și cată, scrie-le-n cuvînt,
sînt locurile tale sfînte !

e-un drept al tău și-un legămînt
ascultă, spune-le-nainte
alte hotare nu mai sînt
ca locurile tale sfînte !

* *

de-aseară, cit au umblat
vorbele, neodihnitele
au bătut hotarul în lung și în lat
au trecut continele,
dintre coastele răstîgnirilor
de unde vin în cohoarte
oasele soldaților, mirilor
din amintire și din moarte,
ei le trezesc din groapa udă

din explozii și din șuierătură
să le mai spun, să le audă
cum coborai pe la Curmătură
cum suie dealul pădurii, cum
trec peste riuri cu ei laolaltă
pină la pădurile de fum
din lumea ceealaltă
de-aseară umbli, nu mai știu cum
prin noaptea înaltă.

ION HOREA ■

Spre cinstirea limbii române

Cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la data primului spectacol de teatru în limba română pe scena Naționalului clujean cu piesa „Ovidiu” de Vasile Alecsandri (1 decembrie 1919), frumosul și impozantul teatru din marea urbe transilvană își deschide porțile pentru a găzdui o adevărată gală a unor spectacole de referință cu piese din dramaturgia românească și universală.

Prin analogie, Naționalul clujean inaugurează Gala cu premiera piesei „Iași în carnaval” de Vasile Alecsandri, regia Victor Ioan Frunză, scenografia Adriana Grand, 1 decembrie a.c., orele 18,30.

Zilele următoare vor avea loc spectacolele cu piesele : „6 personaje în căutarea unui autor” de Luigi Pirandello, regia Irina Popescu Boieru, „Cartea lui Iovita” de Paul Everac, regia Dan Alexandrescu (Teatrul Național Iași) ; „Dalbul pribeag” de D.R. Popescu, regia Ioan Ieremia (Teatrul Național Timișoara), „Mobilă și durere” de Teodor Mazilu, regia Cristian Hadjiculea (Teatrul Național Craiova), „Rața sălbatică” de Henrik Ibsen, regia Dan Ale-

xandrescu (Teatrul Național Tg. Mureș).

Închiderea Galei revine tot gazdei clujene și va avea loc joi, 7 decembrie a.c., orele 18,30 cu spectacolul cu piesa „Antoni și Cleopatra” de W. Shakespeare, în regia lui Mihai Măniuțiu.

O manifestare artistică impresionantă, de prestigiu și tinută a teatrelor naționale din țară de pe afișul căreia, din motive inexplicabile, lipsește, deocamdată, un invitat de marcă, Teatrul Național din București.

Spunem „deocamdată”, intrucît o asemenea absență regretabilă este greu admisibilă (cu toate lămuririle ce ni le-a dat directorul administrativ Constantin Vinătoru), nu doar din motive pur artistice și nădăjduim că prestigiosul colectiv al primei scene a țării va trece peste orice impediment sau va fi ajutat s-o facă de factorii răspunzători pentru a completa, în chip fericit, firesc și necesar această adevărată sărbătoare a spectacolului de teatru consacrată evenimentului de la 1 Decembrie.

PAȘCU BALACI ■

SEMNAL

● Cunoscutul prozator și poet brazilian Bernardo Guimarães (1825—1884) este unul din primii scriitori romantici brazilieni angajat, prin scrisul său, în

lupta acerbă împotriva colonialismului, sclaviei, inechităților de tot felul. Cele două romane *Sclava Isaura* și *Căutătorul de diamante* apar reunite într-un volum la Editura „Univers”. Transpunerea în limbă română aparține lui Alexandru Lincu. Romanul *Sclava Isaura*, considerat „contrapunctul brazilian al romanului *Coliba unchiului Tom*”, este și un pamflet abolitionist. *Căutătorul de diamante* este o „captivantă poveste de iubire, ce se desfășoară în mijlocul unei naturi luxuriante, pline de farmec”.

● *Proză americană contemporană* (Editura „Univers”, 1989) e o antologie de texte literare dintr-o perioadă de un deceniu (1975—1985) cuprinzînd nume sonore, intrate în conștiința marelui public, cum ar fi : John Updike, David Quammen, Joyce Carol Oates, Robert Greenwood,

Stephen Dixon, Raymond Carver, Charles Baxter, Woody Allen, Russell Banks, Donald Barthelme etc., etc.). Antologia, prefată, prezentările autorilor, notele și bibliografia selectivă sînt asigurate de Octavian Roske, iar traducerea aparține Ruxandrei Todiraș și lui Octavian Roske.

Traducătorii au păstrat un anumit echilibru între proza tradiționalistă și cea de avangardă. „Orice antologie este virtual o provocare. Pornită din rațiuni didactice, declanșată de pretexte culturale, sau pur și simplu trezită de un stimul este-

Cronica literară

de Romul Munteanu

Romanul-document

După cel de-al doilea război mondial, literatura și cultura în general au lăsat să se întrevadă o nevoie tot mai acută de autenticitate și de credibilitate. Faimoasa afirmație că *arta este minciună* are acoperire morală numai în măsura în care se stabilește un anumit raport între creație-realitate și ficțiune. Dar atunci cînd anumite adevăruri fundamentale sînt răstălmăcite, distorsionate sau pur și simplu eludate, nici creația artistică, nici istoria și nici alte științe umaniste nu mai pot fi validate.

Nu ne gîndim la acel coeficient variabil de subiectivitate, ce găsește un spațiu de existență chiar în demersurile științifice extrem de riguroase. Relația dintre *autentic* și *fals*, *adevăr* și *minciună* are însă un caracter cu totul diferit. Și cum nici cărțile de istorie, scrise în aceste cinci decenii în diferite țări, și nici cele de literatură nu au fost întotdeauna scutite de asemenea păcate, era firesc ca o amplă literatură cu un evident caracter documentar să găsească numeroși adepți pe cele mai variate meridiane ale globului. Noi tipuri de biografii și monografii au luat locul unor cărți excesiv de literaturizate, pînă la fraudarea adevărului. Jurnalurile de călătorii, memoriile, culegerile de scrisori au căpătat și ele o amploare tot mai mare.

Așa că era firesc ca proza grefată pe evenimente istorice să acorde un spațiu deosebit documentelor integrate în textul intrigii. Faptul acesta capătă o deosebită elocvență în cadrul romanului despre ultimul război. Dincolo de cărțile scrise de participanții la marea conflagrație în mod direct (aviatori, reporteri de front, ofițeri combatanți), documentele emane de diferite puteri politice sau autorități de pe cîmpul de luptă au fost adeseori puse la contribuție în ultimii ani. Dealtfel, oamenii știu foarte bine că dacă războaiele au putut fi manipulate într-o anumită măsură în unele scopuri mai mult sau mai puțin oneste și cu documentele se putea întîmpla același lucru. Din aceste considerații, cine s-a angajat să scrie romane de război se impune să folosească și documentele cu un permanent spirit critic.

Dacă în romanul lui Francisc Păcurariu, *Întîlnirea* (I, 1989), textele cu caracter documentar sînt topite în intriga cărții, Haralamb Zîncă lasă textelor emane de alții un loc direct în proza sa. Cine a urmărit evoluția carierei literare a lui Haralamb Zîncă a putut observa de multă vreme că autorul și-a concentrat preocupările pe anumite obiective constante : evocarea ororilor ultimului război și a universului concentraționar, lupta antifascistă, amintirile din viața partizanilor, jertfa ostașilor români pe frontul de luptă din est și din vest etc.

Haralamb Zîncă este tipul scriitorului-anchetator. El anchetează „realitatea” cu un anumit spirit de eficiență metodică, anchetează documentele pentru discernerea adevărului de fals, anchetează personaje, ca și enigmatul din viața lor, explorează mistere din existența cotidiană și din istoria contemporană. De aceea, traseele creației sale literare sînt marcate de cărți ca *Jurnal de front* (1954), *Un civil în tranșee* (1959), *Ordinul Stejarul în acțiune* (1965), *Moartea vine pe bandă de magnetofon* (1966), *O crimă aproape perfectă* (1969), la care se adaugă și-a fost *ora H* (1971), *Fiecare om cu clepsidra lui* (1988). Bineînțeles că palmaresul literar al lui Haralamb Zîncă este mult mai bogat. Cărțile despre război se interferează cu romanele polițiste, scrierile cu un caracter documentar prin excelență se întîlnesc cu cele de ficțiune. Varietatea operelor acestui autor indică, în același timp, și mari diferențe de valoare estetică și mesaj cultural.

Romanele sale polițiste, scrise cu o evidentă îndeminare și artă combinatorie evenimentială, constituie doar un strat de larg consum, gradul lor de literaritate fiind foarte redus. Nici cărțile despre război nu au un suport estetic prea înalt. În raport cu esteticul, autorul așază pe celălalt capăt al balanței *realitatea trăită* evocată ca o componentă a unui mare adevăr uman și etic. Haralamb Zîncă nu fabrică eroi de factură serială. El reprezintă oameni în si-

tuatii-limită, confrunțați cu evenimente tragice, victime ale războiului și agresori lipsiți de orice scrupule. Autorul rămîne mereu în ipostaza de reporter sensibil, martor angajat și colecționar de documente puse în slujba unor adevăruri destinate să scoată în relief soarta poporului român, așezat între marile mașini de război.

Dacă în romanul *Fiecare om cu clepsidra lui* (1988), scriitorul se etalează în mare măsură la modul autobiografic, în *Revelion '45* (Editura Militară, 1989), elementele auctoriale trec în fundal, pe prim plan fiind aduși soldații români și ofițerii care au participat la eliberarea Transilvaniei, au luptat în Tatra, au trecut Tisa și au participat la luptele crîncene de eliberare a orașului Budapesta. Evenimentele din interior sînt expuse la modul rezumat, ele trimit spre *Ora H*, repetabilă și dincolo de granițele țării în maniere diferite.

Haralamb Zîncă este un maestru al montajului de texte și de situații, un prozator cu privirea ațintită spre acele adevăruri necesare, menite să releve soarta unui popor și a unei armate în război și în anii de după război.

Revelion '45 este, așadar, o carte de evocare tirzie a unei zile și nopți, cînd armatele române se găseau într-o mare înclăstare pe Tisa, la marginile Budapestei, în Tatra sau în alte părți din spatele frontului, unde un mare număr de răniți se zbăteau în ghearele morții.

Poate unii cititori vor spune, fie chiar în tăcere, ce rost mai are încă o carte despre războiul nostru purtat în vest ? Un personaj din acest roman afirmă la un moment dat : „Pentru noi, românii, războiul ar fi putut să se încheie la 25 octombrie 1944 la Carei. Era toamnă cînd am eliberat ultima palmă de pămînt românesc”. Dar nu se cuvine să uităm că Haralamb Zîncă nu a scris o carte de repetiție, care să reprezinte un simplu pleonasm literar. Obesia lui de o viață întregă a fost să restabilească adevăruri fundamentale, chiar dacă acest lucru este făcut cu o anumită sfiială. Începutul romanului său devine elocvent prin propoziții de acest gen. Bătrînul general Mihnea Voivozeanu își face zilnic plimbările prin cîminul Ghencea. Aici participă la înmormintarea unor eroi de război, a unor ofițeri bătrîni aproape uitați. Aici l-a întîlnit pe scriitorul Corneliu Cara (autorul) al cărui îndemn are, de fapt, caracterul unui program. „Domnule general, eu, dacă aș fi în locul dumneavoastră, cu trecutul de luptă pe care-l aveți, m-aș apuca de îndată să-mi scriu amintirile...” Haralamb Zîncă își dezvoltă astfel programul literar : „să vă ferii de zorzoane stilistice, nu vă chinuiți să literaturizați. Sînteți un bunic care povestește unor nepoți, nu un scriitor”. Într-adevăr, *Revelion '45* este o carte concepută dintr-un asemenea unghi de vedere. Autorul face apel la jurnale de operații, scrisori ale unor foști combatanți, chestionare, documente de arhivă, stenograme, convorbiri cu numeroși camarazi de odinioară de pe front. Cartea devine palpitantă. Evocarea unor scene de luptă de la Budapesta se interferează cu episoade de intrigă polițistă sau de roman de spionaj. Documentele din arhiva lui Corneliu Cara, ca și scrisorile vechilor combatanți, devin prin însăși textura lor o literatură plină de tragism și dramatism. Dar Sătmari seamănă cu eroii din tragediile grecești. Trecerea Tisei și cucerirea Budapestei au fost mai dificile decît intrarea grecilor în Troia. Partea a doua a romanului este în cea mai mare măsură un montaj de documente.

La prima impresie, cititorul poate gîndi că scriitorul a sacrificat arta în favoarea relatării faptului trăit. Fenomenul în sine este adevărat, dar să nu uităm că Haralamb Zîncă scrie un roman-replică cu discrete accente polemice, o operă de restabilire a adevărului. Ocuparea Budapestei a însemnat mii de soldați și ofițeri morți, zeci de mii de răniți. Or, în comunicatul final, contribuția armatei românești nu a fost măcar semnalată.

Romanul-document, conceput de Haralamb Zîncă, devine astfel o mărturie istorică și, totodată, un act de reabilitare a unor mari eroi. Cartea sa este o necesitate, dincolo de artă.

tic, antologia capătă în cele din urmă virtuți polemice. Ea înaintază prin amputări succesive, construiește defrișînd zone întinse, măreștea edificiului identificîndu-se în final cu un sacrificiu necesar și util.”

● *Introducere în modelarea procedurală* este titlul recentului tom din lumea informaticii apărut la Editura „Scrisul Românesc” din Craiova și semnat de dr. Marcel Stoica, dr. Marin Andreica și dr. Iosif Săndulescu. Într-o succintă prefată, prof. dr. doc. Edmond Nicolau explică demersul celor trei colaboratori : „Lucrarea... reprezintă o invitație făcută de autori tuturor celor care lucrează în domeniul informaticii de a aborda activitatea de modelare în economie în contextul activității de cunoaștere. Acest nou punct de vedere în abordarea problemelor este motivat încă de la începutul lucrării de către autori care analizează dificultățile întîmpinate, pînă în prezent, în aplicarea metodelor matematice. Se știe că rezultatele obținute prin simularea realității economice cu ajutorul modelelor matematice nu au satisfăcut întotdeauna

pretențiile utilizatorilor datorită „rigidității” unor metode de modelare, a unor algoritmi ineficienți de rezolvare a modelelor sau a posibilităților limitate ale acestora de a surprinde realitatea.”

● Profesorul Romul Munteanu prefătează un volum selectiv din versurile Teresei Maria Moriglioni Drăgan. Traducerile din limba italiană sînt efectuate de Florin Chirășescu. Poemele sînt selectate din volumele „Să mă întorc la pămîntul de-acasă” (1969), „Descoperirea vieții și a morții” (1969), „Amebă sau stea” (1977), „Poezii de dragoste”

Vitrina artelor

Premiul „G. Călinescu” pe anul 1989

Revista de istorie și teorie literară a decernat, simbăta 14 noiembrie a.c., în Sala Prezidiului Academiei R.S. România, în prezența unei numeroase asistențe, Premiul „G. Călinescu”, prestigioasă distincție a cercetării literare românești actuale, aflată la a treia ediție. În acest an, Premiul „G. Călinescu” a fost conferit academicianului Alexandru Rosetti, pentru volumele *Filosofia cuvântului* (Editura Minerva) și *Diverse, II* (Editura Cartea Românească), precum și pentru întreaga sa activitate consacrată afirmării culturii românești

contemporane. Premiul a fost înmănat de prof. dr. Zoe Dumitrescu-Busulenga, directorul Institutului de Istorie și Teorie Literară și al publicației acestuia (președintele juriului). În cadrul festivității de premiere au luat cuvântul: prof. dr. Alexandru Balaci, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor, Virgil Cândea, prof. dr. Mircea Zăciu, Cornelia Ștefănescu, prof. dr. Emanuel Vasiliu, prof. dr. Al. Piru, Liviu Călin, redactor șef al Editurii Cartea Românească, Nicolae Florescu, redactor șef al Revistei de istorie și teorie literară.

Românașul

(Urmare din pag. 9)

la Bercheș. A admirat hora satului, una autentică, nealterată de alte ritmuri, apoi a „descoperit” o foarte interesantă familie, cea a țărânului Silviu Cherecheș, formată din cinci copii. El și cu soția lui, Maria, sint între cei mai recunoscuți dansatori, iar trei dintre copiii lor cântă: unul la vioară, altul la violă, iar al treilea la violoncel. A gândit astfel spectacolul, încît să intre și ei în formație! Știți care le-a fost supărarea după primul spectacol? Că au jucat prea puțin... Ei, bătrînii, că tinerii au cîntat pe voce.

„Românașul” scrie o istorie a Transilvaniei. Aduce pe scenă zilele dinaintea Unirii de la Alba Iulia, zbuciumul și suferințele românilor din vremea Diktatului de la Viena, bucuria Eliberării pămîntului sfînt al Transilvaniei, drumurile spre noile orizonturi. Iar în jurul lui, s-a născut chiar și o școală: prof. univ. dr. Dumitru Pop, cîndva dascăl al inițiatorului și conducătorului acestui ansamblu, prof. Teodor Nilaș, al directorului de azi al Clubului, prof. Alexandru Mindru, al instructorului prof. Victor Bercea, azi director al Casei de Cultură a Studenților, a deschis la Politehnică, un curs insolit, urmat în fiecare an de cîte 80—85 de studenți: Colocvii culturale. Și setea crește... Așa e însă studenția: vin

mereu alte și alte generații. În toamna aceasta a venit a cîncisprezecea de la nașterea Românașului. Vreo patru sute de studenți, azi ingineri prin mai toate județele țării, au plecat spre amfiteatrele producției cu emblema Românașului în suflet. I-a învățat și zbuciumul pentru autentic și frumos cite ceva: e nevoie și de el în uzine!

Ce-au mai dus cu ei absolvenții trecuți prin „școala” Românașului? Cu siguranță și citeva fragmente decupate din zărele vremii: și din „Viața studentască”, și din „Amfiteatru”, și din „Napoca Universitară”, și din „Scinteia”, și din ziarul „Aftenposten” din Oslo, „Dagbladet”, și din cine mai știe din cite alte zăre din Franța, Elveția, Danemarca, Grecia, Suedia. Amintiri scrise! Dar și amintiri ce se păstrează în suflet: bucuria fiecărui succes, la fiecare din edițiile trecute ale Festivalului Național „Cîntarea României”, sălile întotdeauna arhipline cînd a fost prezent „Românașul”, cei „Zece mii de kilometri Topocron” cum scria un ziar despre un turneu în care ansamblul a străbătut rînd pe rînd, într-un august torid, Ungaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Suedia, Norvegia, Danemarca, R.F. Germania, Elveția, Austria. Fiecare toamnă aduce oameni noi, cere repertorii și proiecte noi, iar pretențiile celor opt mii de studenți ai Politehnicii cer mereu alți pași înainte.

Muzică

Moment remarcabil

Un inspirat concert de muzică românească. Este vorba de simfonical Radioteleviziunii. A-nume, de programarea a trei lucrări care, deși într-un anume fel se adună sub un același arc de tensiune, fiecare în parte convinge cu alte argumente, bineînțeles, despre calitatea muzicii, a creației românești, despre valoarea, nivelul, pretențiile ei în etapele în care au fost scrise, despre rolul lor definitiv în creația condeielor respective. Și, în acest sens, merită toate laudele organizatorilor! Pentru că, ne-au înlesnit, de exemplu, să reascultăm cea de-a III-a Simfonie a lui Gheorghe Dumitrescu (1965), în care abia îl întrezărim pe autorul Oratoriului „Tudor Vladimirescu” sau pe cel care urma să compună, la distanță de ani, „Marea iubire”. O pagină specială, aș spune, (printre opusurile de anvergură ale lui Gheorghe Dumitrescu), de mare concizie, de adîncime, dăltuită din motive scurte, rețezate, înclăștarea dintre lumină și întuneric fiind zugrăvită în culori, în tensiuni rafinate drămuțite; un echilibru remarcabil între lansarea motivelor — travaliu — apogeu — concluzie, cu o pregnanță a unității care iată, peste ani, impresionează. S-ar putea vorbi de rafinamentul orchestrației (ajungîndu-se la momentele culminante după o savantă dozare a intensităților, după ce sint definite elementele tematice), s-ar putea vorbi de frumosul coral din finalul simfoniei, dar, mai importante cred că sint datele moderne (în sensul conciziei, al forței de convingere) ale acestui opus scris acum 25 de ani, care, într-adevăr a cucerit publicul. Așa cum, la fel de tinărămîne — tot peste ani, inspiratul Concert nr. 1 pentru vioară și orchestră, cel cu care Wilhelm Berger, în 1966, cuceră la Bruxelles, la Concursul internațional de compoziție, Premiul I! De fapt, un poem meditativ, impulsional ici-colo de praguri dramatice, un poem riguros așezat în spațiul unui timp foarte scurt, care te invită să asisti la o delicată confesiune — așa cum, cu excepțională dăruire, cu vervă, cu sensibilitate a reușit să ne transmită Daniel Podlovski. O compoziție pentru care s-au ales culcare sobre, care a optat pentru vibrații delicate, care nu trimbi-

țează gîndurile ci, le așterne discret.

Fără îndoială, însă, momentul simbol al concertului rămîne „Poem la un timp eroic”, de Claudiu Negulescu, pe versurile lui Nicolae Dragoș; trei cantate despre jertfă, despre cei care au lăsat „crini roșii” în cartea istoriei — așa cum spun frumoasele versuri ale cunoscutului poet și ziarist, despre „fapta vie” a celor ce au dorit ca pe pămîntul nostru cîntecul să fie liber, să fie durată „patria libertății și a dreptății”, despre Timpul Prezent, — ani de glorie ai eternei României. Trei momente distincte, care se leagă, însă, firesc, sub semnul melodiei, al armoniei clare, limpezi, al unei construcții corale, simfonice pregnante, expresive, pline de culoare. O desfășurare în care corul — am aplaudat participarea formației „Voces primavera”, a corului Radioteleviziunii române — orchestra povestesc simplu, argumentele temelor, al motivelor, al ritmurilor bine conturate, care se rețin — fiind definitive. Pentru că este evidentă experiența compozitorului, știința sa de a așterne pe portativ o pagină corală închinată copiilor — doar Claudiu Negulescu este mentorul, dirijorul celebrei formații „Voces primavera”! — de a îmbina vocile cu timbrele orchestrale, pentru a innobilă, într-un anume fel direct, fără arabescuri, versuri, imagini, idei. Ne aducem aminte astfel de lucrările sale de început („Balada izvoarelor luminii”, „Balada despre patrie”), de fapt, de suita celor 10 cantate ale sale, de atîtea alte opusuri de succes... Și, nu exagerăm cu nimic dacă am afirma că acest simfonical al Radioteleviziunii, la pupitrul fiind Paul Popescu, a fost, prin alcătuirea programului, cum spuneam, prin interesul, efortul, dorința tuturor de a împlini un act de cultură sub conducerea acestui maestru al baghetei — unul dintre momentele remarcabile ale sta-

SMARANDA OȚEANU

Un simplu debut?

Menționarea a unui debut pe afișul Operei Române poate avea mai multe semnificații. Corelat cu numele Silviei Voinea, el înseamnă de fapt o confirmare, marcînd intrarea într-un rol care îi aparține de mult. Nu puțini spectatori au fost surprinși că, în distribuția inițială a premierei cu *Don Pasquale* de Donizetti, acum aproape doi ani, Silvia Voinea nu fusese desemnată pentru rolul Norinei,

personaj de egală importanță față de cel titular. Știam prea bine că, cu această celebră eroină a operei italiene buffe, Silvia Voinea cucerise deja entuziaste aprecieri la Viena, mai mult de un deceniu în urmă. La aceasta se adăugau numeroasele fragmente din operă, susținute cu brio la televiziune, acoperind o mare parte din rol. Iată, în fine, datele și opțiunile au coincis și, în această toamnă (16 noiembrie), debutul firesc a avut loc, adăugînd realizărilor ilustrei noastre cîntărețe încă o victorie.

La nivelul artistic pe care se situează aparițiile Silviei Voinea în fața publicului, un debut nu „arată” niciodată ca o primă încercare de interpretare, o simplă preluare sau un început de drum, perfectibil. Nu, Silvia Voinea și-a demonstrat meritele printr-o evoluție în care prezența pe scenă include suma talentului, a unei munci serioase și a experienței. Partitura lui Donizetti este generoasă pentru Norina, îi oferă multiple posibilități de etalare a muzicalității, a științei frazării și stăpînirii stilului, a dezvoltării conducerii glasului. Cunoșcătoare a unei autentice tehnici belcantiste, Silvia Voinea își nuanțează cu finețe fiecare replică, minuește abil alternanța cantabilității cu bravura, știe să fie spirituală, delicată, ironică sau strălucitoare. Astfel, deși jocul actoricesc este elaborat (păstrînd coordonatele regiei lui Jean Rînzescu în relaționarea cu celelalte personaje), interpreta trece trăirile permanente prin filtrul tălmăcirii muzicale. Comedia nu este pentru ea doar teatru, ci în primul rînd teatru cîntat, construit cu și pentru muzică. Nimic mai convingător pentru spectator decît aceea aparentă lipsă de efort în susținerea plină de vervă a unui rol. Ce se ascunde dincolo de farmecul și spontaneitatea evoluției scenice nu contează decît în relație cu rezultatul final, care trebuie să trăiască. Or, Norina Silviei Voinea are o viață plină de fervearea comediei dell'arte, diferențiîndu-se net de alte personaje apropiate (Rosina din *Bărbierul din Sevilla*) și făcînd greu de imaginați existența, în sufletul aceleiași interprete, a unor eroine tragice (Lucia di Lammermoor, Violetta Valery...).

Prestanțele acestui debut nu îl lipsește nici compania, la nivel de eveniment, a lui Constantin Gabor — invitat special pentru a susține rolul titular — nici colaborarea cu nume apreciate ale operei bucureștene — Florin Georgescu, Lucian Marinescu. Sub bagheta lui Constantin Petrovici, cu un ansamblu coral capabil a uimi de fiecare dată (maestru de cor Stelian Olariu), spectacolul Silviei Voinea a avut, pentru melomanii prezenți în sala Operei Române, valoarea unei re-premiere a capodoperei donizettiene, prilej bine-venit pentru a sărbători o mare artistă și o voce rară.

GRIGORE CONSTANTINESCU

de Bizet.

● Miercuri 6 decembrie, ora 18, *Don Pasquale*, opera comică a lui Gaetano Donizetti, va prileji iubitorilor operei, sperăm, o plăcută întîlnire cu Pompei Hărășteanu, Daniela Vlădescu, Florin Georgescu.

● Joi 7 decembrie, ora 18, Ionel Voinea va fi eroul *Povestirilor lui Hoffmann* de Jacques Offenbach.

(1977), „A fi poet” (1979), plus 22 de poeme postume. Într-un studiu pertinent, aplicat: „Poezia ca strigăt”, Romul Munteanu

conchide: „Poeta originară din Versilia, copleșită uneori de nostalgia locurilor natale, și-a citit pulsuniile conștiinței cu fidelitate și le-a exprimat cu sinceritate. Convinsă de faptul că angrenajul cuvîntelor îl reprezintă pe un scriitor cu înțelesul celor dintîi amintiri, că limbajul sinelui nu trebuie căutat, fiindcă el vine firesc și inevitabil ca pelerinarea, Teresa Maria Morilioni Drăgan a fost instrumentul

sonor al biografiei sale, care și-a căpătat cea mai deplină valorizare prin artă”.

● A apărut, la Editura „Dacia”, cartea „O sansă păcii!”, semnată de Neagu Udriou. Volumul se constituie într-o documentată prezentare a eforturilor care se fac la Națiunile Unite pentru configurarea unei „tehnologii a păcii”. În prim planul lucrării se află activitatea laborioasă desfășurată de Româ-

nia, la inițiativa și sub îndrumarea președintelui țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru edificarea unei planete a păcii, lipsită de arme și războaie, în care fiecare popor să se poată consacra muncii pașnice, progresului țării sale, progresului omînității.

● După publicarea volumelor de versuri „Zăpezile fierbinți” și „Copac solitar”, precum și a volumului de reportaje (și povestiri) „Tînutul sinzienelor”, Gheorghe Andrei publică recent *Ani de studenție* (Editura „Albatros”, 1989). Cartea se vrea un micro-roman, dar coloratura întîmplărilor, densitatea faptelor și firul epic condus cu abilitate, sint gîndite tot sub semnul povestirii și al rememorării. Anii de adolescență și de primă tinerețe se reconstituie în suma de experiențe ale eroilor. Efluvii sentimentale, pecetea de taină și miraj a dragostei, întîmplări de viață nu o dată palpitate, însemnul matur al angajării psiho-sociale, sint doar citeva linii de forță care ne îndeamnă la o meditație profun-

dă: tineretul nu trebuie privit static, monocord, ci în frumoasa

și virtuala sa ascensiune prin viață, prin profesie.

● În colecția „Testimonii” a Editurii „Dacia” din Cluj-Napoca, a apărut o excelentă carte „monografică”: *Alexandru Ciurcu — inventatorul, ziaristul, omul*. Ediția este îngrijită de I. M. Ștefan, care semnează alături și un profund și binevenit studiu introductiv, (75 pagini). Această încercare de a restitui culturii și istoriei românești o personali-

tate aproape uitată, prin glasul faptelor și documentelor, este mai mult decît salutară! „Alexandru Ciurcu, vrednicul român ardelean, integrul și inspiratul gazetar, fondatorul și primul președinte al Sindicatului Ziaristilor și al Asociației Generale a Presei Române, prietenul lui C.A. Rosetti, Mihail Kogălniceanu și Eminescu, ilustrul inventator și pionier al rachetotehnicii, (...) omul altădată prigonit și desțărât, acum celebrat de un întreg popor reîntregit, nu mai era. Murise și totodată intrase în nemurirea pe care o merita cu prisosință”.

DORIN SĂLĂJAN

NICOLAE CEAUȘESCU: „Formarea poporului român, a națiunii este rezultatul luptei grele, eroice a poporului român”

Istoria românilor este istoria unui popor statornic care a locuit neîntrerupt spațiul carpa-to-danubiano-pontic. Unitar prin locul de plămădire — spațiul Daciei —, prin limba pe care o vorbea, avind aceeași obiceiuri și mentalități, aceeași cultură, aceeași credință, aceeași simțăminte, poporul român și-a apărut o lungă perioadă de timp un teritoriu definit prin străbuna vatră de locuire. Așezat în calea „tuturor răutăților”, cum scrie cronică, poporul român a trebuit, încă din perioada etnogenezii sale, să facă față — cu o mină pe plug și cu alta pe sabie — nenumăratelor furtuni și adversități ale istoriei.

Vicisitudinile, suferințele nu au înguncheat poporul român, ci dimpotrivă, l-au oțelit, i-au sporit dragostea de țară, i-au întărit hotărârea de a nu ceda în fața nici unei greutăți, de a nu pregeta în fața nici unei jertfe pentru apărarea gliei strămoșești. Punind în evidență originea, continuitatea și unitatea poporului român în vatra strămoșească, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a precizat: „Putem afirma, pe baza faptelor istorice, că poporul nostru s-a plămădit de-a lungul mileniilor în spațiul carpa-to-dunărean, că fiecare metru de pământ și fiecare piatră sînt stropite cu sudoarea și singele moșilor și strămoșilor noștri. În cele mai grele timpuri, înaintașii nu și-au părăsit pămîntul unde s-au născut, ei, înfrîindu-se cu el, cu munții și cîmpurile, cu riurile și codrii falnici, au rămas neclintii pe aceste meleaguri, apărîndu-și ființa, dreptul la existență liberă”.

Numeroase vestigii arheologice și mărturii scrise ale antichității amintesc despre strămoșii poporului român. geto-dacii, care făceau parte din numerosul neam al tracilor, cu adevărat rădăcini și în spațiul intra-carpa-to-danubiano-pontic și despre care pămîntele istoriei Herodot scria acum 2500 de ani că „sînt cei mai viteji și mai drepti dintre traci”.

După unele încercări de organizare statală cum a fost cea din vremea regelui Dromichete, învingătorul regelui macedonean Lisimach în anul 292 î.e.n., în secolul I î.e.n., sub conducerea regelui Burebista, apreciat într-un izvor al antichității ca „cel dintîi și cel mai mare dintre toți regii care au domnit

vreodată asupra Traciei”, s-a format un puternic stat centralizat și independent daco-get, care a demonstrat, prin existența sa, cu peste 2000 de ani în urmă, condițiile prielnice unificării politice a strămoșilor daco-geți.

Perioada lui Burebista a pregătit epoca regatului lui Decebal, regele erou al dacilor, care a avut de înfruntat una dintre cele mai mari forțe ale antichității — Imperiul Roman. În urma războaielor din anii 101—102; 105—106 rezistența regatului dac a fost înfrîntă, o parte a Daciei intrînd sub stăpînire romană.

Cucerirea unei părți a Daciei de către romani, — cucerire care, ca orice cucerire a avut urmări tragice pentru poporul dac — viața acestor tinuturi a cunoscut un nou stadiu de progres, pe baza împletirii celor două civilizații și culturi — dacă și romană. Subliniind acest proces istoric, președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că „în luptele grele și în conviețuirea, timp de secole, a dacilor și a romanilor, s-a plămădit un popor nou, care a păstrat și dezvoltat însușirile și virtuțile cele mai bune ale înaintașilor săi”.

Retragerea administrației și armatei romane din Dacia în anul 271—275, n-a însemnat o abandonare totală a Daciei. Puternice capete de pod au legat în continuare imperiul cu regiunea nord-dunăreană a fostei provincii Dacia. Păstrînd de la daci setea nestînsă de libertate, voința de a nu-și pleca fruntea sub jugul străin, hotărîrea de a rămîne mereu ei însuși, stăpîn pe viața și soarta sa și continuînd spiritul rațional, judecator și pasiunea creatoare a romanilor, poporul român, nou apărut în lume, avea să împlinească într-o existență de aproape două milenii, un eroic, zburcînat și măreț destin istoric.

Noul popor român locuind statornic același spațiu intra-carpa-to-danubiano-pontic pe care au locuit dintotdeauna strămoșii săi geto-daci avînd deci milenare rădăcini istorice, vorbind o limbă unică, au ținut piept în vatra strămoșească năvălirii populațiilor migratoare, care începînd cu secolul III î.e.n. au provocat mari distrugerii și pustiiri dar n-au putut schimba comunitatea de viață, limbă și cultură a înaintașilor noștri, cursul lor istoric spre

forme superioare de organizare politică și social-economică în aceeași patrie străbună. Ei și-au păstrat continuitatea de viață economică și statală, organizîndu-se în obști sătosești, uniuni de obști, romanii populare, ducate, voievodate. Acestea s-au întins în anumite zone geografice și economice și au primit denumirea de „țări”, în accepția de stat, de organizații politico-administrative, conduse de duci sau voievozi.

Procesul istoric obiectiv de refacere a statului feudal centralizat, pe vechia vatră a Daciei, ca rezultat al dezvoltării și unificării voievodatelor de pe întreg teritoriul românesc, a fost îngreunat atît de tendințele centrifuge interne, datorate procesului de fărîmîntare feudală caracteristic întregii Europe din acea vreme, cît și de vitregiile permanentului pericol extern.

Este cunoscut faptul că, începînd din secolul al X-lea, după sedentarizarea lor în Cîmpia Panonică, în pofida unei puternice rezistențe a statelor românești, cetele regilor unguri au început să se infiltreze în Transilvania, procesul acesta de pătrundere durînd pînă spre sfîrșitul secolului al XIII-lea. Dar și după această dată românii din această parte a țării și-au păstrat vechea organizare, rezistînd și perpetuînd cultura lor materială și spirituală. Documentele vremii, chiar și cele emise de cancelaria regatului ungar, datînd din acele timpuri, pomenesc de „terra Blacorum” (Țara românilor), Țările Oașului, Lăpușului, Sălaului, Țara Hațegului, Țara Făgărașului, Țara Maramureșului, Țara Birsei și atîtea altele.

În secolele XIII—XIV, voievodatele românești de la sud și est de Carpați s-au unificat, afirmîndu-se ca state centralizate, independente și suverane sub dinastiile Basarabilor și Mușatinilor.

Începînd din această epocă istorică, o realitate definitorie a spațiului locuit de strămoșii noștri a constituit-o continuitatea statelor românești, prezența lor fără întrerupere într-o zonă în care prin desfășurările de forță, majoritatea statelor din centrul și sud-estul Europei și-au întrerupt existența pentru perioade de sute de ani sau au fost definitiv desființate. Existența celor trei țări române n-a afectat unitatea etnică a poporului român, exprimată în unitatea de limbă

și cultură, în similitudinile structurilor economice și sociale ale întregului teritoriu românesc. Între ele s-au păstrat în permanență legături politice, economice, spirituale, organizarea internă (domnia, dregătoriile, justiția, armata, alte instituții feudale) fiind în linii mari identică sau asemănătoare.

În timp ce românii din Transilvania opuneau o dirză rezistență politicii de opresiune și deznăționalizare a regatului ungar, în sud, celelalte două state românești independente Țara Românească Muntenia și Țara Românească Moldova au trebuit să facă față pericolului reprezentat de Imperiul Otoman, care după ce cucerise întreaga Peninsulă Balcanică și transformase statele bulgarilor și sîrbilor în pašalicuri, se afla, către sfîrșitul secolului al XIV-lea, în contact direct cu hotarul de sud al țărilor române. Războiul de peste o sută de ani al românilor împotriva pericolului otoman, victoriile repurtate în timpul domniei lui Mircea cel Mare, Iancu de Hunedoara (1441—1446), Vlad Tepeș (1456—1462), Ștefan cel Mare (1457—1504) și a altor domnitori, au permis țărilor române încă din secolul al XIV-lea să încheie Tratatul cu Poarta Otomană, prin care se recunoștea puterea suverană a domnitorilor, iar în schimbul unei sume de bani pe care aceștia se angajau s-o plătească sultanului, sub formă de tribut, Poarta Otomană se obliga să le respecte deplina autonomie și integritatea teritorială. Chiar și mai tîrziu, la mijlocul secolului al XVI-lea, cînd asupra țărilor române s-a accentuat presiunea politică și economică a Porții Otomane, nu s-a putut ajunge la ocuparea și transformarea lor în provincii otomane, administrate direct de Poartă pe baza obiceiurilor și legilor mahomedane, ci, prin tratatele politice amintite, cunoscute sub denumirea de „Capitulații”, țărilor române și-au menținut autonomia administrativă, condu-

cîndu-se după legile și obiceiurile lor, păstrîndu-se privilegiile recunoscute în aceste acte oficiale.

La mijlocul secolului al XIV-lea în urma victoriei de la Mohács din 1526, cînd Poarta Otomană desființează regatul ungar și își instalează dominația asupra Ungariei creîndu-se pašalicul cu reședința la Buda, Țara Românească a Transilvaniei ieșe de sub jurisdicția Ungariei și stabilește cu Imperiul Otoman raporturi de autonomie, avînd deci un statut politic și juridic ca și al celorlalte două țări române.

Ca un simbol al aspirațiilor sale spre unitate, al dreptului istoric de a trăi liber și independent în vatra strămoșească a Daciei, poporul român a reușit să înfăptuiască, sub domnia lui Mihai Vodă Viteazul, reunirea politică a tuturor fiilor săi în hotarele ce cuprîneau cea mai mare parte a vetrei strămoșești. După realizarea acestui act, la 1600, Mihai Viteazul se intitula „domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”.

Deși unirea celor trei țări române a fost de scurtă durată, ea a rămas o prezență vie în gîndirea și fapta atît a contemporanilor, cît și a urmașilor. Memoria unirii înfăptuită acum aproape 400 de ani s-a transmis de la epocă la epocă, de la generație la generație. Dreptul imprescriptibil al poporului român la unire și independență a reprezentat, în continuare, o dominantă a gîndirii și acțiunii marilor conducători de țară și de oști.

Sentimentele de unitate ale românilor s-au accentuat în decursul și spre sfîrșitul secolului al XVII-lea și al XVIII-lea în pofida ciuntirilor teritoriale pe care imperiile vecine le-au făcut în trupul țărilor române.

O deosebită semnificație în lupta pentru libertate socială și națională a poporului român a avut-o marea rîdicare la luptă din anul 1784, condusă de Ho-

1 Decembrie 1918 — c

„Române și a statului național român, într-o perioadă lungă, a celor mai înaintate forțe din rîndurile sale”

Bornă a istoriei românilor, punct de înălțime și arc de triumf al luptelor de veacuri ale poporului pentru unitate, suveranitate și independență națională, 1 Decembrie 1918 a întărit și întărește cu fiecare generație sentimentul istoriei și conștiința națională, conștiința existenței și integrării noastre în spațiul social universal, în comunitatea statelor și popoarelor lumii, cu specificul și valorile proprii.

Sărbătoare de suflet a tuturor locuitorilor acestui pământ, 1 Decembrie ne sensibilizează de fiecare dată trăirea și gândirea, omagiu cel mai deplin adus de noi toți zilei eroice, înălțate pe jertfele strămoșilor întru apărarea fruntariilor și neamului, neputînd fi altul decît a ne face patria mai puternică, mai prosperă, temelie de granit a independenței, suveranității și demnității statului unitar român modern evoluat în statul socialist contemporan. Sărbătoare de suflet a neamului întreg, se îmbogățește anul acesta cu valențe deosebite. Ea vine, calendaristic, după un alt crucial eveniment, istoric și politic, al prezentului, de asemenea cu o mare propensiune patriotică și deschidere spre viitor, Congresul al XIV-lea.

După Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, care ne-a redat dreptul la istoria națională, așa cum ea s-a petrecut, și, în numele ei, drep-

tul de a ne construi noua orinduire, socialismul, nu după un „model unic”, împrumutat ori impus din afară, ci corespunzător voinței și realităților din patria noastră, nu a existat document programatic al partidului unde prezentul și viitorul să nu fie raportat la trecut, prin legitatea istorică însăși a continuității și unității procesului de trăire, evoluție și civilizație a poporului pe aceste meleaguri din cele mai îndepărtate timpuri. Adevăr dovedit indubitabil cu probele, izvoarele și documentele științei. După 1965, cercetarea noastră istorică a cunoscut și cunoaște un suport instituțional deosebit de important, atît pentru valorificarea moștenirii istoriografiei naționale — ale cărei personalități și opere de căpătii, studii fundamentale pentru Istoria Românilor și a României, au fost, într-o vreme, cu înțepenie ignorate —, pentru descoperiri noi arheologice, de texte și de izvoare, pe care generațiile anterioare de cărturari nu le cunoscuseră, întru evidențierea adevărului cu privire la cultura, viața și evenimentele strămoșilor, de la primele mărturii de locuire, cu privire la formarea și dăinuirea poporului român în spațiul moștenit de la străbunii săi getodaci prin contopirea cu romanii, a luptei seculare pentru neafîrnare, libertate, unitate națională și independență sta-

tală. Datorită acestui impuls și a condițiilor create în cercetarea trecutului, au intrat, în acest ultim sfert de veac, marcat de gîndirea politică și social-istorică, de personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, în patrimoniul cultural național, un număr însemnat de colecții de documente — printre care ale Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 și ale evenimentelor de răscruce de la 23 August 1944 — din și pentru toate epocile, sinteze, monografii, lucrări monumentale, restituții cu o bază științifică solidă, incontestabile, ce atestă marile adevăruri ale istoriei noastre.

Cunoaștem azi, așa cum se cuvine, trecutul patriei și al poporului. Cunoașterea ce ne întărește voința de a-i face viitorul demn de sacrificiile și virtuțile sale, de a-i menține și înălța idealurile cele mai nobile de unitate, libertate, suveranitate, independență, pace, democrație, prosperitate și o civilizație socialistă și comunistă dintre cele mai autentice. În Tezele Congresului al XIV-lea, ca și în Raportul prezentat în cadrul recentului forum al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat, ca o necesitate logică a analizei științifice a stadiului de dezvoltare a societății socialiste românești actuale, procesul istoric legic, obiectiv, de formare și afirmare a poporului român, reliefînd trăsătura fundamenta-

lă a acestui proces, continuitatea, unitatea și evoluția permanentă, cu toate perioadele de restriște ce au impus unele stagnări ori momente de regres.

„Ceea ce trebuie să subliniem este faptul că formarea poporului român, a națiunii române și a statului național român, într-o perioadă lungă, este rezultatul luptei grele, eroice a poporului român, a celor mai înaintate forțe din rîndurile sale.

Dar întotdeauna trebuie să subliniem că adevăratul făuritor al istoriei, al vieții, al națiunii și al independenței este poporul însuși; el a fost acela care în nici o împrejurare nu a capitulat, a ținut steagul luptei, cîteodată cu grele pierderi, dar a făcut totul pentru a asigura viitorul urmașilor lui, viitorul poporului nostru!”

Auzim în aceste cuvinte învîntăminte, vocile marilor noastre evenimente, auzim vocea lui Kogălniceanu, la 1859, „Unirea, poporul a făcut-o!”, auzim aclamațiile celor 100 000 veniți din toate colțurile provinciilor românești oprimate, în acea zi albă de început de decembrie, la Alba Iulia, „Vrem să ne unim cu Țara!”, „Trăiască Marea Unire!”, auzim vocile de la 1 Mai 1939 din Piața palatului „Jos fascismul! Trăiască Libertatea!”, pe cele din 1940, „Jos Dictatul de la Viena!” și apoi „Totul pentru front, totul pentru victoria im-

potriva hitlerismului care ne-a înfeudat țara!...” Și mai departe, de pe Cîmpia Libertății, pe Cîmpia Blajului, ori a Islazului, vocile Supplex-urilor Transilvaniei, dar cîte voci ale unei istorii tragice, dar eroice..., străbătute de aceleași țeluri nobile și umanitare binecunoscute, ale unui popor demn care n-a asuprit pe nimeni, dar nici nu a voit și nu voiește să trăiască asuprit de alții.

„Edificarea cu succes a noii orinduirii socialiste din patria noastră, a resubliniat secretarul general al partidului de la tribuna Congresului al XIV-lea, constituie o continuare legică a procesului istoric de formare a poporului, a națiunii, a statului național unitar român, a luptei împotriva dominației străine, a asupririi, pentru libertate și independență, pentru progres economic și social”.

Astfel, 1 Decembrie 1918, înțelegem bine marea lui lecție, se înscrie drept unul din suita de argumente ale opțiunii poporului român pentru noua orinduire, pentru socialismul care îi asigură în fapt, idealurile sociale și naționale ce i-au marcat întreaga existență.

Astfel, 1 Decembrie este o sărbătoare perenă ca și pămîntul în care s-a înfipt, la Alba Iulia, în memorabilul an 1918, Tricolorul roș, galben și albastru.

CICI IORDACHE-ADAM ■

i pentru eternitate

rea, Cloșca și Crișan. Marx scria că Horea plănuia eliberarea neamului său, el devenind „simbolul renașterii Daciei”.

Revoluția din 1821, deschînd porțile istoriei moderne a României, revendicînd „dreptatea și slovenia” pentru popor, a pus temeiurile programului de constituire a unui stat național și modern românesc, unind revendicările de eliberare socială cu cele de eliberare națională — și în perspectivă de unitate statală — ale românilor.

În contextul istoric întemeiat pe ascensiunea revoluțiilor burgheze din Europa, revoluționarii români de la 1848 au proclamat ideea „triumfului dreptului asupra forței”, anunțînd „în numele revoluției române”, dreptul de unitate și independență al poporului român. În acest context a găsit un puternic ecou dezideratul exprimat de revoluționarii democrați Nicolae Bălcescu: „Vrem să fim o națiune, una, puternică și liberă prin dreptul și datorită noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații, căci voim fericirea noastră și avem o misiune a împlini în omenire”.

Peste împotrivirea deschisă, promovată de unele puteri europene, la 24 ianuarie 1859 a triumfat din nou voința de unitate a poporului nostru. „Zi de aur a veacului”, cum au numit-o contemporanii, Unirea Principatelor, realizată prin aceea ce Mihail Kogălniceanu definea drept „actul energetic al națiunii”, a reprezentat incununaarea unui proces istoric obiectiv. Unirea Moldovei cu Muntenia și crearea statului modern România au constituit punctul de plecare și pirghia de susținere a tuturor eforturilor depuse pentru desăvîrșirea unității naționale și statale. În același timp, ca și celelalte acte definitorii ale istoriei noastre naționale, Unirea din 1859 s-a înfăptuit ca expresie a voinței poporului român, constituind

pentru popoarele din Europa, dar mai ales pentru cele din centrul și sud-estul continentului, o ilustrare convingătoare a aplicării în viață a principiului dreptului de autodeterminare, al Unirii pe baze plebiscitare a două teritorii aparținînd unuia și aceluiași popor.

Unirea din 1859 și cucerirea independenței de stat în 1877 au deschis o etapă nouă în mișcarea politică și națională a românilor, în viața economică, socială și culturală a țării. Ideea libertății naționale a cuprins gîndurile și voința unor largi pătri sociale, ale forțelor politice burgheze înaintate, ale socialistilor și asociațiilor culturale, înscriindu-se ca un obiectiv central al activității acestora. Lupta românilor din teritoriile aflate sub dominație străină, pentru drepturi politice, economice și culturale, găsese un răsunet tot mai puternic în întreaga țară, mai ales după instalarea dualismului austro-ungar, în 1867, și a măsurilor de deznationalizare forțată a românilor din Țara Românească a Transilvaniei.

La începutul secolului al XX-lea, dezvoltarea social-economică și politică a ridicat în fața națiunii române necesitatea inexorabilă a desăvîrșirii unității statale, a eliberării tuturor provinciilor românești aflate sub stăpînirea străină și unirii lor cu Țara. În acest scop România a participat — în 1916—1918 — la primul război mondial pentru cauza sa dreaptă — reunirea într-un stat puternic și independent a tuturor românilor. În luptele pentru apărarea pămîntului patriei împotriva ocupanților militariști germani, în timpul primului război mondial, pentru salvarea unității și integrității teritoriale, armata română, masele populare din întreaga țară au înscris la Mărăști, Mărășești, Oituz și în multe alte locuri pagini nepieritoare de eroism și abnegație, de spirit de jertfă și patriotism fierbinte, imprimînd războiului pentru reîntre-

girea țării un pronunțat caracter popular și național.

Prăbușirea țarismului, victoria revoluției socialiste din Rusia au răsunat ca un îndemn înflăcărat la lupta pentru realizarea aspirațiilor de libertate și autodeterminare ale tuturor popoarelor lumii. În mișcarea popoarelor pentru autodeterminare națională și înlăturarea dominației străine s-a încadrat organic și lupta poporului român. Ea a avut un caracter larg, burghezo-democratic, antrenînd clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, celelalte forțe sociale și politice.

Izbucnirea revoluției burghezo-democratice din monarhia Austro-Ungară a grăbit cursul evenimentelor din Transilvania și Banat. La 18—31 octombrie 1918 s-a constituit Consiliul Național Român Central, „ca unicul for care reprezenta voința poporului român”, format din șase social-democrați și șase reprezentanți ai Partidului Național Român. Pe întreg teritoriul Transilvaniei s-au format consilii județene, locale și gărzi naționale, ca organe ale unei largi mișcări revoluționare burghezo-democratice, care activau sub conducerea Consiliului Național Român Central. În manifestul lansat la 7—20 noiembrie 1918, pentru pregătirea marii adunări naționale de la Alba Iulia, se arăta: „Mersul irezistibil al civilizației omenești a scos și neamul nostru românesc din întunericul robiei la lumina conștiinței de sine. Vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți”.

La 1 decembrie 1918 s-au strîns la Alba Iulia, pe Cîmpul lui Horea, peste 100 000 de oameni, țărani, muncitori, intelectuali, meseriași, bărbai și femei, tineri și vîrstnici veniți din toate colțurile țării să consfințească actul legic, obiectiv și progresist, de încheiere a procesului de formare a statului național unitar român.

Hotărîrea istorică a unirii a fost luată într-o atmosferă de puternic entuziasm — de către Marea Adunare Națională ca organ politic reprezentativ al întregii națiuni române din Transilvania, formată din 1228 deputați aleși prin vot universal de către cercurile electorale sau desemnați de toate instituțiile românești din Transilvania.

Alături de cunoscuți oameni politici și fruntași ai mișcării naționale au participat și 150 de delegați ai social-democrației române, reprezentînd aproape 70 000 de muncitori organizați. „Au rămas întipărite cu litere de aur în marea carte a istoriei patriei — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — aceste cuvinte ale Rezoluției de la Alba Iulia: «Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania și Banat — adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 decembrie 1918, decretaază unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dinșii cu România»”.

După făurirea statului național unitar român, apărarea unității și libertății țării s-a constituit într-o preocupare de prim ordin a poporului român. În rîndul forțelor politice ale vremii, Partidul Comunist Român, făurît în mai 1921, pe temelia României reîntregite, s-a detașat prin fermitatea manifestată în apărarea independenței naționale, a integrității teritoriale și a suveranității patriei. În împrejurările cînd fascismul internațional — în primul rînd Germania hitleristă — își îndrepta privirile asupra bogățiilor și fruntariilor țării, partidul comunistilor a înțeles că singura cale de soluționare a problemelor complexe cu care se confrunta România era unirea tuturor forțelor sociale și politice într-un unic efort, avînd ca scop apărarea patriei.

Lupta fermă a poporului român pentru independență, integritate și suveranitate desfășurată, sub conducerea comunistilor, în epoca interbelică a atins cotele cele mai înalte prin marea demonstrație patriotică, antifascistă, antirăzboinică și antirevizionistă de la 1 Mai 1939 din București desfășurată pe bază de front unic între comunistii socialiști și social-democrați. Cu mîndrie patriotică reliefăm că în organizarea și conducerea acestei ample și răsunătoare demonstrații muncitorești, una dintre cele mai mari dintr-o Europă plină de amenințări și de pericole, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu (Petrescu) au acționat, din însărcinarea partidului, dinamic, mobilizînd, în direcția unirii eforturilor pe plan național pentru salvagardarea

independenței și integrității patriei.

Tot astfel, anii de luptă împotriva dictaturii antonesciene și a dominației hitleriste s-a realizat largul consens național, caracteristic tuturor marilor momente ale istoriei noastre, fără de care ar fi fost de neconceput acțiunea istorică în acea fierbinte lună august 1944, aceea ridicare unanimă a poporului, de la muncitori și țărani, de la soldați și generali, pînă la cercurile conducătoare ale țării, ceea ce a permis organizarea măreței epocii a insurjecției naționale, căreia președintele Republicii îi atribuie adevăratul rol istoric și semnificație de început al revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă. Măreța izbîndă din August 1944 a fost urmată de epopea participării României la războiul antihitlerist, armata și poporul român aducînd o însemnată contribuție la zdrobirea Germaniei naziste.

Eliberarea țării și trecerea ei pe calea construcției socialiste — mai ales după Congresul al IX-lea — au pus definitiv capăt dominației imperialiste străine în țara noastră, asigurînd, în mod plenar, independența și suveranitatea națională, dreptul poporului român de a fi deplin stăpîn pe destinele sale, de a-și făuri viața așa cum o dorește.

România socialistă se înfățișează astăzi lumii ca un stat liber și independent, în plină afirmare a capacităților creatoare ale poporului, făurîndu-l constient al istoriei sale noi, sub conducerea înțeleaptă a partidului comunist, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, fiu devotat al tradițiilor lui glorioase. Ideea de independență și unitate, ce ne străbate istoria, strălucit confirmată în 1600, 1859, 1877, 1918, se regăsește în zilele noastre mai vie ca oricînd. Strîns unită în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, națiunea română, toți fiii patriei edifică societatea socialistă multilateral dezvoltată și pun temelii mereu mai trainice înaintării patriei spre comunism, în lumina magistralului Raport și a documentelor Congresului al XIV-lea al partidului.

MIRCEA MUȘAT ■

„România unită o avem, o vom apăra și o vom întări”

Cu șapte decenii în urmă, la 20 noiembrie 1919, s-a întrunit, la București, Parlamentul Marii Uniri, care se întrunise să fie și înființat Parlament al votului universal din România, Adunarea deputaților și Senatul în care intrau reprezentanți ai tuturor claselor și categoriilor sociale — fără deosebire de naționalitate, credințe politice sau confesionale — de pe tot cuprinsul României reînțele.

Camera număra 546 deputați (cu 331 mai mulți decât avusese Vechiul Regal), pe cind Senatul cuprindea 236 membri. Noua configurație a Corpurilor Legiuitoare a făcut ca Adunarea deputaților să-și desfășoare lucrările în sala mare a Ateneului Român (pînă la amenajarea unei incinte corespunzătoare cerințelor reînțele din practicare sufragiului universal), iar Senatul și-a urmat ședințele în vechiul local din Dealul Mitropoliei.

Parlamentul Marii Uniri a reprezentat de fapt una din primele realizări de excepție ale României imediat postbelice. În scurtă-i sesiune (20 noiembrie 1919—26 martie 1920), înaltul For democratic și-a adus o contribuție cu totul notabilă în amplul proces de consolidare a statului național unitar român. La loc de frunte situându-se ratificarea de către înființat Parlament al votului universal — în memorabila ședință din 29 decembrie 1919 — a proiectelor de legi referitoare la Unirea provinciilor istorice cu Patria-Mamă, România, în anul de grație 1918.

În cele ce urmează vom evoca istorica hotărîre a Parlamentului Marii Uniri, de cea mai mare însemnătate pentru devenirea și dăinuirea poporului nostru în vatra-i străbună multimilenară, act memorabil înființat de națiunea română însăși, în urmă cu 70 de ani.

Luni, 29 decembrie 1919, ora 14.30. Ședința Adunării deputaților este prezidată de ilustrul istoric Nicolae Iorga, în prezența a 411 deputați.

Prezidentul Nicolae Iorga dă cuvîntul ministrului de stat, Ștefan Cicio Pop, care — „primul la tribună cu aplauze care durează timp de cîteva minute” — dă citire propunerii cu privire la proiectul de lege asupra Unirii Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăruului și Maramureșului cu România (Aplauze unanime și nesfîrșite).

(Camera, în picioare, ovaționează și aplaudă timp îndelungat).

Se cere urgența și se admite.

N. Iorga, președinte : „D-lor deputați, vom trece în secțiune pentru discutarea proiectului la cea dintîi suspendare de ședință.

Voci : Imediat ! Imediat !

N. Iorga, președinte : Ideea dvs. este ca să trecem imediat în secțiune ?

Voci : Imediat ! Imediat !

Astfel, ședința se suspendă, deputații trecînd în secțiune spre a studia, respectivul proiect de lege, conform uzanțelor parlamentare.

La redeschiderea Camerei în plen, președintele Nicolae Iorga dă cuvîntul deputatului Vasile Goldiș, spre a citi — în calitate de raportor — proiectul de lege privitor la Unirea Ardealului cu România, în aplauzele prelunge și îndelung repetate ale asistenței :

„Domnilor deputați, Comitetul delegaților de secțiune, compus din :

Vasile Lucaci, pentru secția I;

Octavian Tăslăuanu, pentru secția II;

Preotul Vasile Săftu, pentru secția III;

Ion Colțov, pentru secția IV;

Ion Duma, pentru secția V;

Iuliu Maniu, pentru secția VII, și

subsemnatul, pentru secția VI, întruind-se în ziua de 29 decembrie 1919, sub președinția lui Vasile Lucaci, a luat în cercetare proiectul de lege asupra Unirii Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăruului și Maramureșului cu vechiul regal al României. (Aplauze furtunoase din partea unanimității deputaților ridicați în picioare). Văzînd și expunerea de motive ce însoțește acest proiect de lege, l-au admis întocmai cum a fost prezentat și prin subsemnatul vă rog, d-lor deputați, să binevoiți a-i da aprobarea dvs.”.

În continuare, raportorul Vasile Goldiș dă citire *Expunerii de motive* :

„Santinelă a civilizațiunii umane, avansată pe scara desăvîrșirii prin geniul poporului român, închinat principiului dreptății și al organizațiunii sociale, neamul românesc în cursul a peste 2 000 de ani și-a îndeplinit chemarea sa istorică, suferind cu uimitoare răbdare seria nesfîrșită a vicisitudinilor istoriei.

Unitar și fericit la început, acest neam de oameni blînzi, muncitori, credincioși în dreptate, iertători, dar fără seamăn diriji în persistența firii lor etnice, distincte de toate celelalte neamuri ale lumii, lung șir de veacuri a fost lovit de invaziunile hoardelor barbare și a fost rupt în bucăți ajungînd sub asupriri străine.

Ca o minune a istoriei, în lungul șir de veacuri, însă, acest

neatîns idealul celor 14 000 000 români, strigînd într-un glas :

Trăiască România Mare ! (Aplauze unanime, nesfîrșite strigăte de «ura», «trăiască», «bravo»).

În 1 Decembrie 1918, Adunarea Națională de la Alba Iulia, aduce următoarea hotărîre :

1. «Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și țara ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia, în ziua de 1 Decembrie 1918, decretează Unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dinșii cu România». (Aplauze furtunoase; întreaga Adunare ovaționează timp de mai multe minute, ridicată în picioare).

În ziua de 8 decembrie, delegația Adunării Naționale a înființat șeful de stat al României, Actul Unirii, iar cu data de 11 decembrie 1918, sub nr. 3 631, s-a adus decretul lege prin care în

din Alba Iulia, de la 1 Decembrie 1918, sint și rîmîn de-a pururea unite cu regatul României». (Aplauze unanime, prelunge timp de mai multe minute; strigăte de «bravo», «trăiască România Unită !». Intreaga Adunare aclamă ridicată în picioare).

În încheierea cuvîntului său, raportorul Vasile Goldiș adaugă : „D-lor deputați, simțesc c-asi impiet sentimentelor dvs. naționale, dacă aș crede că nu sint destule motive spre a vă determina să dați toate sufragiile dvs. acestei legi... (Aplauze unanime; Adunarea se ridică în picioare, strigăte de «ura», «trăiască România Unită !»).

N. Iorga, președinte : D-lor deputați, consider aceste aclamațiuni ca exprimînd votul unanim al Adunării. (Aplauze unanime; Adunarea se ridică în picioare, strigînd «ura», «bravo», «trăiască România Unită !»).

ze unanime, îndelung prelunge-gite).

Prin singur acest fapt, corespunzător celor mai sfinte principii proclamate de Alianți noștri, dreptul nostru care fusese un ideal de veacuri, devenise pentru totdeauna o realitate. (Aplauze generale prelunge și îndelung repetate).

...Adunarea deputaților adaugă, odată cu forma legii, devotamentul absolut al unei țări întregi și a transmite urmașilor cele dobîndite cu sînge și lacrimi de fericita generațiune a Marii Uniri. (Aplauze îndelung repetate; Adunarea ovaționează sculîndu-se în picioare).

Ca președinte al ei și ca unul dintre reprezentanții acestei Români dîntre Carpați și Dunăre, care a purtat șase sute de ani prin cele mai mari primejdii, odată cu steagul românesc, soarta însăși a neamului întreg, (îndelung prelunge aplauze; strigări de «trăiască Vechiul Regal !», ovațiuni nesfîrșite), în numele României mutilate de ieri, care strîngea în inima ei rînită atîta din jalea și nădejdea ținuturilor înstrăinate, în numele României care a plîns cu frații pierduți și a nădăduit cu ei și în care n-a fost om cîștit care să nu păstreze în sfînta sfîntelor a sufletului său dorul desăvîrșitei Uniri naționale și hotărîrea de a ne jertfi toți pentru aceasta, simt negrăita fericire de a putea face în numele dvs., a tuturor, acest legămint solemn pentru viitorul neamului în sfîrșit și pentru vece unit. (Ovațiuni și urale nesfîrșite).

România unită o avem, o vom apăra și o vom întări. (Aplauze călduroase și unanime acoperă aceste din urmă patru cuvinte din partea tuturor deputaților sculați în picioare).

În aceeași zi, 29 decembrie 1919, a avut loc ședința solemnă a Senatului, în care — cu o însuflețire unanimă, de nedescris — a fost ratificată Legea Marii Uniri din 1918.

Astăzi, urmașii generației Marii Uniri din 1918, conștienți de răspunderea ce le incumbă, de a apăra și păstra cu sfințenie depozitul sacru al unității și integrității naționale, omagiază cu recunoștință apoteoză înalțărilor și veghează cu neostoită rivnă asupra viitorului luminos al patriei române.

STELIAN NEAGOE ■

Parlamentul Marii Uniri ratifică actul istoric de la 1 Decembrie 1918

neam niciodată nu și-a pierdut conștiința unității sale sufleteste și a rămas aceeași în limbă, credință și datini. Iar cînd omenirea, pe scara civilizațiunii, a ajuns să consacre principiul de integrare a organismelor sociale, de aceeași conștiință națională, neamul românesc în totalitatea sa și-a scuturat lanțurile robiei de veacuri și fără ezitare, uzînd de libertatea manifestării dreptului firesc al autodeterminățiunii, el într-un gînd și într-un suflet a dat dovada conștiinței despre unitatea sa națională și și-a declarat voința sa de a-și împreuna energiile ființei sale integrale spre a servi astfel cu puteri unite de aci încolo interesele civilizației ce tinde spre desăvîrșirea geniului omenesc. (Aplauze prelunge, ovațiuni).

Prin nespuse jertfe de sînge și suferinți aproape supraomenești, scumpii noștri frați din regatul liber al României, în cel mai mare război al omenirii, s-au unit cu popoarele ce luptau pentru concepția superioară a libertății și a dreptății, împotriva principiului barbar al forței brutale. Și pe linia unduitoare, dar veșnic ascendentă a evoluțiunii istorice, s-a făcut un puternic pas înainte.

Din nou a învins dreptatea și suflul ei răcoritor, românii robiți... alegă la sinul dulcei lor mame...

În matca de bastină a neamului nostru, în fermecătorul Ardeal, românii oțeliți prin lunga lor răbdare de mucenici ai unei concepții superioare de statornicie în respectul pentru dreptatea omenească, de o mie de ani așteptau ceasul mîntuirii.

În absolută neputință de a-și manifesta adevăratul lor gînd și dorință, ei au sîngerat pe toate cîmpurile luptelor îngrozitoare și servind interese străine; ei, totuși, au contribuit la victoria sfîntului ideal al neamului nostru, dovedind prin incomparabila lor vitejie, aptitudinile prea nobile ale unui neam care s-a arătat în chipul acesta vrednic de libertate națională desăvîrșită. (Aplauze prelunge și îndelung repetate).

A sosit însă ziua victoriei depline.

Și cînd oștirea de milioane de soldați a Imperiului Habsburgic se prăbușea, românii din Ardeal, Banat, Crișana, Sătmăru și Maramureș își luau drumul spre cetatea viteazului Mihai Vodă, sfîrșită prin martirul lui Horea, țărănul, și în timp de iarnă grea și în ploaie ghețoasă, în 1 Decembrie din anul 1918, 100 000 români, sub cerul liber, consacrară

art. 1 se anunță că : «Ținuturile cuprinse în Hotărîrea Adunării Naționale din Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918, sint și rîmîn de-a pururea unite cu regatul României». (Aplauze nesfîrșite).

Unirea tuturor românilor într-un singur stat național este urmarea firească a faptului că acest popor, luptînd cu bărbăție împotriva tuturor vicisitudinilor istoriei, de la zămislirea sa și pînă astăzi n-a părăsit niciodată țara unde a fost așezat, ci și-a păstrat-o, fructificînd-o neîncetat cu sudoarea frunții sale și înscriindu-și în istorie dreptul la dînsa, prin scump sînge vărsat de atîtea ori, apărînd-o. (Aplauze furtunoase).

Unirea tuturor românilor într-un singur stat național este unirea firească a unirii sale sufleteste, care în cursul tuturor timpurilor și-a păstrat conștiința ființei sale etnice — distimete, unitatea limbii, a credinței și a datinelor sale.

Unirea tuturor românilor într-un singur stat național este un act al dreptății istorice și un imperativ al civilizațiunii umane.

În numele acestei dreptăți și a acestui prea justificat imperativ, cerem ca Adunarea Națională a României întregite să încadreze în corpul legilor românești această unire și să ratifice decretul-lege nr. 3 631, investindu-l cu destulă putere de lege și consacrin astfel definitiv și pe vecie, Actul Unirii românilor din Ardeal, Banat, Crișana, Sătmăru și Maramureș cu regatul României, care numai în chipul acesta va putea îndeplini desăvîrșit rolul său civilizator în istoria omenirii. (Aplauze furtunoase; strigăte generale de «ura»; întreaga Adunare ovaționează ridicată în picioare).

Apoi, este prezentat *Proiectul de Lege* asupra Unirii de la 1 Decembrie 1918 :

„Art. 1 — Se ratifică, investindu-se cu putere de lege, decretul-lege nr. 3 631 din 11/24 decembrie 1918, publicat în «Monitorul Oficial» nr. 212 din 13/26 decembrie 1918, privitor la Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăruului și Maramureșului cu vechiul regal al României, în cuprinderea următoare :

«Asupra raportului președintelui Consiliului nostru de Miniștri, sub nr. 2 171 din 1918,

Luînd act de Hotărîrea unanimă a Adunării Naționale de la Alba Iulia,

Am decretat și decretăm :

Art. 1 — Ținuturile cuprinse în Hotărîrea Adunării Naționale

Cîntec din Pianu de Jos

În clocotul entuziasmului patriotic ce, a cuprins străvechiul popor daco-roman din Ardeal, înființat al istoricului act al Unirii de la 1 decembrie 1918 la Alba Iulia, nu se putea să nu fie implicați și locuitorii satului Pianu de Jos din ținutul Sebeșului al județului Alba, cu întreaga suflare. Un document din acel glorios răstimp consemnează că a plecat la marea sărbătoare a poporului român „tot satul”, care cum a putut : pe jos, cu căruțele sau cu trenul din Vînt.

De la punctul de întîlnire — gara Alba Iulia „au pornit înconlonați avînd în frunte pe preotul Ioan Avram Bena, purtătorul mandatului de delegat al piezarilor, îndreptîndu-se spre locul Adunării — Cîmpul lui Horea”, după cum relatează învățătorul Ioan Bena, nepotul preotului cărturar-filolog și folclorist autorul Monografiei comunei Pianu de Jos apărută în anul 1925 și al citorva traduceri de scrieri cu caracter economic, educativ și practic, primul dirijor al Corului din Orăștie — 1868, și tată al compozitorului Augustin Bena.

I.A. Bena a scris pentru acel eveniment cu profund răsănet național și european, un marș pe care consătenii l-au cîntat în drum spre platoul Unirii :

Liberi sintem noi acum
În a noastră țară ;
Am scăpat de iobăgie,
De-a tiranului urgie,
Stăpîni sintem iară.

Mult ne-a supt el singele
Măduva din oasă
Dar acum ne-am ridicat,
Morții, totuși nu ne-am dat
Căci viața-i frumoasă.

Să luptăm deci tot cu foc
Pentru scumpa țară !
Ce-i frumos încă să crească
Florile să înflorească !
Iarba n-o să piară.

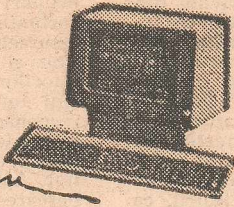
Cîntecul pe versuri izvorite din neseatul sentiment patriotic al românilor ardeleni și din bucuria visului împlinit, mulți ani după aceea era cîntat de școlarii și tineretul localnic mai ales în excursii, mai ales și cu ocazia sărbătorilor naționale.

RADU CĂRPINIȘIANU ■
Sebeș — Alba

atelier literar

Am venit să deschid o ușă

Tot selectându-le și punându-le deoparte, păstrându-le mereu „în rezervă”, computerul descoperă că are în clipa de față o zestre frumoasă de poeme care merită să fie cunoscute. Față de autorii

lor se simte, oarecum, vinovat: în majoritatea cazurilor, nu le-a răspuns, dînd înțietate altora, uneori cu mai puține merite, altele fără nici un merit, dar mult mai insistenți în asaltarea Atelierului.

Acum, pentru a pune și lăsa totul în ordine, încercăm să îndreptăm lucrurile „din mers”; ceea ce înseamnă că la unele din picurile sosite în ultima vreme vom răspunde cu o oare-

care întârziere, în timp ce altele, cele absolut neinteresante, vor rămâne fără nici un răspuns.

Am spus că vrem să punem și să lăsam totul în ordine: după epuizarea materialului primit pînă acum, ne propunem să facem, cel puțin, o pauză. Din acest motiv, îi rugăm pe participanții la Atelier ca, începînd cu data de azi, să facă același lucru, oprind trimiteria de corespondență.

DARIE NOVACEANU ■

Eminesciana

Azi teii toți, cît tîne românescul
Pămînt, șoptesc din buze dulci de flori:
Din Ipotești pornește Eminescu
Mereu înflăcărat de același dor,
Să răsfaiască cu priviri de pară
Prin codrii de aramă și argint,
Poeme despre dragostea de țară
Și despre neamu-acesta de granit.
De nuferi galbeni scapără tot lacul,
Prin trestii barea lunii trece iar
Și-o FLOARE-ALBASTRĂ cum e liliacul
Să-l farmece deschide ochii mari.
Răsună dulce buciul pe seară,
Viori se-aud toți teii murmurînd:
Din Ipotești LUCEAFĂRUL coboară
Eternizînd iubirea pe pămînt!...

ION CRAIOVA

Melancolie

Lumina dintre două gutui s-a stins,
nisipul nu mai devine niciodată timp.
Intr-o zi oboseala mă va purta înapoi,
iar cineva se va bucura de infrîngerea mea,
fără a ști că nu pentru asta mă-ntorc.

Voi aștepta lingă liniștea caldă,
unde odihnesc pescărușii inimii mele,
printre cioburi de nisipuri țirzii,
și mă tem că vei trece ca timpul.

Îți voi inventa, de-aceia, mai întii trecerea,
iar așteptările vor cădea precum frunzele
de pe clapele unui pian uitat,
una cite una...

ADINA SIRBU

Am venit să deschid o ușă

Pentru că o tristețe a trecut de pe trupul
anotimpului pe fața mea
am venit să mă asigur că ești aici. Singur
și inconjurat de lumina tăcută a lucrurilor.
Ca un al cincilea punct cardinal.
Pentru că fără putere am lăsat să cadă
un cuvînt să mă prefacă în iarnă
am venit să aud natura din glastre
respirînd mai departe în preajma ta.
Ca o dovadă că fără tine nu se poate.
Pentru că miinile tale mi s-au părut a fi
dintr-odată mult prea departe

am venit să-mi amintesc parfumul de liliac alb.
Ca și cum copacul ar crește din degetele tale,
cu simfonia lor răscolindu-mi zilele. Sufletul.
Pentru că fuga trupului meu arde pînă la
ultimul pas și devine întoarcere
am venit să mă asigur că ești aici. Singur,
cu ochii abia ridicîndu-i.
Ca o zi cu puterea ei dovedindu-mi că viața
se schimbă. Aleargă. Ne lasă-n urma ei.
Pentru că o tristețe o coborît de pe fața
anotimpului pe trupul meu
am venit să deschid o ușă și să te găsesc.

GLORIA CĂPLESCU

Nu de mult, la Vaslui, s-a inaugurat Secția de artă contemporană a Muzeului județean. La romani, auguri aveau, între alte daruri, și pe acela de a prevesti; de a vesti, adică, viitorul după zborul și cîntecul păsărilor. Explicația mai subtilă a indeletnicirii augurilor e că unii oameni se pricep să deslușească neobișnuitul în obșnuit, interesant în comun și viitorul în prezent. Secția de artă contemporană s-au deschis în mai multe muzee din provincie. Marca selecției din Vaslui o dă faptul că e vorba de o donație. Un medic primar din Birlad, chirurgul Constantin Teodorescu, a donat Vasluiului întreaga sa colecție de pictură, sculptură și grafică — peste o sută de lucrări de o calitate excepțională semnate de cei mai buni artiști români de azi. Intimplarea naște o multime de întrebări, toate incitante. Una dintre acestea ar putea să sune astfel: de ce medicul birlădean nu a donat colecția urbei în care profesază? Constantin Teodorescu e vasluian. E unul din motive. Al doilea e că un alt medic, vestitul chirurg clujean profesorul dr. Chiricuță, a dăruit Muzeului din Birlad un întreg atît de bogat de obiecte de artă, încît nu a mai rămas loc pentru o a doua dăruire.

După vernisaj, am discutat cu Constantin Teodorescu despre rațiunile absorbantei sale indeletnicirii culturale. Înainte de a-i adresa prima întrebare, m-a rugat să încep interviul transcriind în fruntea paginii numele pictorilor, graficienilor și sculptorilor ale căror opere figurează, începînd cu luna octombrie a anului 1989, în Secția de artă contemporană nou constituită. Transcriu aceste nume conform listei ce însoțește actul de donație: Ion Irimescu, Corneliu Baba, Ion Pacea, Sabin Bălașa, Constantin Piliuță, Traian Brădean, Corneliu Vasilescu, Vasile Grigore, Dan Hatmanu, Spiru Vergulescu, Marcel Guguianu, Rodica Lazăr, Iacob Lazăr, Ion Popescu-Negreni, Dimitrie Gavrilcan, Adrian Podoleanu, Mircea Ispir, Vasile Condurache, Elena Uță Chelaru, Niculiță Secrieru, Dragoș Petrescu, Florin Niculi, Gheorghe Spiridon, Julia Hălăucescu, Dumitru Pasi-mă, Ion Sălișteanu, Ion Gheorghiu, Napoleon Tiron, Gh.I. Anghel, Sorin Dumitrescu, Gheorghe Răducanu, Horia Bernea.

Nu e simplu să discuți despre colecții și colecționari. Tema e, de fapt, pasiunea și fașonarea unui anume simț critic. Nenorocirea e că de obicei pasiunea se manifestă excesiv, iar spiritul critic ori diminuează, ori ia un curs ciudat. Am nimerit, cu mulți ani în urmă, în casa unui avocat care investise, înainte de război, toate cîștigurile, plus banii luați la vînzarea unei moșii a nevestii-sii, în tablouri de Leon Biju. Omul voia să știe cînd o să vină timpul lui Leon Biju. Mi-a oferit o cafea și un biscuit și mi-a cerut să-i spun brusc părerea mea. I-am răspuns că, probabil, niciodată. Eram convins că am procedat foarte, foarte elegant. Nu mi-am terminat cafeaua. Avocatul m-a dat afară. Îi sînt recunoscător: am învățat cite ceva despre colecționari.

Cu mine, lucrurile-s clare: sînt un colecționar fără colecție. Apoi, n-aș putea spune că am investit bani în tablouri. Tablourile bune nu se obțin cu bani. Sau, mai bine zis, nu în primul rînd cu bani.

Ce vine înaintea banilor? Pasiunea, competența, îndrîjirea, orientarea, învățătura, prietenia, credința... Tot ce e bun în om vine înaintea banilor. Chestiunea trebuie pusă altfel: eu nu colecționez obiecte de artă. Eu construiesc o idee privind arta contemporană. Nu adun valori, ci încerc să descopăr ce ordonează momentul artistic, care sînt criteriile de durată. Nu achiziționez „tablouri frumoase”. Ar fi prea simplu. Chiar și cei mai leneși și mai

De ce colecționează medicii tablouri? Se detașează astfel de problemele suferinței umane?

Cine vrea detașare de însăși esența opțiunii sale profesionale nu e un medic adevărat. Sînt chirurg. Îmi petrec aproape tot timpul în spital. Vă recomand să citiți cartea lui Pius Brinzeu „Dincolo de bisturiu în chirurgie” ca să înțelegeți că profesiunea noastră presupune implicare, nu detașare. „O nemărginită dragoste pentru omul în suferință”. Cît despre faptul că medicii ar colecționa mai mult și mai bine decît, să zicem, inginerii nu mă pronunț. Nici nu cred că e așa. Pe mine nu profesia m-a condus în muzee ci cîțiva oameni,

CONSTANTIN TEODORESCU:

„Telul,
în viață,
se cucerește”

puțin talentați artiști reușesc într-o viață cîteva lucrări care seamănă cu ceva mai bun. Se poate face ușor o colecție cu tablouri frumoase semnate de medii. Ce am urmărit eu a fost să edific, cum spuneam, o idee care să echivaleze cu un muzeu. De aceea am și donat colecția Muzeului din Vaslui. Nădăjduiesc să nu fi greșit prea mult în alegere. Sper să fi pus laolaltă o sută și mai bine de tablouri, desene și sculpturi care toate semnifică în sensul mare-lui stil. Artă românească de azi are tinută. Se nasc mereu artiști de seamă. Îi înțeleg pe stradă, îi putem vizita în ateliere, sînt ca noi și totuși altfel. Trebuie să-i cunoaștem și să credem că tot ce a fost, va mai fi, că există și vor exista creații de importanță unor „Tonitza, Andreescu, Pătrașcu, Grigorescu. Pe mine această credință mă face fericit.

Cum ați avut inima să donați, la cincizeci de ani neîmpliniți, vrednică „strînsură de cadre”? Nu sînteți primul care o face. Numai că actualul acesta se petrece, de regulă, mai tîrziu, prin testament și din motive precipitate de graba timpului. Cred că mulți nu vă înțeleg. De altfel și eu fac eforturi să vă deslușesc. Bănuiesc cauze complexe.

Nu exagerat de complexe. Nu sînt un maniac al colecționatului. Mă atașez, e adevărat, de lucruri și sufăr cînd nu le mai am în preajmă. Dar plăcerea de a ști că produc bucurie altora e deasupra mîhnirii.

profesorii mei, în special cei de la catedra de anatomie. Ne invitau adeseori la muzee, unde aveam revelații culturale majore. Și nu numai la pinacotecă. Frecventam, la îndemnul lor, teatrele, filarmonica în cadrul unui complet de principii formative. Nu pot să spun că mi-a plăcut pictura de cînd eram mic. Am descoperit universul artelor plastice în facultate datorită magistrilor. Cred că toți studenții, care au primit, la un moment dat, o sugestie susținută cu finețe și dragoste au deschis ochii mari spre artă. Unora li s-a întîmplat acest noroc mai devreme, în liceu. Știți, nici nu e nevoie de un curs. E suficient o scînteie care să albească aprinde. L-am întregat odată pe maestrul Baba ce a învățat în primul rînd de la Tonitza. „Să mă spăl pe miini înainte de a începe să pictez!” Răspunsul a fost pentru mine un șoc. M-am gîndit mult la sensurile răspunsului, la sentimentul de sacru pe care îl conține iubirea de meserie, la faptul că dragostea schimbă importanța lucrurilor. Pictorii adevărați au miinile curate, ca și chirurgii, cînd se așază la șevalet. E ceva ce privește morala existenței. Aș vrea acum să revenim la întrebarea dumneavoastră. Cînd colecționezi obiecte de artă încep să se ivească întrebări, tot felul de întrebări. E ca și cum te-ai naște din nou. Cînd omul începe să se întrebe de sensul acțiunilor lui atunci se naște cu adevărat. Multe întrebări parcă le-ai fi purtat în tine și nu le bănuiai

Insemnătatea. Norocul meu a constat în faptul că mi-a plăcut să mă refer, în pasiunea abia născîndă, la situații deosebite. În urmă cu 20 de ani, se vîndea la Constația un tablou de Tonitza. Problema care m-a capacitat, ca să zic așa, a fost aceea că era ultimul tablou pictat de el, nu pur și simplu „un Tonitza”. Vreau să spun că în momentul acela mi-s-a conturat pasiunea. Nu obiecte de artă în general valoroase, ci repere. Am dăruit Muzeului din Birlad 30 de lucrări de Corneliu Baba. E necesar să precizez că am făcut-o nu numai pentru că profesez în Birlad, ci și pentru că profesorul meu din Cluj-Napoca, Chiricuță, a donat urbei natale întreaga sa colecție. Am urmat exemplul său. Inedit în fața mea e că am căutat să alcătuiesc un parcurs de biografie artistică. Baba, cu lucrări din toate epocile, începînd cu cartoane din studenție. Privitorul are o înțelegere largă a creației maestrului, îl cunoaște ca pe un om ce poartă o luptă și învinge. Publicul cîștigă în muzeu o idee, realizează adevărul că oamenii importanți sînt importanți prin înălțimea idealurilor și grozăvia străduinței lor, prin neodihnă și voință de țel. Nu te naști cu un țel în viață. Îl cerești.

Cred că ar fi interesant de scris povestea intrării în colecție a fiecărui obiect.

Povestea colecției e, într-adevăr, mica monografie a achiziționării fiecărei piese. Istoria constituirii gîndului că am de-a face cu valori transmissibile. A trebuit să cuget mult, pentru că am avut foarte puțin timp pentru a colecționa. Povestea celor peste o sută de lucrări donate Vasluiului e și a fiecărui ceas petrecut cu mintea și sufletul la artă. Cînd operez, nu sînt decît chirurg. Faptul că e vorba de valori transmissibile m-a condus firesc spre un altul: orice bun dobîndit de mine pentru colecție l-am trecut prin comisiile patrimoniale. Poate că exagerez — pasiunea înseamnă exagerare — dar simt că am trecut și o parte din mine prin comisiile patrimoniale. Dat fiind că tot ce întreprind e public, îmi apără pasiunea. Mulți oameni scotocesc ca opera de artă e o chestiune de bani. Cine achiziționează tablouri numai din expoziții, da, oferă bani și primește pentru ei obiecte de artă. Eu mi-am propus să cunosc oamenii, deodată cu lucrul lor. Colecționarul bun e prieten al artistului. Biografiile artiștilor sînt, în parte, și povestea prietenilor și a colecționarilor lor. Relațiile cu artiștii nu sînt mereu netede. Dar e viață. Interesele amîndurora sînt accentuate și reale, sînt interese intersectate. Artiștii sînt sinceri interesați să știe cum „stau” lucrările lor în Muzeul din Vaslui și, nu în ultimul rînd, în ce serie de personalități. În egală măsură alegi și ești ales de către artiști. Există îndreptare nescrise ale veritabilului colecționar.

Poate că ar trebui și scrise îndreptările acestea.

Da și nu. Sînt reguli pe care le descoperi singur. Mai bine zis, devin ființă, parte din tine. Există bine și există rău în artă. Îți poate oferi cineva

regula prin care separi valoarea de nonvaloare, transmissibilul de netransmissibil? Dacă ar fi așa, viața ar fi simplă. Și plictisitoare.

Observ că ați solicitat multe lucrări de la artiștii din zonă. De ce?

Nu e un semn de slăbiciune. Poate doar o certificare a faptului că îi cunosc mai bine. E normal să țin să fie cunoscuți. Metodele lor, problematica lor plastică e pasionantă. Un colecționar e cauză din cauza artiștilor iubii de el. Iată, spre exemplu, pictorul Gheorghe Răducanu. Tot ce e impresionant de original în lucrul său rămîne, practic, necunoscut. În cazul său a trebuit să-mi revizuiesc toate criteriile dobîndite prin frecventarea unor opere și a unor ateliere în care intri mai ușor. Dacă am vrut să donez statulul colecția mea acum, cînd mă simt capabil să pornesc iarăși la drum, s-o iau de la început e pentru că mă sînt în stare s-o iau de la început. Să încep să cunosc mai îndeaproape artiștii din generația 40—50 de ani. Principala satisfacție e cunoașterea, nu stocarea de opere. Singura mea ambiție e ca să cunoscă și alții ceea ce cunosc eu, în felul în care cunosc eu. E ambiție sau vanitate? Nu știu. Dar vreau ca să-mi împărtășesc public bucuriile.

Vă întreb: ce fel de colecționar sînteți?

De autori, nu de opere. Dacă voi avea puteri să încep altă selecție, o voi alcătui la fel. Însă pe alt drum. Poate pe un drum mai scurt către un maximum de calitate plastică. Pasiunea are acum argumentul învățăturii. Și mai e un fapt: nu mai sînt singur. Colegii și prietenii mei, medicii Nicolae Bottezatu, Vasile Vasiliu, Georget Oanea, au devenit colecționari. La muzeul din Birlad am, datorită sprijinului foarte competent al directoarei Nicoleta Arnăutu, ceea ce s-ar putea chema un șfert de normă de muzeograf. Cum descopăr puțin timp, cum mă duc la muzeu. Totul e să pui suflet, fiindcă treburi există. Iar cînd nu par importante, oamenii de bine reușesc să le dovedească importanța. La Vaslui, organele județene de partid — cărora vreau să le exprim toată gratitudinea — precum și Comitetul județean pentru cultură și educație socialistă au depus reale eforturi pentru ca localul muzeului să arate frumos. Am găsit sprijin la cîteva întreprinderi. Nu eu, colecționarul, ci colecția. Spuneți la început că pasiunea merge citeodată mină în mină cu ciudătenia...

Vorbeam de cursul ciudat al simțului critic.

Cam același lucru. Vedeți, ce mi s-a părut extraordinar în perioada amenajării secției de artă contemporană la Vaslui e că nimeni nu a considerat actualul donației ca pe o excentricitate. Sînt vasluian și am făcut-o și din acest motiv. Nu e însă ultimul dintre motive.

TUDOR OCTAVIAN ■

Portretul lui Constantin Teodorescu este realizat de pictorul Corneliu Baba

■ Începuturile cercetării marine românești ■ Cât de „nelimitate” sînt totuși resursele marine? ■ Marea o avem așa cum o protejăm ■ Medicamente eficiente din alge și pești marini ■ Despre preocupările actuale și de perspectivă ale specialiștilor de la Institutul român de cercetări marine din Constanța ■ Cooperarea internațională în domeniul cercetării marine — o necesitate impusă de caracterul pluridisciplinar al domeniului respectiv, dar și de vastitatea geografică.

Oceanografia, știință complexă, multidisciplinară în structurile sale cele mai moderne, s-a născut și dezvoltat din dorința omului de a pătrunde, prin cunoaștere, într-un domeniu natural de viață aparte — universul întinderilor nesfîrșite de ape ale mărilor și oceanelor lumii. Conjugată cu dorința mereu neosită a omului de a afla, de a cunoaște tot ceea ce se petrece în natura înconjurătoare a fost desigur tendința sa de a pune în valoare, cu mijloace tehnice din ce în ce mai variate — de la cele artistice, la cele industriale — bogățiile incommensurabile din adîncurile acestui univers albastru, care ocupă 72 la sută din suprafața planetei noastre și care face ca, din Cosmos, Pămîntul, planeta Pămînt să se vadă învăluită într-o splendidă culoare albastră.

Pentru nevoile de azi, dar mai ales pentru cele de mine ale comunității umane, mediul marin și oceanic păstrează resurse de materii prime deosebit de importante, care se cer evaluate, exploatare și gestionate cu inteligență, în scopul păstrării, pe cît se poate nealterate, a echilibrului sistemelor, specifice acestui mediu de viață.

În aceste condiții, sarcinile cercetării oceanografice sînt cît se poate de complexe și dificile și impun, pentru fiecare din națiunile cu deschidere maritimă, eforturi sustinute și conjugate. Pentru că, imensitatea spațiului marin, costul ridicat al investigațiilor oceanografice de amploare, mai ales ale celor desfășurate la mare distanță de bazele portuare ale flotei naționale, impun de la sine înțelegerea realizării unei strînse colaborări internaționale, cu participare echitabilă și avantajoasă pentru fiecare partener interesat.

Care sînt preocupările specialiștilor noștri în acest domeniu de mare interes economic actual, dar și de perspectivă? Ce s-a obținut concret pînă în prezent și care sînt direcțiile de orientare ale cercetării științifice fundamentale și aplicate în lumea „infinitului albastru”? — Iată întrebări la care, cu amabilitate, ne-au oferit date „la zi” inginerul Marcel STANCIU, director, și cercetătorul științific Nicolae PAPADOPOL de la Institutul român de cercetări marine din Constanța.

Dură cum se știe, ne declară inginerul nostru, România beneficiază de o largă deschidere maritimă, de un litoral

cu o lungime de 236 km — o poartă deschisă spre orizonturile și drumurile fără de pulbere ale mărilor și oceanelor lumii, dar în primul rînd, de acces la Marea Neagră — un acvatoriu marin continental cu o viață și particularități ambientale cu totul specifice, un veritabil laborator ecologic natural.

În același timp se cuvine subliniat că, din punct de vedere geografic, al accesului la resursele Oceanului mondial, la zonele de mare productivitate biologică și pescărească, România se situează în rîndul țărilor „dezavantajate geografic”, avînd o deschidere indirectă spre aceste arii, datorită unui sistem relativ complicat de drumuri de ape.

Începuturile cercetării științifice marine la noi sînt strîns legate de crearea unei flote maritime proprii și a unui sector pescăresc maritim organi-

marine românești îi reveneau sarcini importante, derivate din fundamentarea științifică corespunzătoare a tuturor acestor domenii economice și, în anul 1970, se creează la Constanța INSTITUTUL ROMÂN DE CERCETĂRI MARINE, ca urmare a unificării diverselor nuclee de cercetare preexistente.

De-a lungul anilor ce au urmat momentului constituirii, ca urmare a creșterii nivelului de dotare cu mijloace de investigație moderne și a încadrării cu specialiști bine pregătiți, Institutul devine o puternică și prestigioasă instituție de cercetare oceanografică, ce dispune de un sediu modern, de laboratoare dotate la cel mai înalt nivel, de o bibliotecă cu un fond de carte de 26.000 volume și numeroase colecții de reviste de specialitate, de trei nave de cercetare cu tonaj mediu și mic, etc.

Pentru lucrările experimentale

simpla lectură a acestor preocupări se poate deduce că importanța crescîndă a exploatarii resurselor de materii prime marine și oceanice impun cercetătorilor din acest domeniu sarcini tot mai multe, de sporită responsabilitate, avînd în vedere eficiența, estimată, a acestui sector economic cu mare viitor. Astfel, cercetările de profil pescăresc sînt orientate pentru ca la nivelul anului 1990 să se poată asigura capturarea a 500.000 tone diverse organisme marine, iar cele în apele lacurilor din județul Constanța — pentru a se asigura un nivel de productivitate în aceste hînnuri pescărești — de peste 1000 tone pește la fiecare hectar-luciu de apă.

Ca și în alte domenii — ni se precizează — cercetarea oceanografică este dependentă de datele obținute pe plan internațional. În momentul de față Institutul român de cerce-

cuit proiectate și experimentate la Institutul român de cercetări marine.

Cercetătorii de aici se mai mindresc pe drept cuvînt și cu faptul că fondul de date multi-anuale de hidrofizică a constituit sistemul de informații absolut necesare specialiștilor de pe „insulele de oțel” din Marea Neagră — platformele de foraj marin: Gloria, Orizont, Prometeu, Fortuna, Saturn, Atlas și Jupiter, prin intermediul cărora se extrag actualmente din subsolul marin importante cantități de hidrocarburi, necesare economiei patriei.

Iar dacă vara, la Mamaia, Eforie, Costinești, Venus sau Mangalia turiștii, miile de turiști români și din numeroase alte țări ale lumii se bucură, vară de vară, de o mare cură și albastră, fără doar și poate că aceasta se datorează în parte, cel puțin, și modului în care specialiștii Institutului din cadrul laboratorului special creat în acest scop supraveghează, previn și combat poluarea marină. În această direcție s-au creat mijloace mecanice de concentrare și recuperare a hidrocarburilor esuate, dintr-o cauză sau alta în apele mării, s-au conceput o serie de depozanți originali, de mare eficiență, care au exclus necesitatea importurilor.

În ceea ce privește prelucrarea superioară a unor organisme marine, este de-acum un fapt de notorietate publică succesul remarcabil al grupului de biochimici din cadrul Institutului constănțean care a reușit să realizeze o serie de produse farmaceutice utilizabile, cu considerabilă eficacitate, în tratamentul unor boli reumatismale, gastrice sau hepatice, — toate, medicamente originale, brevitate ca atare, și introduse în circuitul comercial.

În sfîrșit, cercetările de inginerie marină despre care aminteam mai devreme, extrem de tehnice prin caracterul lor, au dus și ele la realizări de prestigiu; este suficient să amintim în aceste rînduri proiectarea și realizarea, în exclusivitate românească, a unui submarin de cercetare, de altă utilitate pentru scufundarea autonomă, de aparatură pentru sudura sub apă, sau, mai recent, de o serie întreagă de instalații și dispozitive de prelucrat pește, necesare navelor de pescuit oceanic. De altfel, pe biroul directorului Institutului am remarcat o fotografie a acestuia, făcută nu cu multă vreme în urmă, la Constanța, alături de Jacques Yves Cousteau, cunoscutul oceanolog francez, care vizitîndu-i pe colegii săi români, a apreciat elogios rezultatele muncii acestora.

Datorită eforturilor lor, concretizate în rezultate remarcabile, în cercetări cu o largă rezonanță și pe plan internațional, țara noastră se impune astăzi ca un partener de prestigiu în domeniul cunoașterii, exploatarii și protejării Oceanului Mondial.

C. ISMAILEANU ■

Noi și oceanul planetar

zat, și aceasta, după războiul de independență din 1877—1878, cînd se înregistrează și prima expediție de cercetare, în jurul Mării Negre, la bordul unei nave modeste a tinerei marine militare românești. Mult mai tîrziu, în 1926 și apoi în 1932 se înființează de către profesorul Ioan Borcea și profesorul Grigore Antipa primele stațiuni de cercetare marină la Agigea și, respectiv, la Constanța, „stațiuni” ce s-au constituit în nuclee de formare viitoare a numeroși cercetători de prestigiu din acest domeniu. Ulterior, alături de aceste stațiuni, diverse institute de cercetare centrale își dezvoltă colective, mai mari sau mai mici, de cercetare oceanologică, apărute cu toate din conștiința necesității promovării acestei științe pentru interesul național.

Istoricul Congres al IX-lea al partidului, moment cu semnificație istorică în dezvoltarea României socialiste, dă un impuls considerabil și în ceea ce privește participarea specialiștilor români și implicarea lor profundă în exploatarea rațională și eficientă a spațiului marin și oceanic. Anii ce urmează marchează creșterea impetuoasă a tonajului și numărului navelor flotei comerciale, crearea unei flote specializate de pescuit oceanic „expeditioner” și a uneia de pescuit costier, se pun bazele exploatarii petroliere în Marea Neagră, se realizează importante și complexe amenajări hidrotehnice portuare sau pentru protecția litoralului, pentru mai buna punere a sa în valoare în scopuri turistice, se încheie construcția complexului de navigație Dunăre—Marea Neagră și multe altele.

În acest context, cercetării

s-au creat două baze de piscicultură dirijată pe malurile lacurilor Sinoe și Mamaia, precum și un poligon de experimentări în apă marină, la Constanța.

Institutul dispune și de o fermă proprie de microproducție, precum și de un atelier de prototipuri, mijloace și unelte pescărești, dotat corespunzător.

Așa cum menționau interloctorii noștri, activitatea de cercetare se realizează, în exclusivitate, prin sistemul de autofinanțare-autogestione, pe baza unor contracte de cercetare încheiate cu diverși beneficiari din țară, interesați în rezultatele cercetării oceanologice actuale, precum și pe baza unor contracte de cercetare externă cu țări, organizații sau organisme internaționale.

La urma urmei, în ce constau aceste cercetări — se vor întreba justificat cititorii noștri. Sîntem informați că între preocupările de bază ale specialiștilor se înscriu următoarele direcții: hidrologie și geomorfologie marină; urmărirea, prevenirea și combaterea poluării marine; supravegherea evoluției ecosistemelor din apele Mării Negre și a lacurilor litorale; acvacultură marină și piscicultură dirijată în apele salmastre și dulci ale județului Constanța, acclimatizări în cultură dirijată a unor organisme marine; tehnici și tehnologii de pescuit; prelucrarea superioară și diversificată a capturilor la bordul navelor de pescuit oceanic; punerea în valoare, sub formă farmaceutică, a unor organisme marine, detecția aglomerărilor de pești, inginerie marină subacvatică, aparatură hidrometeorologică, etc.

După cum se vede, chiar din

țări marine întretine relații de colaborare, sub diverse forme, cu 173 instituții științifice străine similare și (!) participă la realizarea unor programe internaționale de cercetare, reînizate sub auspiciile unor numeroase organisme internaționale din acest domeniu.

S-au realizat cercetări pentru punerea în valoare a resurselor exploatabile de pești din apele Libiei, Mozambicului, Somaliei și Mauritaniei, precum și în alte zone de larg ale oceanului, aflate în regim de exploatare internațională. Specialiștii din cadrul Institutului au participat la expediții în diverse zone ale oceanului planetar, alături de colegii lor din alte țări: în 1978 — în zona de larg argentiniană; în 1979—1980 — în zona subantarctică africană; în 1982 — în sectorul de sud al lanțului muntos submarin Creasta balenelor, în 1983 în zona antarctică, iar în 1985 — la expediția organizată în apele din jurul insulelor Malvine.

Calitatea și volumul acestor cercetări au impus România, după 1980, în grupa de țări cu autoritate științifică în cadrul organismelor internaționale regionale I.C.S.E.A.F. și C.E.C.A.F.

Desigur, în toată această perioadă de timp nu au fost neglijate nici cercetările științifice cu caracter aplicativ în bazinul Mării Negre și, este cît se poate de sugestiv că, aproape, toate navele flotei noastre de pescuit costier în Marea Neagră, cele care aduc anual peste 10.000 tone de pește marin mărunț din care se prepară o serie întreagă de conserve și semiconserve pe care noi le remarcăm în magazinele de specialitate, toate aceste nave deci au la bord unelte de pes-

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Din istoria drumurilor

Dacă dezvoltarea rețelei feroviare a constituit în veacul trecut un factor crucial al dezvoltării și propășirii economice a țării noastre — astfel că un tom istoric de sinteză publicat în 1977 a fost, pe drept cuvînt, intitulat „Epopoea feroviară românească” — nu-i mai puțin adevărat că și construcția de drumuri a progresat simțitor în secolul XIX.

În perioada 1924—1927, „podurile de lemn”, specifice orașelor feudale de la noi, inclusiv Bucureștilor, au început a fi înlocuite treptat prin artere pavate cu piatră, multe dintre ele păstrîndu-și însă, decenii la rînd, vechile denumiri, de pildă „Podul Mogosoaiei” (actuala calea Victoriei). Două decenii mai tîrziu, în vremea domniei lui Mihail Sturdza, s-a construit o șosea, destul de bună pentru acea vreme, între Mîihăileni și Galati, de-a lungul Siretului, care servea mai ales exportului de cereale. În general însă, starea drumurilor din Moldova și Tara Românească era destul de proastă în prima jumătate a veacului XIX, mai ales a dru-

murilor de țară. Printre săteni circula chiar o vorbă, care ilustra opoziția lor față de repararea drumurilor și podurilor: „Să le lăsăm așa cum sînt, căci pe ele vin turcii să adune birurile”. De altfel, din aceeași pricină se evita construirea de case cu mai multe coșuri, întrucît socoteala impozitelor se făcea pe număr de „fumuri”.

Întrucît țările române păseau însă pe calea modernizării, se impunea ca drumurile să fie și ele îmbunătățite. A fost de aceea chemat în 1852 un specialist francez, inginerul Léon Lallanne, care a organizat o școală tehnică și a construit un drum pe porțiunea, în acea vreme destul de accidentată și sălbatică, dintre Comarnic și Predeal (circulația dintre Brașov și Tara Românească se făcea pînă atunci mai ales pe calea Bran-Rucăr, tradițională pentru nego-

țea. Cea dintîi personalitate românească în specialitate, cititorul școlii noastre de drumuri a fost inginerul Panait Donici (1828—1905), primul român care a absolvit vestita Școală Națională

de Poduri și Șosele din Paris (1852). Încă din 1858, înainte de Unire deci, a fost ministru al Lucrărilor Publice în Moldova, apoi, în 1867—1868, a ocupat din nou această funcție, în România. Om al înnoirilor, încrezător totodată în capacitățile inginerilor români, el a elaborat, în 1862, prima formă de organizare a „corpului tehnic român” (a „inginerilor civili”). Tot el este acela care, în decursul ministeriatului său, a elaborat o exemplară „Lege a Drumurilor din România” (1863), în vigoare pînă în 1906, care a inițiat un însemnat progres în domeniul rutier; tot Donici a inițiat prima lege de la noi pentru organizarea învățămîntului profesional.

O a doua personalitate în domeniul rutier de la noi a fost inginerul Spiridon Iorceanu (1835—1903), absolvent și el al Școlii Naționale de Poduri și Șosele din Paris (1861), profesor de drumuri la Școala Națională de Poduri și Șosele din București (1863—1882). L-a succedat pe Panait Donici, ca secretar general al Ministerului Lucrărilor Publice, în elaborarea „Legii Drumurilor din România” și, împreună cu acesta, a alcătuit normele și formularele pentru evidența, întreținerea, proiectarea și construcția drumurilor. Sp. Iorceanu a fost cel dintîi care a stabilit în mod științific cantitățile de materiale necesare construirii și întrețî-

nerii drumurilor, prin măsurarea uzurii lor sub circulație. Tot el a fost autorul celui dintîi curs românesc de drumuri: *Manualul construcției și întreținerii drumurilor. Coprînzind metodele cele mai simple și economice pentru înființarea și întreținerea șoselelor și podurilor, împreună cu legile și regulamentele ce privesc această materie* (2 vol., 1869). A efectuat de asemenea mari lucrări rutiere, ca și primele lucrări de rectificare a Dimboviței.

În veacul nostru, cea mai reprezentativă figură în această specialitate a fost inginerul Nicolae Profiri (1836—1967) — nu numai un excelent profesionist, ci și un om cu o cultură umanistă întinsă și un democrat consecvent. A absolvit Școala Națională de Poduri și Șosele din București în 1911, ca șef de promoție, ulterior perfecționîndu-se la Școala Politehnică din Berlin—Charlottenburg, unde studiase și Anghel Saligny. A îndeplinit funcții tehnice și publice importante, a fost membru și vicepreședinte al Academiei R.P.R. În 1929 a avut un aport însemnat la elaborarea unei noi „Legi a drumurilor”. Principalele sale contribuții sînt în domeniul introducerii metodelor moderne în tehnica rutieră din țara noastră. I se datorează procedee noi de tratamente superficiale ale drumurilor și de realizare a îmbrăcămintilor ru-

tiere cu materialele și mijloacele disponibile în țară. A organizat laboratoare de încercări pentru studiul construcției șoselelor și a amenajat „șosele-laborator” pentru testarea diferitelor sisteme de drumuri.

Și marele inginer-inventator Gogu (George) Constantinescu (1881—1965), creatorul științei sonice, a fost preocupat de perfecționarea tehnicii rutiere. Și el a absolvit Școala Națională de Poduri și Șosele (1904) ca șef de promoție, prezentînd ca lucrare de diplomă un pod de beton armat (împotriva sfatului profesorului său A. Saligny, care ar fi preferat un pod metalic sau de beton simplu, neexistînd pe atunci prescripții pentru calculul betonului armat). În anii ce au urmat, G. Constantinescu a elaborat o teorie elementară, proprie, de calcul a betonului armat, a realizat șoseaua Doftana—Busteni, la care a utilizat pămîntul pentru înmuierea prafului, a construit o serie de poduri originale de beton armat, printre care cel dintîi pod cu cadre de beton armat din România („Podul peste vid” din Parcul Libertății) și o serie de mari poduri peste Siret, la care a folosit soluții ingenioase și o avansată mecanizare.

„Am răsfoit astfel doar cîteva file din istoria modernă a tehnicii rutiere de la noi.

I. M. ȘTEFAN ■

De trei ani îmi propun să ajung la Biertan, o comună din centrul Transilvaniei, unde un farmacist, Ladislau Rosenberg, fost elev al profesorului Gabriel Rac, a înființat o grădina experimentală de plante medicinale și un laborator menit să le valorifice în substanțe medicamentoase. Știrea mi-o furnizase însuși cmul de știință țirgurean. Felurite treburi m-au determinat să amin, dar în toamna aceasta un eveniment m-a hotărât. Am primit la redacție o invitație la un simpozion medical. Din programul anexat află cu uimire că este al III-lea și că se desfășoară sub egida Academiei Republicii Socialiste România. Comisia pentru cercetare în domeniul plantelor medicinale. Organizatorii sînt Filiala Sibiu a Uniunii Societăților de Științe Medicale, Direcția sanitară județeană, Oficiul farmaceutic Brașov, Spitalul municipal Mediaș, Consiliul comunal pentru cultură și educație socialistă Biertan. Locul de desfășurare — Centrul de cultură și creație socialistă „Cîntarea României”. Numărul referatelor și comunicărilor înscrise este impresionant, ca și tematica lor, cele mai multe rodul unor cercetări originale, inedite, și de extremă actualitate, mai cu seamă privind fitoterapia și apiterapia sau a combinațiilor dintre ele.

Dar, marea surpriză, o întreprind surpriză, am resimțit-o acolo, în ziua simpozionului.

Mai întâi, participarea — peste 200 de specialiști — farmaciști, medici, biologi, chimiști, botaniști, ingineri agronomi, horticultori, pedologi din cîteva județe ale țării — Sibiu, Mureș, Brașov, Covasna și din Capitală. (Inexplicabilă a fost lipsa cercetătorilor din Cluj-Napoca și Timisoara, deși s-au anunțat cu numărul cel mai mare de comunicări, nu puține deținătoare de „brevete de invenție” și astfel, așteptate cu viu interes.) Apoi, prin adevărul că grădina botanică de plante medicinale există. În al treilea rînd, laboratorul farmacistului este și el o realitate.

Simpozionul

Oricare dintre cei prezenți n-a regretat drumul și timpul petrecut în această comună, pitulată între dealurile Tirnavelor de o frumusețe tulburătoare, cu o istorie seculară — atestată documentar de la anul 1283 — păstrată în monumente grăitoare, locul unde a luat ființă — la 1810 — prima farmacie rurală din România, funcționînd fără întrerupere pînă azi, ca și azi. Referatele prezentate în prefața simpozionului, cel puțin 3 dintre ele, sînt demne să figureze în orice volum științific ce ar putea dezbate opțiunea mediciei milenului III pentru o terapeutică a tuturor metodelor achiziționate de-a lungul istoriei de omenire, o pledoarie argumentată în favoarea mediciei complementare. Profesorul Racz demonstrează rolul de substanțe biomodulatoare ale plantelor medicinale în organism, oferind numeroase exemple ale faptului că fitoterapia face parte intrinsecă din terapeutică medicamentoasă actuală. Problema ridicată — și nu pentru prima oară — de către specialiștii aflați în sala Centrului de cultură și creație socialistă „Cîntarea României” din Biertan este aceea că avem multe cercetări finalizate, experimentate clinic, avizate de Comisia pentru controlul de stat al medicamentului, de o certă valoare, dar care nu ajung în pro-

ducție, nu ajung în farmacii, nu ajung în beneficiul bolnavului, îmbătrînind prin dosare, pierzînd nu o dată priorități pe plan internațional, în timp ce la unele medicamente continuăm să fim dependenți de importuri costisitoare. „Ce-i de făcut?” „Biertanism” răspunde profesorul cu umorul său cald, dar întotdeauna plin de înțelegeri. Adică, farmaciștii să nu stea pe loc, să cerceteze și să lucreze în mici laboratoare, medicamente noi ori înlocuitori pentru cele deficitare, pe bază de plante medicinale. Dr. doc. Gheorghe Bungetzianu, într-un remarcabil eseu de filozofia mediciei, caută și găsește locul homeopatiei în terapeutică de azi, încadrînd-o, pe drept, în revoluția științelor moderne. Antinomică chimioterapiei clasice, metoda lui Hahnemann are baze științifice sigure, bine demonstrate, și utilizează, în mare parte, tincturi și extrase din lumea vegetală. Homeopatia provoacă tot mai insistent fizica și chimia modernă la studiul infinitului mic din universul viu.

Dr. Pavel Chirilă, cercetător la Institutul de medicină internă „N. Lupu” din București, precizează, apelînd la o vastă literatură internațională, că în

gîndit, un biomodificator, permite un răspuns favorabil gazdei, adică țesutului normal atins de boală, și defavorabil tumorii. Probele de visc, precizează cercetătoarea, au fost recoltate din zona Biertan.

Laboratorul galenic al Oficiului farmaceutic Brașov a prezentat un produs nou — Uleanil — destinat suferinzilor de ulcer și hiperaciditate gastrică, după o formulă proprie, mergînd însă pe o linie a medicinei complementare adoptată, în ultima vreme, pe plan internațional. Asociază extracte din plante medicinale cu alte substanțe naturale (bentonita) și structuri de sinteză chimică (precum carbonatul de calciu și magneziul). Medici din aria Spitalului orașenesc Mediaș au prezentat concluzii ale unor experimente clinice utilizînd produse fitoterapeutice obținute de farmacistul din Biertan.

Grădina

Șef de promoție al Facultății de farmacie din Tg. Mureș, Ladislau Rosenberg a fost repartizat, în 1981, la cerere, în Mediaș. Deși în cea mai importantă farmacie a orașului, munca pe care o îndeplinea nu-i ofe-

Cercetări de larg interes într-o farmacie comunală

La Biertan, jud. Sibiu, a avut loc în toamna aceasta al III-lea simpozion în jurul unui subiect aprig disputat în lumea de azi — Metode tradiționale în medicina modernă. Pornit de la preocupările unui tînr farmacist în domeniul plantelor medicinale.

confruntarea actuală dintre medicina clasică, academică și cea naturistă nu pot exista cîștigători și învinși, cînd există știință și rațiune. Pentru om, pentru viața lui trebuie să se a-runce în joc toate cunoștințele, toate cuceririle, toate arsenalurile, completîndu-se reciproc. Cu o condiție însă, medicul să fie deschis lor și devine cu siguranță astfel, numai atunci cînd le cunoaște, cînd este informat și pregătît.

Comunicările au fost elocvente susținători, argumente de reală tinută științifică ale acestor puncte de vedere. Nu ne putem opri la toate, o vom mai face pe parcurs, menționăm doar cîteva dintre cele care au trezit, prin nouitatea lor, un interes binemeritat. Lucrarea unui colectiv bucureștean condus de dr. Maria Chirilă privind „Cercetarea unor plante medicinale prin chimiluminiscență” și a unui colectiv de la Filiala Tg. Mureș a Institutului de cercetări chimico-farmaceutice, prezentată de cercetătoarea Ildico Sebestyen, asupra utilizării viscului în oncologie. Chimiluminiscența este unul dintre cele mai noi și mai moderne teste ce se impun pe plan mondial pentru orice substanță propusă ca medicament, iar printre cele astfel testate de către cercetătorii bucureșteni, este un extract apos de orz verde — idee originală a colectivului —, menită să înlocuiască un medicament deficitar ce se obține din placenta maternă. Cercetarea asupra unor specii de visc a ajuns să se finalizeze într-un medicament verificat prin numeroase experimente clinice, deci pe bolnavi, cu rezultate promițătoare pentru medicină și pentru om. Noul medicament se dovedește, așa cum a fost

rea satisfacții. Se aflase printre elevii preferați, datorită preocupărilor și aptitudinilor pentru cercetare, al prof. Racz. În 1984, urmează un curs al acestuia de specializare în fitoterapie. Întors acasă, caută un post și un loc unde să poată lucra în domeniul și-l află la Biertan. Cum sosește, se înfățișează, firesc, primarului. Activist cu experiență, Vasile Oniga „miroase” omul din „două mutări”, cu două întrebări — „Cu ce ați vrea să începeți munca la noi?” „Cît aveți de gînd să rămîniți?”, ținînd ochii noului venit. Fără să clipească, fără nici o ezitare, tînrul specialist îi răspunde prompt: „Cu o grădina de plante medicinale. Mi-ați putea repartiza un teren? Cît voi rămîne, depinde și de dumneavoastră”. Primarului îi place peste măsură tînrul care îi aprinde în gînd o scintee, o idee. Pămîntul din Biertan este în mare parte pe dealuri, este supus eroziunii și, mai ales, cu recolte amenințate, păgubite de animale și păsări sălbatice. Înconjurat de păduri de foioase cu un fond cinetic bogat, la rîndul lui bogăție a țării și a naturii, ocrotită prin lege, creează, totuși, probleme agriculturii zonei. Aflată la răscruce de orase puternic industrializate — Mediaș, Sighișoara, Dumbrăveni — totodată forța de muncă agricolă este în descreștere și în proces de îmbătrînire, ceea ce impune, știe bine primarul, soluții noi pentru rentabilizarea pămîntului. Iată, acest tînr aduce una dintre ele: culturi de plante medicinale. Care și-ar afla cel mai bine „patria” aici? Apelează la specialiștii în pedagogie și ecologie. Dr. ing. F. Filip, de la un institut de cercetări în profil din Brașov, a prezentat,

în cadrul simpozionului de anul acesta, lucrarea finală a cercetărilor sale „Considerații ecopedologice ale comunei Biertan, bază de dezvoltare a culturilor de plante medicinale și aromatice”. Din 1985 pînă acum, pe terenul experimental încredințat, farmacistul a cultivat și testat numeroase specii dintre care 22 au răspuns înalt favorabil la condițiile de climă și sol, atît sub raportul producției cît și al conținuturilor în principii active medicinale. Cum sînt Salvia („plantă de mare perspectivă”, cum o apreciază Ladislau Rosenberg), Gălbenelele, Menta, Cimbrul, Mărarul dulce (Feniculul), Coreandul, Coadă șoricelului, Armurariul, Roinița („cu multiple utilizări terapeutice prin efectele ei spasmolitice”), Roiba („cu proprietăți de a liza pietrele renale”), Mătăciunea („totodată și o bună plantă meliferă”, „uleiul volatil este bogat în citral și este utilizat în compoziția siropului de lămîie”). Grădina a fost concepută, în principal, ca lot semincer pentru asigurarea materialului de înmulțire în cazul înființării unei stațiuni de plante medicinale pe solurile degradate, în pantă și periclitate de vînat ale comunei. Astfel,

Ce realizează? este, cred, cea mai importantă întrebare.

(Ca o prefață, mi se aduce la cunoștință faptul că plantele prelucrate se obțin în mare parte din flora spontană a comunei, culese de micul personal al farmaciei — 3 persoane — și elevii școlii generale din localitate).

Pentru răspuns îi dăm cuvîntul farmacistului:

„Într-o primă etapă se obțin precursori de medicamente: tincturi (de mentă, de ardei iute, de salvia), extracte fluide (de anghinare, de sunătoare, de mărar dulce, de rostopască, de gălbenele, de coadă șoricelului), extracte moi (de castan sălbatic), uleiuri volatile (de salvia, de fenicul, de mătăciune, de coadă șoricelului), uleiuri medicinale (de sunătoare, gălbenele, coadă șoricelului). Siropuri (de măceșe, de mentă, de mărar dulce, de cătină). În a doua etapă tehnologică, precursorii sînt încorporați în excipienți corespunzători, pentru a se obține medicamente fitoterapeutice propriu-zise. Avem în studiu o gamă de produse, printre care Fitodent — soluție pentru tratamentul unor afecțiuni ale cavității bucale (afte, gingivite, paradontoza incipientă). Fitovaginal, soluție pentru afecțiuni ginecologice (precum colpitele senile, candidoze, infecții cu Trichomonas...). Fitobil pentru tratamentul unor afecțiuni ale vezicii biliare (colecistită cronică, insuficiență biliară), Fitocicatrizant — unguent utilizat în tratamentul unor răni greu vindecabile, escare, ulcere varicoase, arsuri. Fitovenal, unguent util în flebite, tromboflebite, arsuri. Un produs vitaminizant și chelant de protecție pentru oamnenii muncii de la întreprinderea metalurgică pentru metale neferoase de la Copsa Mică, tincturi-mamă pentru homeopatie, produse de uz veterinar. Controlul fizico-chimic al produselor se face în cadrul laboratorului pentru controlul medicamentului de la Oficiul farmaceutic Brașov.”

În final, acest farmacist-cercetător dintr-un îndepărtat sat sibiian ni se dezvăluie și ca activist lucid, intelectual preocupat de viața și destinele localității unde muncește. „Coexistența celor două unități, zice — ferma specializată de plante medicinale (care asigură materia primă) și secția de prelucrare — ar aduce mari beneficii comunei, contribuind la înviorarea vieții economice locale prin producerea de substanțe naturale pentru industria farmaceutică, a cosmeticelor, alimentară (de pildă, concentrate pentru sucuri). Totodată propune și pledează pentru profilarea unor farmacii — așa cum s-a procedat în sprijinul homeopatiei — pe produse fitoterapeutice. „Farmacia cu profil fitoterapeutic din Biertan poate funcționa cu titlul experimental o anumită perioadă de timp (1—2 ani) iar în cazul confirmării modelului, ar putea fi baza unei rețele de acest fel în întreaga țară.”

Subscriem propunerii sale iar argumentul nostru este unul singur — e timpul să se regăsească în farmacii, în slujba sănătății populației, lucrările de valoare (validate de experimentările clinice) cuprinse în ampla tematică a programului național al cercetării în domeniul plantelor medicinale.

CICI IORDACHE-ADAM ■

După istovitorul consum nervos al unei operații, colonelul Vasile Căndea, doctor în științe medicale, șeful secției chirurgie cardiovasculară de la Spitalul Militar Central, își îngăduie o scurtă respirație tot... profesională.

Doctorul deschide bogata corespondență. Zeci de foști bolnavi își povestesc viața activă, zeci vor să intre sub observația echipei sale. Rîndurile sînt însoțite de orice dibăcie, ele expun doar simptomele neli-niștitoare ale suferințelor de cord, dar, pentru cine știe să le interpreteze, sînt strigăte de disperare. Deodată fața i se luminează. Se ridică de la biroul său, ia din raft un călușar, însoțit de o fotografie puțin îngălbenită de anii care au trecut. Îi zîmbesc o fetiță, mai mult bucle și fundițe, și prietena ei, păpușa. În 1977 părinții o fotografiaseră pe Luminița cu inima sfîșiată de durere și, în de-

plină cunoștință de cauză, se agățau de această fotografie ca de o vie amintire pentru viitor. Fetița suferea de o boală rară, cu care se născuse. Fuseră depistate patru defecte ale cordului. S-a încercat imposibilul și, după operația reușită, în clinică a ajuns o fotografie însoțită de cîteva rînduri, care îl fac pe doctor să-i dea lacrimile ori de cîte ori le citește. „Vă mulțumesc din inima mea cea nouă — Luminița Roman, 26 mai 1979”.

„Inima cea nouă” a Luminiței a lucrat continuu, ritmic, nu a dat nici o problemă doctorilor, nici ei. Cu „inima cea nouă” a mers la școală, s-a jucat ca orice copil, uitînd că n-are voie să alerge și să sară coarda, a trecut examenele...

Și acum, doctorul Căndea alătură o altă fotografie, lîngă cea îngălbenită. De la serbarea de sfîrșit de an, învățătoarea Luminița Roman, de la Școala

numărul 7 din Dorohoi, îi trimite un alt mesaj. O fată frumoasă, înaltă și suplă, cu părul mai mult bucle, este înconjurată de cinci premianți, elevii ei. Cuvintele sînt simple, ne-

De la inimă la inimă

căutate, pornite direct tot din „inima cea nouă”. „Vă mulțumesc că sînt un om sănătos și n-am să vă uit cît trăiesc. Primii mei elevi vi se datorează. Aceeași, Luminița Roman”.

— Nu mă întrebați cît am operat, cum, tehnici, etc... Toate acestea sînt de interesul specialiștilor, noi între noi trebuie să schimbăm idei. Cu marele pu-

blic stăm altfel de vorbă. Pe el îl interesează VIAȚA.

— Încă un om tînr trăiește datorită echipei dumneavoastră.

— În fiecare dimineață primesc scrisori optimiste care-mi încarcă „bateriile”. Acum două zile au venit la control Elena Roșie și Elena Velicea. Au fost operate la noi, trăiesc normal, și au doar „cîteva luni”, cum spun ele, de cînd s-au născut a doua oară. Iată satisfacțiile echipei noastre.

— O nominalizați?

— Cu cea mai mare bucurie: doctorii Alexandru Popa, Ion Tintoiu, Virgil Roșu, George Dumitrașcu, Emil Bogdan, Dumitru Ivașcu, Viorel Goleanu, Ion Rotaru și sora sefă Rodica Ionescu Poreceanu.

Vasile Căndea, în timpul operațiilor, filmează tot ce prezintă interes medical, apoi înfățișează colegilor săi truda oreilor din sala de operații.

Îi respect dorința de a aborda medicina numai sub aspectul ei fericit, al rezultatului celor care se bucură iarăși de viață.

Doctorul trăiește fiecare semn care vine din afara spitalului ca pe al său, se lasă întinerit de aceleași emoții, se preocupă cu multă afecțiune pentru fiecare ființă cu care a fost în legătura unică și misterioasă a sălii de operație. Miile de scrisori sînt semne calde că nu este uitat, că în patru colțuri de țară „inimi noi” bat pentru el în ritmul recunoștinței și al prieteniei.

Cînd sînt față în față cu asemenea realități, cînd cunoșc oamnenii care le determină și le innobilează cu gestică săliilor de operații, cu viața lor trăită pentru altii, scriu și eu cu o „inimă nouă”.

CARMEN DUMITRESCU ■

Prilej de bilanț, aceste finale ale Campionatelor republicane de box, într-un an care ne-a adus o atît de așteptată premieră: titlul de campion mondial, trebuie privite cu necesară exigență pe care succesul (succesele, că au mai fost și altele) o impune.

Mai întii, statisticile, ca punct de plecare, nu lipsite de semnificație. Au fost prezenți 112 sportivi, reprezentînd nu mai puțin de 59 de secții din întreaga țară, răspîndire impresionantă, care, însă, în finală, n-a mai avut acoperire, de vreme ce doar 6 secții și-au înscris titluri în palmares, cu Steaua și Dinamo în frunte — cite 4 centuri de campioni. Mai spectaculoase sînt, poate, absențele, un centru precum Constanța lipsind cu desăvîrșire de la turneul final, situație stranie, dar previzibilă în-că de anul trecut, cînd, deși organizate pe malul mării, campionatele republicane n-au avut decît doi constănțeni calificați, dintre care unul nici nu s-a prezentat! Pe teren propriu! Tot astfel, Galațiul, Brăila, Iașiul au pierdut teren, aici fiind vorba, o spunem noi, ne-o confirmă specialiștii, de consecințele risipirii forțelor pe la mai multe grupări și, deci, absența unei secții reprezentative, care să canalizeze ambițiile la nivel național. Încheind acest capitol, să remarcăm, cum am mai făcut-o, apariția unor noi zone cu perspective în boxul nostru — nordul Moldovei, în special, unde există posibilități de selecție deosebite la unele categorii, îndeosebi cele mari, dovadă fiind că finala de la

„grea“ a opus fălțiceneanul Vasile Adumitroaie (acum la Steaua), botoșeneanul Dan Dăncuță (Dinamo), ambii aproape juniori.

Nivelul turneului final, și acum trecem la competiția propriu-zisă, a fost bun în ce privește ambiția și pregătirea fizică a competitorilor, și mediu, dacă ne referim la nivelul tehnico-tactic. Poate n-ar fi lipsit de interes un inventar al „indicțiilor“ tactice strigate din colț în timpul meciurilor, între care predomină celebrele „Ja-1!“, „Acum!“, „Hai!“, „Mai

Fără surprize

ai un minut!“. Este evident că sînt necesare măsuri de perspectivă în pregătirea antrenorilor, valoarea acestora determinînd, pe termen lung, însuși progresul pugilatului nostru.

Altfel spus, „jocul de picior“ cam bate pasul pe loc, constatare vehiculată la masa presei, doar aparent amuzantă, ea exprimînd problema de fond: o generație tină, înimioasă ar fi pe cale să se piardă pe drum, fără o serioasă pregătire tehnică, înainte de a reprezenta ceva în arena internațională, precum, acum aproape două luni, Francisc Văștag, cel care așteaptă încă să fie felicitat de conducerea C.N.E.F.S... Văștag și-a onorat titlul mondial și a răspuns dorinței iubitorilor boxului de a-l

vedea și la aceste campionate, deși, după Moscova, își luase un binemeritat concediu, în timpul căruia s-a și căsătorit. S-a străduit să revină în limitele categoriei semimijlocie, impunîndu-se de o manieră entuziasmată, mai ales în finala disputată în compania lui Mihăiță Nițulescu, un boxer „tare“, curajos, care anul trecut i-a creat destule probleme. Și celălalt medaliat la „Mondiale“, Rudel Obreja a intrat în posesia titlului național „la pas“, încheindu-și toate meciurile înainte de limită. Plăcut ne-a impresionat, mai ales în finală, „musca“ Nicolae Aliuță, cu un box mult mai elaborat, mai gîndit decît ne obișnuise, precum și revenirea mijlociului Doru Maricescu, bine pregătit fizic, cumîntît, după cum se vede, de antrenorul timișorean Ion Marconi. Iată, însă, lista completă a noilor campioni: Adrian Amzăr (Dinamo), Nicolae Aliuță (Steaua), Adrian Mărcuț (Steaua), Nicolae Talpoș (Dinamo), Daniel Măeran (Steaua), Vasile Morovan (Carbochim Cluj-Napoca), Francisc Văștag (Dinamo), Rudel Obreja (Dinamo), Doru Maricescu (C.F.R. Timișoara), Mihai Vasilache (I.M.G.B.), Vasile Adumitroaie (Steaua) și Teodor Pirjol (Victoria).

Repetăm, ne aflăm într-un moment bun al boxului românesc, valorile sigure sînt tinere, mai au ani mulți pentru marea performanță. Acest moment trebuie folosit. Cu o floare nu se face primăvară, dar această floare o anunță...

LUCIAN OPREA ■

Etapa de miercuri întărește un fapt sugerat de întreg anul competițional, confirmat de acel 1-0 în fața lui Dinamo și atestat prin selecția în lotul național a trei jucători (dintre care unul, Gică Popescu, a avut prestații constant foarte bune, chiar fulminante în jocul cu Danemarca), și anume revenirea Universității Craiova la nivelul de competitivitate care i-a adus atîția admiratori pe la începutul actualului deceniu. Victoria Craiovei pe Ghencea este mai mult decît un succes în deplasare: este un triumf pe care puține echipe și l-au putut trece în palmares în ultimii ani și mai este, totodată, „jumătatea“ care întregeste un comportament admirabil, Universitatea Craiova fiind singura echipă (sperăm, deocamdată) ce s-a-nucumetat să învingă pe cele două fruntase ale campionatului nostru, ce păreau să dețină și-n acest campionat, monopolul invincibilității. Nespunînd „vae victis“, vom afirma că astfel de rezultate adevărate fac bine fotbalului nostru, reabilitînd ceea ce întodeauna așteptăm de la el: surpriza, sportivitatea, triumful celor mai buni la ora respectivă. Insuccesul lui Dinamo la Craiova a alimentat (la

propriu și figurat) lotul național cu jucători steliști; după acest 1-2 al Stelei în fața aceleiași năbădăioase echipe nu ne mai rămîne decît să răsufilăm ușurați că echipa națională nu mai are vreun joc cu Danemarca... Cornel Dinu, „pedepsit“ se-

Craiova redivivus!

ver de programul jocurilor noi sale echipe și-a plecat steagul de două ori la rînd în fața fostelor sale echipe. Cum îl știm, credem că și va relua grabnic „garda sus“, în pofida directelor dure primite cu Clujul și cu Dinamo. Studenții clujeni și timișoreni, abia întremați cu cite două puncte de la Olt și Bacău, cedează cite unul, pe teren propriu, Flăcării Moreni și Victoriei București. Argeșul în serie: cinci puncte în trei

meciuri, chiar dacă, prin ultimul, au cam pătat „eșarfa U.E.F.A.“ a Bihorului. La Hunedoara, Simoc-Costinescu 1-0; așteptăm returul și jocul de duminică al Corvinului pe stadionul Victoria. Surprinzătoare (și prin proporții) victoria lui Inter în fața Sportului Studențesc: lui Titi Ardeleanu prietenii este Sportul, dar mai prieten lasamentul adevăratului. Meci nîl între vecine: Petrolul — F.C.M. Brașov 0-0. Ambițiile din start ale primei echipe, incununate atunci cu multe rezultate neașteptate de bune, încep să fie (răs) plătite de echipele aflate în căutarea timpului și punctelor pierdute. Farul va lumina mai bine în acest sfîrșit de sezon cu punctul neprevăzut de la Petroșani. Pe scurt, a fost o etapă care ne face să regretăm că turul campionatului se sfîrșește așa de repede. Pentru că, iată, venirea zăpezii înviorază echipele noastre, mărește spectacolul pe terenurile de fotbal, nu numai în careuri (unde alunecările nevinovate se pot transforma în penalty-uri) dar și între ele — și chiar mai departe, prin vestiare și sedilele cluburilor.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Pe scurt, foarte pe scurt

Încercăm să aducem la zi „colecția“ (evenimentelor sportive), amintind citeva, mai semnificative, petrecute în ultima perioadă. După ce, nu demult, a cîștigat campionatul balcanic, naționala de handbal feminin și-a mai trecut în palmaresul toamnei și „Trofeul Carpați“, la care au mai participat reprezentativele Cehoslovaciei, Franței și Turciei. Sperăm că aceste performanțe vor fi încununate prin ceea ce este mai important — revenirea în grupa mondială de elită, după disputarea campionatului mondial grupa B, care începe astăzi în Danemarca. Naționala de baschet masculin a pierdut două jocuri în grupa semifinală A din cadrul campionatului european: primul, 76-98 cu Bulgaria, la Tirgu Mureș(!); al doilea, 77-97 cu Grecia, la Atena; urmează al treilea (și ultimul), cu Suedia, la Stockholm, miercuria viitoare. Echipa reprezentativă de handbal masculin (care se pregătește pentru campionatul mondial grupa A, Cehoslovacia, februarie '90) a participat la tradiționala „Super Cupă mondială“ ce se organizează la fiecare doi ani, numai în R.F.G. și numai cu participarea fostelor campioane mondiale ori olimpice. Publicăm, deocamdată, numai rezultatele: în grupă, 23-24 cu Iugoslavia (campionă mondială en titre), 22-20 cu naționala R.F.G. și 22-18 cu Cehoslovacia; în semifinală, 20-39 (!) cu echipa U.R.S.S. (deținătoare a titlului olimpic și cîștigătoare a trofeului, 34-21 cu R.D.G., în finală); iar în ultimul joc, pentru locul 3, naționala noastră a învins iarăși Iugoslavia, cu 35-22 (după ce „plavii“ pierduseră, 22-23, în fața R.D.G.). Minaur Baia Mare — pe locul 1 la terminarea turului campionatului național de rugby! O situație fără precedent în istoria acestei competiții, ale cărei prime două locuri întodeauna au fost ocupate de alte echipe. La handbal, Minaur s-a clasat, însă, pe locul 3, după Steaua și Dinamo, dar este singura echipă românească aflată în competiția europeană intercluburi („sferturile“ Cupei cupelor, ce se vor disputa în martie). Mai relaxat ca niciodată fotbalul nostru își pregătește în plină iarnă căruța de care va avea nevoie la vară; ultimele etape ale turului au fost comprimate la maximum și-au fost deja lansate „baloane de incercare“ pentru diferite variante de disputare a returului. Ori care ar fi acestea, tot ar produce nemulțumiri justificate echipelor — exceptînd două soluții, care, fiind cele mai simple, sînt și cele normale: fie să se joace, fără pauză, returul (în campionatul R.F.G. deja se procedează așa) — cu obligatia, subînțeleasă, a unei transpirații suplimentare pentru amenajarea corespunzătoare a terenurilor: fie, după întreruperea programată, să se joace returul ca și pînă acum, chiar dacă, de la un moment dat, jucătorii din lot vor fi chemați în pregătiri suplimentare: vom reveni cu argumente. (O. ȘTIRE)

Speranțele

● **Balcianada speranțelor.** Ultimele două Campionate Mondiale rezervate copiilor și juniorilor au demonstrat că avem talente la toate categoriile de vîrstă. Rămîne să le șlefuiim, să le creștem valoric pentru a asigura cu adevărat schimburi de miine al marilor maeștri de azi. Încusînta cu care au început s-o facă antrenorii Daniel Savin, George Erdeus, Paul Segheatto și Cristian Ionescu dă roade. La întrecerea balcanică din Grecia, speranțele șahului nostru au demonstrat încă o dată un joc bun, de calitate, care ne-a adus medalia de aur în concurență, feminină și cea de bronz la băieți. Cele două junioare care au alcătuit formația feminină: Luminița Radu și Luiza Ionescu au evoluat convingător cîștigînd două meciuri și terminînd altele două la egalitate. Dubla vice-campionă mondială de junioare, L. Radu a totalizat 3 puncte din 4 posibile, una dintre primele performanțe ale jucătoarelor. Clasamentul a fost următorul: 1. România 5p, 2. Bulgaria 4,5p, 3. Grecia 4p, 4. Albania 3,5p și Iugoslavia 3p. Echipa de juniori a fost foarte aproape de locul I în întrecere, avînd în vedere faptul că departajarea medaliilor s-a făcut pe distanța unui singur punct. Pierzînd primul meci în fața puternicei formații a Bulgariei șahistii români au luptat din răsputeri pentru refacerea handicapului punctînd astfel: Bela Badea 2,5p, Levente Kocsis 2,5 p, Claudiu Zetocha 2p și Andrei Istrățescu 3,5p. Clasamentul general, stabilit prin adunarea de puncte, a desemnat următoarea departajare: 1. Bulgaria 11,5p, 2. Iugoslavia 11p, 3. România 10,5p, 4. Grecia 5,5p, 5. Albania 1,5p. Cele mai bune rezultate individuale, evaluate la nivelul întregii competiții, au aparținut lui T. Topalov și lui Andrei Istrățescu.

● **Formă sportivă ascendentă** demonstrează marea maestr. internațional Florin Gheorghiu, care adaugă bunelor performanțe de anul acesta o nouă evoluție meritorie într-o mare concurență (200 jucători), între care 12 mari maeștri, 17 maeștri internaționali și 20 maeștri FIDE la turneul „open“ de la Chiasso (Elveția). Încercînd reediteze performanța sa din anul 1987, cînd a cucerit locul I, multiplul nostru campion s-a aflat rîndă de rîndă printre fruntași. Neînvinș în concurs, totalizînd 7 puncte din 9 posibile a rămas la o jumătate de punct de primii doi clasati, O. Cvitan și D. Barlov, situîndu-se la egalitate de puncte cu Cernin, Bihovski, Valzer și Miles.

● **Liga A a Campionatului național** pe echipe va include, de-acum, și evoluția noilor echipe calificate din divizia B: „Oțelul“ Galați, „Locomotiva-Danubiana“ București și „Calculatorul-IRUC“ Sibiu. Le dorim succes în confruntarea care va avea loc în aprilie viitor.

● **Inteligența umană** s-a dovedit din nou superioară celei artificiale. Invitat la Academia de arte din New York, campion mondial, G. Kasparov a răspuns provocării realizatorilor programului „Deep Thought“ înfrîntînd în două partide reputatul computer de șah. Urmăriți cursul primei partide: „Deep Thought“—Kasparov (apărarea franceză) 1. e4 c5 2. c3 c6, d4 d5 4.e: d5 e: d5 5. Cf3 Nd6 6. Nc3 e4 7. b3 c: b3 8. a: b3 Ce7 9. Ca3 Cc6 10. Cb5 Nb8 11. Te1 Te8 12. Nd3 Nf5 13. Ta4 Dd7 14. Cc3 Nc7 15. N: f5 16. Ch4 Dd7 17. 00 Ta8 18. Te1 Te8 19. c5 Na5 20. Dd3 a6 21. h3 N: c3 22. D: c3 Cf5 23. C: f5 D: c5 24. Ta2 Te6 25. Ta2 Tde8 26. Dd2 f6 27. b4 T8e7 28. Rb1 g5 29. Rg1 g4 30. h4. Te4 31. h2 Ca7 32. Dd2 T4e6 33. Dc1 Cb5 34. Dd2 Ca3 35. Dd1 Rf7 36. Db3 Ce4 37. Rb2 Te4 38. g3 Df3 39. b5 a5 40. c6 f5 41. c: b7 T: b7 42: Rg1 f4 43. g: f4 g3 44. Dd1 Tb7 45. b6 g: f2 46. T: f2 D: d1 47. T: d1 T: e3 48. Tg2 C: b6 49. Tg5 a4 50. Th5 a3 51. Td2 Te2 0:1. Cu piesele albe, campionul lumii a cîștigat mult mai ușor cea de-a doua partidă în numai 37 mutări.

MARGARETA MUREȘAN ■

Civilizația sportului

Nevoia de prietenie și de înțelegere

Gheorghe Cornel, str. Bucegi 15, dintr-un oras cu echipă de fotbal în divizia A: „Au trecut cam mulți ani de cînd nu mai văd cu regularitate meciurile echipei din orasul meu, cam de pe vremea cînd echipa a promovat spectaculos din „B“ și a terminat citeva campionate vreo trei, pe locurile 5-7. Atunci avea o pleiadă de jucători tineri, talentați care atrăgeau 20 000-25 000 de spectatori în fiecare meci. Apoi, însă, ori s-au plafonat, ori au plecat care încotro, iar antrenorii care s-au succedat an de an au venit, au văzut și ei ce-au putut. Acum, cu toate că orasul s-a mărit, abia dacă mai vin 5 000-6 000 de spectatori, în rest clubul și conducerea lui s-au mulțumit cu „resurse proprii“ ca să nu retrogradeze și numai atît.

Avem o bază sportivă ideală, dar nu și o echipă competitivă. Am avut posibilitatea să stau de vorbă cu copii și juniori de la club care mi-au destăinuit că antrenorii îi preferă și îi titularizează pe cei care au părinti mai „descurcăriți“ în viață. Presupun că așa se întîmplă în mai multe locuri din țară. Alți juniori talentați sînt „transferați“ (ca să nu spun vinduți) de conducerea clubului prin filiera cunoscută numai de ea, la echipe de B sau de C unde nu mai progresaază, contra unor sume care nu știu ce destinație iau. Și se tot invocă motivul că nu sînt fonduri, dar unde se duc fondurile clubului? La aranjamente pentru supraviețuirea în prima divizie?

Avem în oras o scoală de fotbal, fostul liceu de fotbal cu care ne mindream în trecut și care a scos citiva jucători bunisori datorită unui antrenor pensionat actualmente, după ce a fost „lucrat“ de colegii de breaslă invidioși și neputincioși. De atunci, nu a mai apărut nici un talent.

Acum, la prima echipă, antrenor este un om ambițios și dorinț de a face o formație redutabilă, chiar cu lotul „subțire“, puțin valoros pe care l-a găsit aici. El merge pe ideea fotbalului

modern, eminamente ofensiv, cu antrenamente tari, cu lecții teoretice, metodice, analize pe casete video etc. Poate acum vom vedea în orasul nostru un fotbal mai bun care va învinge sfîrșirile de culise.

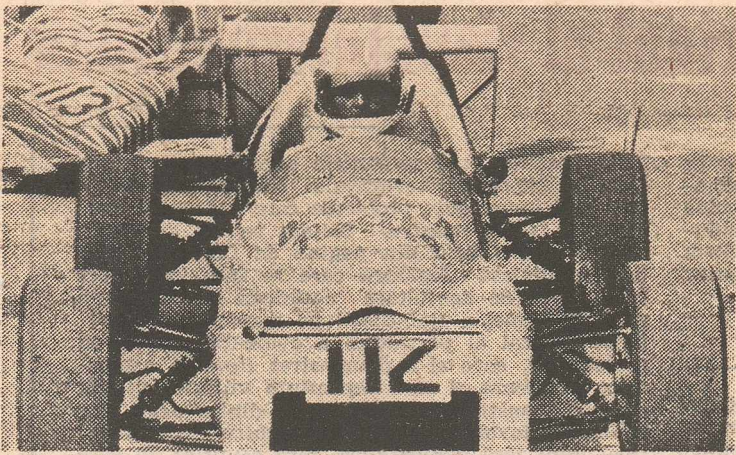
Vă împărtășim speranța pentru că iubitorii fotbalului din orasul dv. merită nu numai o echipă competitivă ci și o atmosferă generală mai sănătoasă în jurul echipei, înțelegînd prin aceasta în primul rînd o conducere tehnică stabilă, sprijinită de toți ceilalți factori.

În privința antrenorului pensionat despre care am pomenit, el este cunoscut în întreg fotbalul românesc, numele său parea a fi de nedespărțit de școala în care a crescut atîtea talente. Și totuși... În fond, cine și cum a calculat că unui asemenea valoros antrenor de copii și juniori i-a venit timpul să se pensioneze? Omul era epuizat, vîlănit, nu mai avea forțe? Dimpotrivă, acumulasă o experiență imensă, cunoscînte, măiestrie profesională. Era un Antrenor cu literă mare și nu permitea nimănui să se amestece în activitatea sa.

Nu am publicat numele folosite în scrisoarea dv. pentru că situația e cuasi-generală. În colectivul oricărei întreprinderi este nevoie de oameni care gîndesc la fel, iar în fotbal, unde fiecare mutăție sufletească sau deplasare pe teren a unui jucător influențează conținutul jocului, succesul nu vine numai dacă fotbalistii, antrenorii și conducătorii se stimează unii pe ceilalți, dacă nu se suspectează reciproc în probleme determinate pentru relațiile dintre ei. Să crezi un asemenea colectiv de oameni apropiat psihic, uniți în străduințele lor de a înțelege fotbalul înseamnă să lucrezi prietenește și inteligent.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

P.S. Incredibil dar adevărat! La meciul de fotbal Politehnica Iași—Gloria Buzău biletul de intrare pe stadion a fost vîndut. OBLIGATORIU, împreună cu un orar școlar!! Tinem la dispoziția doritorilor cite o „mostră“ din fiecare. Probabil că la viitoarele partide se vor da sore vînzare la stadion și... abecedare! Pînă atunci, propunem ca orarele rămase nevîndute să fie folosite la sediul clubului pentru programarea săptămînală a unor lecții de respect față de oamenii muncii care plătesc intrarea pe stadioane cu banii cîștigați prin truda lor zilnică.

Automobilismul își schimbă viteza

— Stimate Werner Hirschvogel, într-un moment în care dialogul nostru ar fi fost imposibil, mi-am propus să vă întreb ce credeți despre „demonul vitezei”, acest simptom — și slogan — al sfârșitului de mileniu doi.

— Și de ce nu m-ați întrebat?

— Fiindcă eu stăteam pe loc, iar dumneavoastră alergați cu 200 de kilometri pe oră în ultima etapă a campionatului național de automobilism, pe care, de altfel, l-ați și câștigat. Dacă m-a socotit bine, e al treilea an de campion pe care-l obțineți în ultimii doi ani.

— La formula „Easter”. Până în 1987 am concurat, timp de nouă ani, la clasa autoturismelor. Dar numele dv. se leagă, întâi și-nții, de motociclism.

— Am practicat timp de cincisprezece ani motociclismul, cu șapte titluri de campion național. În 1974, însă, un accident destul de grav m-a despărțit definitiv de motocicletă. Credeam, atunci, că și de competiție, dar n-a fost așa. Meseria de antrenor am suportat-o trei ani, scrișind din dinți pe marginea pistei de concurs. Până când m-am urcat la volanul unei „Dacia 1300” și mi-am spus că, în definitiv, lupta se poate duce și de aici.

— Lupta cu cine?

— Există oameni făcuți pentru performanță, dincolo de eșecul sau de victoria de moment. Am înțeles și am acceptat această idee, revenind în competiție și încercând să-mi onorez și să-mi justific opțiunea. Am reînceput să căutările tehnice, înțelegând că până la ultimul surub, încă există și mașini făcute pentru performanță, mai bine zis mașini pe care ni le construim pentru performanță.

— Ați devenit, deci, mecanic auto.

— Da, și pentru asta am lucrat mulți ani ca șofer de taxi, iar apoi m-am angajat ca mecanic la autobaza întreprinderii antrepriiză de construcții, montaje metalurgice și reparații. Resița, aici, în garașul în care ne aflăm, în mijlocul unui colectiv care mi-a acordat un sprijin neașteptat de cald.

— De fapt, sintem chiar lângă mașina dv. Presupun că-i aduceți îmbunătățiri.

— O reconstruiască. Mașina pe care o pilotez de doi ani e concepută și realizată, în întregime, de mine. Cu toate greșelile inerente începutului, greșeli de care mi-am dat seama abia în concurs. Primul accident cu „Easter”-ul, în 1987 la Oradea, m-a făcut să înțeleg ce înseamnă

nă montarea unei frîne care să-ți funcționeze ireproșabil cind ieși dintr-un viraj „în ac de păr”.

— Acum, astăzi, la ce lucrați?

— La roți. Am obținut cauciucuri noi, tip „Prostor”, din U.R.S.S. cu care pot câștiga, datorită aderenței, cinci secunde la un circuit de 4,5 km. Și, pe deasupra, micșorez pericolul unei pene. Pentru că, la ultima ediție a Cupei Prieteniei, am pierdut două etape din cauza unui alt accident, survenit la Riga. Până de cauciuc spate într-un viraj din care ieșeam cu 150 km/h. Am zburat direct în primul zid, iar mașina s-a făcut praf. Săptămîna următoare, la Schleitz, n-am avut nici starea psihică, dar nici condițiile tehnice de a participa la etapă. Așa că am prins numai etapa finală, la Resița.

— Nici „finala” aceasta nu ne-a adus, însă, succesul scontat deși echipa noastră s-a menținut în partea de sus a clasamentului. Se pare că, în ceea ce privește prezența românească la concursurile internaționale de automobilism, mai sînt multe de făcut. Care credeți că ar fi, să zicem, urgențele?

— Buna organizare la nivel național, implicarea mai concretă a Federației de automobilism în pregătirea tehnică. Să nu uităm că un succes pe arena internațională dovedește, înconștient, nivelul unei industrii de profil. Dispunem de o echipă puternică, de o bogată experiență competițională, dar și cu piloți în plină evoluție — și cînd spun asta mă refer în primul rînd la Mircea Ponta, Tiberiu Gedeon, Tiberiu Ciurciu. Dar, deocamdată, am impresia că există un decalaj între eforturile piloților și sprijinul concret, material, al forurilor de resort. Nu există în țară nici măcar o singură pistă de antrenament (se preconizează, totuși, realizarea uneia la Resița, sperăm cît mai curînd), nu s-a ajuns la o modalitate de a obține piesele necesare prin schimb — acceptat pe plan internațional — între țările socialiste participante la Cupa Prieteniei. Cred că acest fascinant sport al vitezei merită mai mult din partea tuturor. A celor care-l practică, a celor care trebuie să-l sprijine și chiar a publicului din țara noastră.

— Cu ce gînd vă îndreptați spre anul 1990?

— Al victoriei echipei noastre în viitorul sezon competițional. Victorie pe care, din punct de vedere tehnic, trebuie s-o pregătim de pe acum.

RADU CIOBOTEA ■

Pac, cu pucul!

Se află în curs de derulare multiplele sancțiuni primite de antrenorul de hochei Oprea Barbude, de la clubul „Triumf” București. Detaliem cazul pentru învățămintele pe care le comportă.

La jocul de juniori „Triumf” — C.S.S. Miercurea Ciuc, unul din arbitrii de poartă a fost venerabilul Florea Ghero, om respectat de-a lungul unei cariere de peste patru decenii în care a fost, succesiv, jucător, antrenor și arbitru. Ce i s-o fi părut lui Barbude la un gol primit de echipa sa, nu știm, dar a doua zi, deci, după noaptea care pentru oricine e un sfetnic bun, întîlnindu-l întîmplător pe Ghero, s-a apucat din senin să-l bruscheze, să-l strîngă de cravată și să-i care la pumni în cap. Uimit, dar înțelept, Florea Ghero n-a ripostat de nici un fel — și nici nu prea avea cum, la diferența de vîrstă și de forță care-l desparte. Ulterior, omul ultragiă s-a adresat civilizat forurilor în cauză, a căror intervenție a fost exemplară: la club Barbude a fost suspendat timp de 1 an, a fost retrogradat la retribuție pe timp de 3 luni, iar organizația de bază l-a sancționat cu mustrare; federația, conform regulamentului, l-a suspendat pe 10 luni de la conducerea echipei, urmînd ca la prima abatere să fie exclus din viața sportivă — sancțiune a comisiei de disciplină, ratificată de biroul federal.

Neclară mai este modalitatea prin care unui asemenea antrenor i s-a încredințat cîndva misiunea de a pregăti și educa echipe de copii și juniori. (O. ȘTIRE).

VREMEA

cum a fost
cum va fi

ION DRĂGHICI

În acest număr al revistei „Flacăra”, ca de altfel și în numărul următor, o bună parte a rubricii meteorologice o dedicăm AUREI POLARE consumată pe 17/18 noiembrie a.c. deasupra țării noastre. Pentru început, prezentarea citorva noțiuni elementare privind producerea acestui fenomen pare a fi indispensabilă.

Cîmpul magnetic al Terrei poate fi asemănat cu acela al unei imense bare magnetice, orientată în lungul axei polilor magnetici ai planetei. Corespunzător, liniile de forță ale cîmpului magnetic terestru „ies” din polul sud și „între” în polul nord, după ce se extind în lateral deasupra zonelor ecuatoriale la distanțe enorme, de ordinul a 100 mii km — deci mult în afara limitei convenționale a atmosferei terestre, care este de ordinul a 10 mii de km. Toată zona cuprinsă între aceste limite poartă numele de magnetosferă, imaginea exterioară a acesteia fiind numită magnetopauză.

Într-o tratare simplificată, magnetosfera se prezintă ca un inel toroidal — o centură tubulară ca un covrig — care înconjoară planeta noastră în planul ecuatorului magnetic. Emițind cvasiregulat fluxuri de electroni și protoni, Soarele perturbă apreciabil forma toroidală ideală a magnetosferei.

În anii 1958—1960, după lucrarea unor informații satelitare specializate, cercetătorul Van Allen a arătat că în cadrul magnetosferei există două centuri înelare bine individualizate cu radioactivitate crescută. Prima centură este situată la distanțe de aproximativ 3600 km deasupra suprafeței terestre, iar

cea de a doua, mult intensă decât prima, este situată la înălțimi de ordinul a 15 mii de km. Aceste centuri de radiație Van Allen reprezintă în fapt concentrații de particule încărcate electric — protoni și electroni — „prinse” în liniile de forță ale cîmpului magnetic terestru. La rîndul lor aceste particule de mare energie provin din Soare și sînt captate de Terra de îndată ce străpung magnetopauza. În perioadele de activitate solară intensă, jerbele de nori ionici rezultați din erupțiile solare sînt mult mai extinse și, corespunzător, în straturile foarte înalte ale atmosferei terestre apar diverse fenomene electromagnetice și optice care pot produce imagini cu adevărat fantastice. Dintre aceste manifestări, auroarele polare (arctice sau antarctice) sînt probabil cele mai spectaculoase — atît prin maniera aparentă pe bolta cerească, cît și prin diversitatea formelor și combinația culorilor. Referitor la extinderea verticală și orizontală, în mod obișnuit Auroarele se produc la înălțimi între 90 și 200 km, iar în lateral ocupă sectoare considerabile ale orizontului, uneori chiar întregul orizont. Dintre formele cele mai frecvente menționăm pe acelea ale unor perdele sau draperii vălurite, mișcătoare sau „înghețate” ca și pe cele ale unor suluri verticale imobile, ca niște stilpi uriași ai unei fantastice construcții cerești; nu rareori se consemnează și benzi orizontale liniare sau arcuite.

Revenim la evoluția vremii în intervalul 30 noiembrie — 6 decembrie. În ultimele zile, în multe zone din țară s-a format strat de zăpadă. Evoluția proceselor meteorologice a fost

deosebit de rapidă; a nins, atît din fronturile atmosferice a-ferele perturbabilelor ciclonice subpolare ajunse la latitudini temperate pe circulații rapide din nord-vest, cît și din cicloni mediteraneeni. La acestea s-au adăugat procesele specifice zonei țării noastre, în care orografia are un rol deosebit.

Creșterea presiunii atmosferice în masa de aer rece va determina, în primele zile, o vreme geroasă noaptea și dimineața în multe zone din țară.

În perspectivă briul anticiclonic va ocupa partea sudică a continentului european și deci în zona țării noastre va predomină o vreme mai stabilă. Doar temporar în regiunile din nordul țării nebulozitatea se va accentua și pe alocuri va ninge slab. Ceata va fi frecventă și persistentă în zonele joase unde va fi asociată și cu depunere de chiciură. Regimul termic va fi deosebit de scăzut în primele nopți, cînd temperaturile minime vor fi cuprinse între -16° și -6°C, mai coborîte în depresiuni și în subcanpați; apoi se va resimți un proces ușor de încălzire mai ales în regiunile nordice; iar temperaturile minime la scara întregii țări se vor încadra în general între -12° și -2°C. Temperaturile maxime vor avea valori cuprinse între -10° și 0°C în primele zile, apoi se vor încadra între -6° și 4°C.

La munte stratul de zăpadă măsura miercuri: 14 cm la Cuntu, 21 cm la Paring, 22 cm la Voineasa, 17 cm la Păltiniș, 129 cm la Virfu Omu, 71 la Babele, 24 la Poiana Brașov, 25 cm la Predeal, 14 cm la Sinaia cota 1500, 19 cm Stîna de Vale și 11 cm la Moneasa.

Seară tirzie de noiembrie. Nori groși, negri, stau nemîșcați, legați cu sfoară, ca într-un decor de teatru, deasupra văii. Calea ferată și șoseaua se află atît de aproape una de alta, încît văzute de departe se confundă parcă într-o singură linie groasă. În aer plutește o aromă pătrunzătoare de frunze căzute, amestecată cu mirosul pămîntului proaspăt arat. Mașina galbenă cu forme colțuroase se oprește pentru cîteva clipe la punctul unde șoseaua, plictisită parcă de îndelungatul mers paralel cu drumul de fier, îl traversează, luînd-o pieziș spre pădure. Șoferul privește atent în stînga și-n dreapta liniilor de fier lustruite și e gata să pornească. „Stai Racoanță, mi se pare că văd un om în șanțul drumului”. Cel de la volan, pe al cărui chip se mai citește încă nemulțumirea pricinuită de trimiteră sa în cursă, noaptea, la puțin timp, după ce frînt de oboseală tocmai adormise, se uită vîdit fîrîtat spre colegul său care ocupă locul din dreapta. „Mereu ți se năzare cîte ceva. Data trecută nu tu ne-ai cărat după tine prin grohotiș. Să ne rupem picioarele nu alta.

Văzușei chipurile, un bărbat cu cămașă albă ajuns pe versantul abrupt, hăt departe de Transfăgărășan. Noi, toată echipa trebuia să-l „salvăm”. Pînă la urmă „victima” s-a dovedit a fi un bolovan de calcar ce strălucise la lumina lunii. Ce-i drept natura îi dăltuise capul de jurai că-i al unui om”. „De data asta nu-l vorba de nici o sculptură ci de un om adevărat aflat la doi pași de noi”. Cel patru deparatorii din mașină, echipa de intervenție ce se deplasa pentru repunerea în funcție a unui cablu telefonic rupt de furtună, coboară cu un aer de neîncredere dar și de curiozitate din automobilul greoi. Capul omului cu fața în jos e ascuns aproape de ierburile care au devenit o veritabilă junglă după ploile ce n-au încetat zile de-a rîndul. E îmbrăcat cu o geacă din imitație de piele, căptușită cu un fel de blană artificială. Nu are nimic pe cap, dar la nici doi metri de trupul prăbușit se vede o căciulă ca de skior. Poartă pantalonii de catifea raiată. Par a fi gri închis, dar beznă te face să greșești aproape întotdeauna cînd îi

vorba de culori, mai ales închise. „Hai dom-le să plecăm, nu vedeți că-i mort de beat? Pînă dimineață îi trece. Un pui de somn în aerul ăsta mai grozav ca al Predealului, te trezește și din morți, darmită din beție. Nu uitați că-l vremea zăibărului ce-l găsești în orice gospodărie”. Ceilalți doi nu-l susțin, dar nici nu coboară în șanț după Firu, care continuă să examineze minuțios omul căzut, aidoma unui criminalist. „Te grăbești întotdeauna cu concluziile, Nea Racoanță, nu fii egoist, îl repede el pe bărbatul mic și indosat, care presimțind că noaptea va fi răcoroasă, pre-

Cronica șoselei

Echipa de intervenție

văzător, și-a îndesat pe cap o căciulă. Brumăriul ei deschis e singura pată albă în noaptea de smoală. „Poate fi vorba de un om lovit de vreo mașină și aruncat în șanț? Poate”, răspunde tot el. „Poate fi la mijloc o crimă, vreo răzbunare? Poate”, se aude din nou, ca dintr-un butoi, vocea lui Firu cu iz de dascăleală. „Hai termină odată cu ipotezele tale și să plecăm, îl zorește pe colegul său, șeful echipei. Știi doar că legăturile cu orașul sînt întrerupte, nu? Firu nu-i răspunde. După ce mai scotocește și examinează trupul căzut, preț de cîteva clipe, se adresează oamenilor care așteaptă nerăbdători pe marginea drumului, convinși că-i vorba de vreun alcoolic pe care nu l-au mai ținut picioarele. „Omul nu miroase deloc a băutură, nu are urme vizibile de lovituri, fracturi evidente nu se observă, singe deloc... Ajutați-mă să-l scot din gaura asta. Dacă pica, puțin mai departe, nimeream ca capul într-o baltă și aleluia. Așa se pare că mai respiră”. Pune fiecare mina și în scurt timp, omul e așezat pe una din băncile lungi dispuse

de-a lungul caroseriei. Lîngă el veghează Firu. Ceilalți s-au strîns pe banca rămasă liberă de vizavi. Posomorîți privesc spre cel fără cunoștință. Fișitul roților pe asfalt și torsul motorului sînt singurele zgomote ce se aud. Apoi, aproape imperceptibil, un oftat ușor, urmat de un geamăt ca de copil. Bărbatul întins pe bancă ridică mîna stîngă ce pînă atunci îi atîrna inert. O îndreaptă spre inimă. Geme din nou. De data asta mai tare. „Unde mă aflu?” întreabă el cu o voce sfîrșită. Bărbatul de lîngă dînsul îi explică. „Mi s-a făcut deodată rău. Avoi n-am mai știut de mine. Mă duceam la frate-meu. Mai avcam de mers doi, trei kilometri. Azi toată ziua am tăiat lîmne. Doar ne pregătim de iarnă. Probabil că am oboseit prea tare. A început să mă întepe în dreptul inimii. Sufăr mai demult cu „cutiuță”. Aveți cumva un pic de apă?” Bea cîteva înghițituri din sticla ce l-o duce în dreptul gurii, Firu. „Mă mulțumesc, dacă nu mă observați, știu eu dacă mai apucam dinmîneața? De fapt nici acum nu sînt sigur că voi vedea lumina zilei. Șoferul explică suferințelor lui că mașina se îndreaptă spre spital. Bolnavul ar mai vrea să spună ceva, dar n-are putere. Continuă să suspine ușor. Într-un tirziu îi se aude din nou vocea. „Aici parcă mă strînge ceva ca o menhină. Căutați vă rog în buzunarul stîng, e un tub cu pastile”. Înghite curînd una cu apa din sticlă. Ajung la spitalul ce seamănă mai degrabă cu o cochetă vilă de munte. Medicul de gardă examinează bolnavul. Cu calm și concentrație. Pe fața-i smeadă nu-i tresare nici un mușchi. „E vorba de un infarct. Pînă dimineață în șanțul unde l-ați găsit probabil că nu mai rezista. Cred însă că îl vom salva”. „Noi plecăm Firu, rămii tu aici. Dacă mai e nevoie de ceva, sună la întreprindere. Nu uita să anunți familia. Dacă nu erai tu atît de atent ca întotdeauna, omul probabil se pierdea. Așa-i viața, înveți cît trăiești! Ce zici Racoanță?” „Da, fraților, aveți dreptate. Nu oricine zace într-un șanț, e musai să fi dat gata o damigeană cu zăibăr”.

VICTOR BEDA ■

Congresul al XIV-lea al P.C.R., eveniment important al vieții internaționale

Realism, principialitate, spirit constructiv

Implicată plenar în soluționarea problemelor cu care se confruntă în prezent omenirea, în imprimarea, pentru desfășurarea evenimentelor pe glob, a unui curs în direcția păcii, colaborării și progresului, România realizează aceasta prin întreaga ei activitate. Pe de o parte, prin îndeplinirea în construcția socialistă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că partidul și statul nostru au pornit întotdeauna de la unitatea dialectică între politica internă și externă, de la faptul că realizarea cu succes a programelor de dezvoltare economico-socială și făurirea socialismului reprezintă o contribuție importantă la dezvoltarea relațiilor internaționale, la politica de pace și colaborare cu toate statele lumii. Pe de altă parte, țara noastră contribuie, evident, la bunul mers al vieții internaționale prin acțiunile de politică externă înseși, cunoscute și apreciate pe toate meridianele.

Ca și restul capitolelor din Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIV-lea al partidului, magistral document programatic pentru activitatea întregului nostru popor, și părțile consacrate problemelor internaționale sînt de o mare bogăție și densitate. În Raport, ca și în celelalte cuvîntări rostite în timpul congresului, secretarul general al Partidului Comunist Român face o analiză aprofundată a fenomenelor și evenimentelor din lumea contemporană, a mutațiilor care au avut loc în ultimii ani în viața internațională, a contradicțiilor existente, a problemelor pe care le are omenirea de rezolvat. Se remarcă cu pregnanță caracterul „de lucru” al abordării, întrucît analizele sînt finalizate, concluzionate prin propuneri concrete. Iată cîteva dintre ele: realizarea unui acord general cu privire la oprirea pentru, totdeauna a oricărui experiențe nucleare și încetarea producerii de noi arme nucleare, de către toate statele; renunțarea de către țările din NATO și de cele din Tratatul de la Varșovia la orice modernizare a armelor nucleare; încheierea unui acord general privind eliminarea totală a armelor nucleare pînă în anul 2000; încheierea unui acord general, cu participarea tuturor țărilor europene, privind eliminarea pînă în anul 1995 a tuturor armelor nucleare din Europa; realizarea unui acord privind eliminarea armelor chimice din Europa și din întreaga lume; de asemenea, încheierea unui acord privind reducerea armelor convenționale la un nivel cît mai scăzut; organizarea, în vederea lichidării subdezvoltării, a unei conferințe internaționale sub egida Organizației Națiunilor Unite, în cadrul căreia să se ajungă, pe calea tratatelor între țările bogate și cele sărace, la soluții reciproc acceptabile; aprecierea ca greșită și anularea oficială a acordului Molotov-Ribbentrop, în toate prevederile sale, inclusiv prevederile lui secrete, trăgîndu-se concluziile practice pentru anularea tuturor urmărilor acestui acord; începerea de tratative între statele interesate în vederea încheierii tratatelor de pace și lichidării cu desăvîrșire a urmărilor celui de-al doilea război mondial; organizarea unei conferințe internaționale în vederea discutării în comun a problemelor ce preocupă mișcarea comunistă și muncitorească, întreaga omenire. Astfel de propuneri stau sub imperiul necesității — în permanență subliniate de România și concretizate de ea, printre altele, prin reducerea unilaterală în 1986 a armamentelor, cheltuielilor și efectivelor militare — de a se trece de la vorbă la faptă. Ceea ce se spune în Raport cu privire la înlăturarea armelor nucleare din Europa, „oamenii au nevoie nu de vorbe, ci de acțiuni”, este valabil pentru toate celelalte probleme.

Prin bogăția și adîncimea analizei situației și problemelor internaționale, prin rigoarea demonstrației

prin întreg conținutul capitolelor respective, dar în primul rînd prin caracterul concret, prin propunerile pe care le cuprinde, Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român reprezintă și pentru politica externă românească programul de lucru pentru activitatea viitoare.

Larg interes, puternic ecou

Moment de importanță excepțională în istoria contemporană a României socialiste, a poporului nostru, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român este totodată și un eveniment de seamă al vieții internaționale, care a avut un puternic ecou în mass-media de peste hotare.

Însemnătatea internațională a Congresului al XIV-lea decurge, mai întîi, din relevarea succesorilor și a experienței românești în construcția socialistă, cu deosebire în epoca de profunde transformări înnoitoare de după Congresul al IX-lea, cînd au fost adoptate măsuri hotărîte de perfecționare și organizarea adecvată a întregii activități. S-a pus capăt „modelului unic”, de proveniență străină, s-a renunțat la copierea mecanică, necritică a altora, la ploconirea față de alții. Partidului și poporului li s-au redat sentimentul de

Comentariul săptămîinii

demnitate, de încredere în forțele proprii, spiritul revoluționar în dezvoltarea societății. Partidul Comunist Român a pornit de la faptul că socialismul se realizează în mod diferit de la o țară la alta, de la o etapă de dezvoltare la alta și că fiecare partid, fiecare popor trebuie să găsească cele mai bune forme, care corespund intereselor și nivelului de dezvoltare al poporului respectiv. De asemenea, s-a pus în practică ideea că socialismul se construiește cu poporul și pentru popor. În acest scop, au fost dezvoltate larg formele democratice, s-a trecut la autoconducere și autogestiune. Ca urmare, au fost obținute realizări strălucite în toate domeniile de activitate. Industria românească produce astăzi de peste 145 de ori mai mult decît în urmă cu 45 de ani, din care o creștere de circa 128 de ori a fost realizată după 1965. Producția agricolă este de 10 ori mai mare față de aceeași perioadă, din care în ultimii 24 de ani s-a realizat o creștere de peste 6 ori. Venitul național a crescut de peste 40 de ori, din care după Congresul al IX-lea de 33 de ori. Toate acestea au fost realizate pe temelia trainică a proprietății socialiste, în condițiile sistemului socialist. Definitorii sînt și obiectivele fundamentale ale României pentru cîncinalul 1991—1995 și perioada următoare, pînă în anul zece al mileniului trei. Iată de ce agențiile de presă, ziarele, posturile de radio și televiziune din străinătate au relevat aprecierile potrivit cărora Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român este un eveniment epocal în istoria României, în activitatea partidului, în întreaga dezvoltare economico-socială a țării, care are loc în împrejurări internaționale deosebite, cînd în fața țărilor socialiste, a tuturor popoarelor se pun noi și noi întrebări și probleme cu privire la calea progresului economico-social, a lichidării inegalităților și asupririi, la înlăturarea pericolului nuclear, la căile de transformare revoluționară a lumii, de realizare a unor noi relații sociale și a unor noi relații între state și popoare.

În al doilea rînd, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român constituie un eveniment important pe plan internațional prin felul cum au

fost abordate în documentele adoptate, cu deosebire în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu, cele mai importante probleme care preocupă omenirea în zilele noastre. Ne-am referit la ele în celălalt comentariu din pagina de față. Mai trebuie subliniată legătura care se face în Raport între calea de dezvoltare socialistă și asigurarea păcii în lume, a stabilității pe mapamond. Secretarul general al partidului a evidențiat faptul că socialismul, care și-a demonstrat forța și capacitatea creatoare și care reprezintă viitorul întregii omeniri, constituie un argument dintre cele mai solide în favoarea eforturilor pentru asigurarea unei lumi fără exploatori, fără asuprire, în care popoarele să trăiască în deplină libertate și independență, să-și asigure bunăstarea și fericirea. În același timp, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat că în actuala situație internațională este necesar să se întărească solidaritatea, colaborarea și unitatea tuturor partidelor comuniste și muncitorești, că această unitate trebuie să excludă amestecul în treburile interne și pozițiile de comandă ale unor partide și să fie întemeiată pe respectarea independenței și a dreptului fiecărui partid de a-și urma linia sa politică, potrivit realităților din țara sa. Toate aceste idei și teze au fost pregnant reliefate de mijloacele de informare în masă din lume.

Aceleași mijloace au acordat o deosebită atenție reagerii tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român, chează sigură a îndeplinirii operii de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. Reproducem în cele ce urmează unele extrase din mesaje de felicitare adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, grătore prin ele însele: „Lucrările celui de-al XIV-lea Congres al partidului dumneavoastră au demonstrat că poporul român a obținut, sub conducerea Partidului Comunist Român, succese importante în opera de edificare a socialismului în țara dumneavoastră. În aceasta vedem marea dumneavoastră merit personal, în calitate de conducător al partidului și poporului român”; „Realegerea dumneavoastră în funcția de secretar general al Partidului Comunist Român constituie expresia înaltei stime și a încrederii profunde a comunistilor, a întregului popor român față de dumneavoastră”; „Realegerea dumneavoastră pentru a șasea oară în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român este expresia stimei și prețuirii de care vă bucurați în rîndul comunistilor români, a înaltei încrederi pe care v-a conferit-o partidul pentru a conduce Republica Socialistă România pe drumul îndeplinirii progresului socialist și a bunăstării sociale a poporului român”; „Eforturile poporului român pe calea accelerării dezvoltării socialiste și rezultatele obținute sub înțeleapta și clarvăzătoare conducere a dumneavoastră și a partidului, îndeosebi după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, sînt de cea mai mare importanță. Sîntem ferm convingiți că orientările elaborate și strategia trasată de cel de-al XIV-lea Congres vor avea un rol deosebit în continuarea ritmului susținut și ridicarea la un nivel superior a dezvoltării multilaterale a României. Realegerea dumneavoastră în funcția supremă de partid este o dovadă vie a admirației și încrederii pe care Partidul Comunist Român, comunistii și toți oamenii muncii din România o au în dumneavoastră”.

Contribuție importantă la gîndirea politică contemporană, la teoria și practica revoluționară, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român este menit să sporească și mai mult audiența și prestigiul de care se bucură România, președintele ei pe toate meridianele.

ION D. GOIA ■

Vorbînd pe larg despre caracteristicile epocii actuale, tovarășul Nicolae Ceaușescu releva accentuarea crizei economice mondiale, a crizei politice și sociale în lumea capitalistă, în întreaga lume în general, care — în aprecierea conducătorului partidului și statului nostru — duce la sporirea instabilității economice și politice. Deosebit de grav este considerat fenomenul accentuării decalajelor între statele bogate și cele sărace, înrăutățirea situației țărilor în curs de dezvoltare, pornind de la constatarea că mai mult de două treimi din omenire trăiește în subdezvoltare.

Grija pentru viitor începe prin a rezolva cum se cuvine — repede, eficient și durabil — ecuațiile care grevează prezentul. Greutățile prin care trece economia mondială nu permit a fi privite drept niște haltere ce le putem trece dintr-o mină în cealaltă, amăgindu-ne că astfel am găsit soluțiile dizolvării lor.

Am urmărit de aproape în actuala sesiune a O.N.U. cursul dezbatărilor din Adunarea Generală, în cadrul căreia au revenit cu forță și plasticitate uluitoare semnalele de alarmă

de pe acest front. Ceea ce nu putea scăpa atenției a fost tocmai preocuparea vorbitorilor — nu puțini, pe deplin reprezentativi, de a aborda timpul prezent în consonanță cu apropiatul sau mai distanțatul său timp viitor. M-a sedus, între altele, preocuparea unui orator de a convinge că ne pîndește de aproape, interogații, pe noi, cei

cinci suferă acest degradant statut. Se apreciază că în decursul a 24 de ore circa 40.000 de copii, care n-au împlinit vîrsta de cinci ani, își pierd viața din cauza neajunsurilor materiale. Există circa 145 milioane de copii, între 12—16 ani, abandonată. Cea mai mare parte dintre ei — în jurul a 100 milioane — dorm în stradă, pradă

sută din produsul brut la nivel regional și 324 la sută față de nivelul exporturilor de bunuri și servicii. O imagine cu nimic mai optimistă, de partea cealaltă a Atlanticului de sud. În 1988 produsul global pe ansamblul Americii Latine era la același nivel ca și în 1978. Conținutul nostru, spunea unul din șefii de stat urcați la tribu-

nevoi. Se vorbește cu insistență și temere de adîncirea șanțului ce separă cele două puncte cardinale devenite simboluri neutre a doi poli, a două extreme ale existenței. Se vorbește fără ocol de amenințarea creată prin perspectiva rupturii planetei. Geosincinalul nord-sud există și se adîncește. Clivajul ireversibil are nevoie de atît de puțin pentru a fi provocat. Din conștiința acestui pericol, a acestui imens pericol, sînt născute apelurile insistente la o abordare globală a necazurilor cu care se confruntă lumea de azi și la un demaraj neîntîrziat în rezolvarea problemelor ce există și persistă.

Secolul următor e aproape. Ar fi de neiertat ca să-i rezervăm drept zestre toată această recuzită denigratoare la adresa omului și a ideii de a trăi. Așa cum se știe — și nu încetăm să subliniem aceasta — în viața României rezolvarea trece printr-o nouă politică economică, bazată pe egalitate și avantaj reciproc, prin sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, prin soluționarea globală a problemei datoriilor externe.

NEAGU UDROIU ■

Grija pentru ziua de mîine a Terrei

din lumea de azi, ochii beneficiarilor zilei de mîine. Cu gîndul la copiii noștri, nu ne putem permite a sacrifica proiectele, speranțele, visele. Dar ca acel timp viitor să nu devină un anotimp al conflictelor, angoaselor, infometării, al alienării, al bolilor, al ignoranței este necesar să fie eradicate semnele de oboseală ale veacului nostru, relele sale, toate cite sînt. Statisticile sînt neiertătoare în nuditățile lor. În prezent, un miliard de locuitori ai planetei sînt împiedicați să aibă acces la un nivel de viață minim acceptabil. Un cetățean din

țențărilor degradante, obscenității. Indiferent de unde pornești, ajungi la slăbiciunile din sfera economică, la adversitățile ivite în calea rezolvării de către fiecare țară, mare sau mică, în demnitate și cu folos, a problemelor ce stau neclintite în bătaia anilor. Astfel, pe fondul general al deteriorării economiei statelor Africii, în anul '80 deficitul lor comercial a ajuns, în 1988, la 57 miliarde dolari. La rîndul său, datoria externă a crescut de la 128 miliarde, în 1982, la 230 miliarde în 1988, ceea ce reprezintă aproape 82 la

na Adunării Generale, prezintă semnele unei creșteri negative, dar asta nu înseamnă doar că noi ne-am dezvoltat mai puțin decît alte continente, ci pur și simplu că am dat înapoi. Transferul continental net de resurse peste graniță în 1988 a atins 29 miliarde dolari, o singură țară — Brazilia — participînd în decursul ultimilor 5 ani cu suma de 56 miliarde dolari la acest proces devastator.

Anii se duc, trăgînd după ei și amenințînd să consacre o divizie a lumii între Nordul bogat și Sudul înglodat de

ROMÂNIA ÎN LUME: CONLUCRARE ÎN SLUJBA PROGRESULUI

3. Navetă între Atena și Calea Griviței

Cu mulți ani în urmă, revista noastră a publicat un interviu cu inginerul Petre Ciortan. Nu-mi aminteam despre el decât niște amănunte legate de un proiect de electrificare a Greciei. Atunci mi se părea ceva nebulos ca și cum aș fi citit ceva despre o nouă șosea în Argentina. Subiectul aceluia interviu realizat de unul dintre colegii noștri se stingea încet în memorie, dacă n-ar fi venit această întâlnire de la Atena. Așa cum știam din țară, trebuia să ajungem la firma Odon & Odostromaton, parteneră a I.C.E. Contransimex. Am luat-o pe bulevardul Mesogion spre numărul 357, așteptându-ne să găsim o instituție obișnuită, specializată în domeniul construcțiilor. La numărul 357 pe Mesogion Avenue se afla un building de 6 etaje, cu geamuri fumurii, cu alură de hotel ultramodern, cu o curte interioară plină de ronduri și flori, cu un portar impozant într-o cabină de lângă o poartă automatizată. Am crezut că este vorba de o confuzie, ca, în momentul în care am întrebat, să fie ridicată bariera și să fim invitați în curte sau în parkingul subteran pe două nivele. La etajul 4 l-am cunoscut pe domnul Peter Tsitsekis, președintele firmei Odon & Odostromaton, un bărbat brunet, puternic, agitat, mai mult decât neliniștit, aproape nervos, certându-se cu un director de la o instituție medicală grecească. În primul moment am avut o stare de disconfort, generată de sentimentul că am căzut într-un moment nepotrivit. Dar domnul Tsitsekis și-a încheiat conversația, a mai tras o înjurătură la adresa birocrației și a venit să ne îmbrățișeze, de parcă o prietenie îndelungată ne-ar fi legat în ciuda diferenței de vîrstă. În timp ce ne așezam în fotolii, domnul Tsitsekis ne-a spus că în cel mult o oră sosește și „marele nostru specialist în electrificări”. Am luat-o așa cum suna și am început discuția despre Odon & Odostromaton și despre cooperarea cu România.

Pentru a înțelege mai bine datele acestei cooperări nu sînt lipsite de importanță cîteva amănunte despre firma greacă și despre președintele ei. Odon & Odostromaton a fost înființată în anul 1923 de inginerul grec Teodor Konstodopolos, o minte ascuțită dublată de un spirit întreprinzător. Odon & Odostromaton a devenit în scurt timp o firmă celebră atît pe piața greacă, cit și în străinătate. A construit centrale electrice, drumuri, porturi, poduri și prezența sa în Grecia sau în Orientul Mijlociu a fost legată totdeauna de lucrări de anvergură, executate ireproșabil. În ultimii 15 ani Odon & Odostromaton a reușit să angajeze contracte în valoare de zeci de miliarde de dolari. În 1977, Teodor Konstodopolos s-a stins din viață, lăsînd în urma sa o instituție de mare forță și o moștenire impresionantă. În momentul de față, Odon & Odostromaton (odon înseamnă în greacă, drum, iar stroma = construcție), este angajată în construirea unor centrale electrice (la Metzovo și Sfikiia) a unui port la Astakos, la extinderea liniei de metrou din Atena, la construirea noului aeroport de la Spata, a podului de la Rio la Antirio care leagă Peloponezul de Grecia continentală și în electrificarea căii ferate Idomeni — Thessaloniki (Salonic), aceasta din urmă în cooperare cu întreprinderea românească Contransimex. Domnul Tsitsekis a ieșit la pensie, dar a revenit și în scurt timp a fost numit președinte, fiind omul cu cea mai bogată experiență din întreaga companie. Se poartă ca un actor la 40 de ani care, în momentul în care își declină vîrsta (68 de ani), uimește pe oricine. Am petrecut aproape o oră în compania acestui om nesofisticat, ascultîndu-i biografia și cuvintele frumoase la adresa României și a specialiștilor noștri. În acel moment în biroul președintelui a intrat un

bărbat scund, cu părul alb, prezentat imediat de domnul Tsitsekis ca „marele nostru specialist în electrificări”.

Așa l-am cunoscut pe inginerul Petre Ciortan la etajul 4 al firmei Odon & Odostromaton din Atena, una din primele patru sau cinci firme ale Greciei în domeniul construcțiilor. Luînd în calcul faptul că o mare parte din obiectivele construite de firma greacă au același specific cu cele ale întreprinderii românești, veți înțelege că pe piața mondială cele două întreprinderi sînt într-un anumit fel chiar rivale. Cu atît mai mult, această cooperare are partea sa de frumusețe. Și dacă ne gîndim la renumele firmei grecești pe piața mondială și pe cea greacă, sîntem tentați să ne gîndim la onoarea avută de

14 ani a executat un studiu privind posibilitățile de electrificare a căilor ferate. Din acel moment, întreprinderea română a devenit principalul consilier al căilor ferate elene în acest domeniu. Cînd a apărut lucrarea de electrificare pe tronsonul Idomeni — Salonic, cooperarea cu întreprinderea română, prima pentru Odon & Odostromaton, era mai mult decît tentantă și reprezenta în același timp o garanție tehnică. O vizită în România a cîtorva membri ai consiliului de conducere al firmei și un drum în cabina locomotivei de la București pînă la Predeal au fost suficiente pentru a convinge. Am avut în fața noastră mai mult decît o carte de vizită. Dacă România are un asemenea sistem de electrificare a liniilor ferate și dacă, pe

un exemplu și un bun început în operațiunea de electrificare a căilor ferate, astăzi mai mult decît necesară, aș spune chiar obligatorie, în Grecia”.

Dacă nu vă amintiți mare lucru din interviul publicat de revista noastră în urmă cu ani de zile referitor la acel studiu românesc de electrificare a căilor ferate elene, revenim cu cîteva amănunte despre el și despre autorul lui. La vremea respectivă părea o chestiune oarecum nebuloasă. În 1976, O.S.E. (organismul de stat pentru căile ferate din Grecia) a organizat o licitație internațională la care au participat 16 firme de talie internațională (Canadian Pacific, Sofrerai, Deutsche I. Consulting etc), la sfîrșit, cîștigul de cauză a fost de partea I.C.E. Contransimex considerată ca partenerul ideal în acordarea unor soluții tehnice de înalt nivel. Așa a început elaborarea studiului general pentru electrificarea liniei Pireu — Atena —

în munți, pe culoare înguste, fără posibilități de dublare. După analizarea studiului românesc, statul grec a deschis o nouă licitație în 1982 pentru electrificarea unui prim tronson, cel de la Idomeni la Salonic. Din nou, Contransimexul, împreună de data aceasta cu firma Athinas a participat dar licitația s-a aminat din motive economice. Cînd Banca europeană de investiții solicită un studiu de fezabilitate, Căile Ferate Elene apelează tot la Contransimex și la inginerul Petre Ciortan pentru întocmirea lui. Are loc o nouă licitație în 1986 și de data aceasta Contransimex se prezintă împreună cu Odon & Odostromaton și are cîștig de cauză de la distanță, în ciuda participării unor firme cu nume sonore. Odon & Odostromaton împreună cu Contransimex prezentau cea mai mare garanție. Așa a început la București, pe planșetele Institutului de profil al Ministerului Transportului și Telecomunicațiilor, proiectul de electrificare a liniei Idomeni — Salonic, avîndu-i la pînitru, și de data aceasta, tot pe înenerii Petre Ciortan, Ionel Spack, Ion Stavarache, Ovidiu Roman, Dan Novleanu și Mac Daniel, împreună cu tehnicienii Dumitru Marinescu și Gheorghe Curea, adică aceeași echipă, cunoscută și apreciată de autoritățile grecești. Pe lângă proiectare, România mai asigură o serie de materiale care nu pot fi realizate în Grecia: izolatoare, stîlpi metalici, echipamente electrice și transformatoare, precum și o serie de utilaje, închiriate narții grecești doar pentru perioada executării lucrărilor, adică drezine pantograf, tren de lucru, macarale speciale etc., toate acestea însemnînd cîteva milioane de dolari. Toate lucrările de electrificare vor fi executate sub asistența tehnică și supravegherea specialiștilor români din M.T.Tc., astfel ca în 1991—1992 primele locomotive electrice să circule între cele două localități din Grecia. În același timp, tot Institutul de Proiectări Căi Ferate din cadrul M.T.Tc. mai execută un proiect pentru un mare complex feroviar la Thriasion Pedion, la 25 de kilometri de Atena, lângă Aspropirgos, cu stații de triaj, de transcontainere și de mărfuri, cu un atelier de reparat vagoane și locomotive, o stație de călători și un depou de locomotive. Proiectul, contractat în 1984, se află în faza finală și este condus de același inginer Petre Ciortan, împreună cu inginerii Alexandru Mihael, seful de colectiv, inginerul Sanda Bîrsan și Viorica Dumitru.

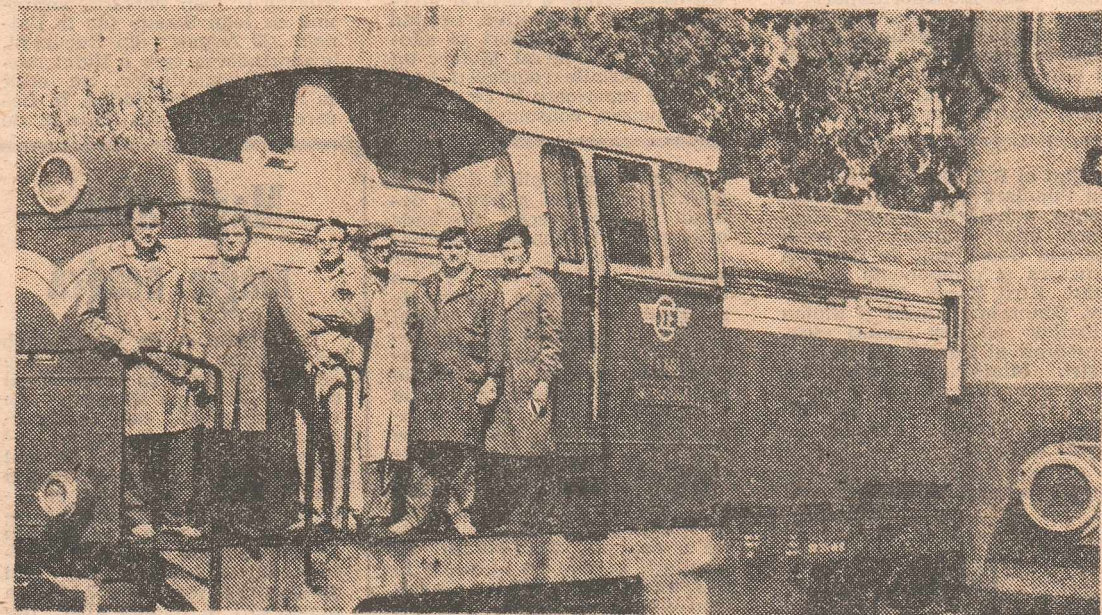
Inginerul consilier Petre Ciortan se află spre sfîrșit de carieră. S-a născut în Florești de Mehedintzi și, după terminarea studiilor, din 1953, de 36 de ani, lucrează la aceeași problemă: electrificarea căilor ferate. Activitatea sa profesională s-a identificat cu evoluția tracțiunii electrice pe calea ferată din România. Primele trăsături de condei ale acestei ample lucrări desfășurate în România socialistă au purtat semnătura sa. A publicat cărți, a realizat studii și cercetări, a predat cursuri la Institutul Politehnic București, a condus proiecte și lucrări ale I.P.C.F., fiind prezent în multe din lucrările realizate de Contransimex peste hotare și despre care veți afla destule amănunte pe parcursul acestui serial de reportaje despre prezența României în diferite țări ale lumii.

În domeniul căilor ferate, cooperările cu parteneri de peste hotare au început să aibă loc abia după 1970, cînd România, ajunsă la o dezvoltare economică de proporții, după ce făcuse dovada unor lucrări de amploare executate pe teritoriul țării, a devenit un partener de încredere în realizarea unor proiecte curajoase și-n alte locuri din lume. Dar pentru a ajunge într-o asemenea situație, au fost aceste lucrări care au contribuit la schimbarea chipului României. Întîi a fost electrificarea Brașov—Predeal, proiect conceput de Petre Ciortan și Alexandru Vătreanu, acum director adjunct la INCERC-TRANS București, apoi Pre-

(Continuare în pag. 22)

Specialistul român, inginerul Petre Ciortan, și președintele firmei Odon & Odostromaton într-o obișnuită aplecare asupra proiectului „Idomeni-Salonic”

În depoul din Pireu, muncitorii români și apreciatele lor locomotive

Contransimex de a fi partener în această cooperare. Dar dacă luăm în calcul faptul că întreprinderea românească este autoarea proiectului și a fost luată în acest contract pe postul de specialist, atunci sentimentul onoarei, al unei mindrii chiar nemărturisite, ar trebui pus și pe seama partenerului nostru grec.

Contransimex, un partener ideal

Dar înainte de a trece la discuția cu „marele nostru specialist”, să menționăm cîteva opinii ale inginerului Peter Tsitsekis despre această cooperare. „Contransimexul este un partener bine cunoscut în Grecia prin faptul că în urmă cu

un drum dificil cum este cel amintit, a putut executa asemenea lucrări, atunci fără îndoială că și în Grecia ei reprezentau o certitudine. Electrificarea tronsonului Idomeni—Salonic este o lucrare pilot care va constitui exemplul de urmat pentru electrificarea principalelor magistrale a Greciei, cea de la Salonic la Atena și mai apoi a liniei Atena — Corint — Patras. În momentul de față, electrificarea liniei Idomeni — Salonic, pe distanța de 75 de kilometri se desfășoară pe baza programului stabilit și, în cursul lunilor noiembrie-decembrie, urmează să sosească din România primele transporturi de materiale. Fiind o lucrare fără antecedente în Grecia, ea înțim-pină și unele greutăți în aprobarea soluțiilor, în deciderea specificației tehnice, dar ambii parteneri, atît Contransimex, cit și Odon & Odostromaton sînt convinși că vor duce proiectul la bun sfîrșit, oferind Greciei

Salonic — Idomeni, pe o lungime de 620 de kilometri. Era vorba de un studiu general, care includea soluțiile de principiu, soluțiile tehnice, puncte de alimentare etc. Cercetarea propriu-zisă a început în 1977 și a fost efectuată de Institutul de Proiectări Căi Ferate a Ministerului Transportului și Telecomunicațiilor din București. Se-fu proiectului a fost inginerul Petre Ciortan, împreună cu Ionel Spack, Ion Stavarache, Ovidiu Roman, Dan Novleanu, Mac Daniel împreună cu alți specialiști ai institutului. Doi ani s-au făcut deplasări pe teren, cercetări și observații, verificări, și măsurători iar în 1981 cîteva geamantane cu hîrtii conținînd datele unui proiect reprezentînd doar inteligență românească a plecat la Atena, însemnînd o valoare apreciabilă în valută forte. Dificultatea studiului consta în abordarea electrificării pe un teren accidentat, cu pante dure și curbe strînse

ROMÂNIA ÎN LUME

(Urmare din pag. 21)

deal — București, urmată de Craiova — Caransebeș — Reșița, de Filiași — Tirgu Jiu — Simeria, de Adjud — Ciceu, de Ploiești — Adjud, de București — Constanța, de București — Roșiori — Craiova, de Timișoara — Arad — Curtici, de Brașov — Sf. Gheorghe — Miercurea Ciuc — Beclean, în acest moment România având 3 700 km de linie de cale ferată electrificată, urmând ca în următorii ani să intre în funcțiune și electrificarea liniilor Beclean — Cimpulung Moldovenesc, Barboși — Tecuci — Adjud. Pe lângă acestea, în acest cincinal vor fi

electrificate linii însumând peste 1 000 de kilometri, ceea ce va situa România între primele țări ale Europei. Pentru un om care a conceput la planșetă aceste lucruri, harta României poate să fie cel mai bun argument pentru o împlinire a unei cariere. Și cum orgoliile profesionale ale inginerului Petre Ciortan privesc și Grecia și alte țări ale lumii în care Contran-simexul a avut lucrări sau proiecte, veți înțelege mai lesne de ce este acest om atât de solicitat în efectuarea lucrărilor în care excelează de 36 de ani. Poate că asta este explicația afirmației făcute de președintele lui Odon & Odostromaton

cind spunea „marele nostru specialist”. În primul moment mă gindeam că este vorba de un compatriot al domniei sale. Cind Petre Ciortan a apărut în biroul de la Atena, spunind că a fost să dea avizul pentru testele făcute unor stilpi de rezistență produși în Grecia și cind preciza că „am fost pe aici pe aproape, prin vecini, unde simtăm atât de cunoscuți încât ne simțim ca acasă”, am înțeles mai bine ce înseamnă cinstea de care se bucură o autoritate în materie, respectul pentru munca și pricepera unui compatriot însemnând o strălucire în plus la numele României.

rea motorului.

În Grecia mai circulă și alte locomotive românești, așa numitele LDH de 700 CP produse de Uzinele „23 August” din Capitală. Primele 12 asemenea locomotive au sosit în Grecia în 1971, fiind urmate de încă 7 în anul 1978. În 1988 România a fost aleasă pentru reparațiile capitale la cele 11 locomotive LDH, ele fiind efectuate de I.M.M.R. „16 Februarie” Cluj-Napoca. Trebuie adăugat că în Grecia mai circulă din anul 1973 cele 1 290 de vagoane de marfă, 35 de vagoane de poștă, 140 de vagoane cisternă, 130 de vagoane de călători și 5 vagoane de încălzire a trenurilor, toate produse de întreprinderi românești și exportate de I.C.E. Mecanoexportimport. Cifrele sînt grăitoare și faptul că acestea reprezintă o mare parte din materialul rulant al Greciei poate spune multe despre cooperarea existentă între cele două țări în acest domeniu.

Citeva seri am stat de vorbă cu specialiștii români sosiți de la Craiova și Cluj-Napoca pentru asistență tehnică și service la locomotivele aflate în garanție. Dacă la primele locomotive exportate cu mulți ani în urmă, ei se temeau să nu existe reclamații care să ducă la returnarea acestora, acum ei au cea siguranta la lucrului bine făcut, trecut prin atitea examene. Inginerul Sever Stăncioiu, de 34 de ani la „16 Februarie” din Cluj-Napoca, este între cei care au pus bazele primelor reparații de material rulant la Cluj-Napoca. Era în 1971 cind se începea lucrul la demontarea primei locomotive diesel hidraulice adusă pentru reparat în această întreprindere. Trei ani mai târziu avea loc ultima reparație capitală a unei locomotive cu abur, de atunci întreprinderea clujeană profilându-se doar pe reparații de LDH, spre a ajunge la 600 de asemenea reparații pe an. Anul trecut, un tren format din 11 locomotive și un vagon a sosit la Cluj-Napoca. În vagon se aflau Dimitris Tsadaris, șeful atelierului de întreținere a locomotivelor din Pircu, cel care avea în grijă cele 11 diesellaki, acompaniat de maestrul Dionisis Mitros. Ei au stat la Cluj-Napoca trei luni, cit a durat reparația mașinilor și, împreună cu trenul special cu care veniseră, s-au întors în Grecia. La puțin timp, patru specialiști clujești (Sever Stăncioiu, Octavian Moise, Ioan Florian și Ioan Pescaru) împreună cu Ioan Straub (de la Uzinele „23 August” din București, întreprinderea care a livrat motoarele locomotivelor, au sosit la Atena cu o autodubă. În fiecare dimineață, din Kifisias, de

pe Manuel Benaki, pleacă spre Pircu o dubă roșie cu 5 oameni, specialiști în domeniul locomotivelor, meseriași unul și unul, gata să intre în competiție cu orice firmă de renume. Lor li se adaugă maestrul Ștefan Berende de la Craiova, singurul care acordă asistență tehnică la ultima locomotivă de 4 000 CP rămasă în garanție. Dovada că la Pircu lucrează meseriași de clasă o constituie faptul că locomotivele de aici n-au staționat nici o zi.

Am făcut o vizită la organismul elen pentru cale ferată, unde am fost primiți de domnul George Efsthadiadis, directorul departamentului tracțiune. Domnul Efsthadiadis cunoaște România încă din anul 1918 cind, pentru prima oară, a ajuns la Reșița în căutarea unor piese de schimb și cunoaște foarte bine evoluția acestui domeniu în țara noastră. A vizitat fabricile românești de vagoane și locomotive și a fost impresionat de evoluția lor. Cit privește calitatea locomotivelor și vagoanelor românești dinsul a avut numai cuvinte frumoase. Deschis în discuții, cum și trebuie să fie doi parteneri care se respectă, domnia sa a avansat și unele sugestii privitoare la această cooperare, pe care firește le vom face cunoscute celor de-acasă. Din discuții, am reținut, însă, între altele cit de important e uneori și aspectul, fața unui produs, fie el chiar și o locomotivă sau vagon. Interesante opinii am putut însemna cu privire la eficiența cooperării. Faptul că partenerii trebuie să lucreze pe această lungime de undă, să sporească aceeași viteză de lucru, reacționând firesc, prompt, operativ unul la solicitările celuilalt.

Am făcut o vizită la depoul din Pircu. Cele mai multe locomotive românești se aflau în cursă sau se pregăteau să plece. Prin amabilitatea domnilor Panos Nikolaos și Tsiroglu Dimitris cu care de asemenea ne-am întreținut despre materialul rulant românesc și despre pricepera specialiștilor noștri, am fotografiat câteva din locomotivele produse la București și la Craiova aflate pe liniile ferate grecești. Fără discuție, „Made in Romania” reprezintă ceva pe piața grecească, un prestigiu cîștigat cu greu, care nu se apără de la sine. Cot la cot cu General Motors înseamnă ceea ce și este, adică cot la cot cu General Motors într-o competiție în care alții au plecat steagul.

CORNEL NISTORESCU ■
Fotografii de
VICTOR RĂDULESCU ■

4. Cot la cot cu General Motors

Cind ne pregăteam de plecare în această deplasare, directorul Întreprinderii de Comerț Exterior Mecanoexportimport, inginerul Stelian Postelnicu, ne întreba de mijlocul de transport. Am pomenit automobilul, iar dinsul a spus că, dacă am fi plecat cu trenul, mai mult de jumătate din drum am fi fost purtați de vagoane și locomotive românești. Am început serialul nostru de reportaje cu locomotivele și cu activitatea specialiștilor români în Bulgaria. Trecută deja prin aerul de cale ferată, la Atena ne pregăteam de întâlnirea cu alte domenii, dar, după discuțiile preliminare purtate la ambasada țării noastre de aici, ne-am dat seama că trebuie să rămânem în domeniu, grație faptului că o mare parte din locomotivele și vagoanele care circulă în Grecia poartă pe ele numele României și al întreprinderilor românești specializate. Dacă ar fi fost vorba de 10—15 vagoane și de câteva locomotive, am fi rămas doar la simpla lor consemnare și i-am fi abordat pe partenerii greci interesați de transformatoare, rulmenți, autoturisme, oțeluri, motoare electrice, portelanuri, frigiderice, economia românească fiind prezentă în Grecia pe multiple planuri. În zilele petrecute la Atena am remarcat autoturismele Dacia și ARO. Nu treceau mai mult de câteva minute pînă cind ne întâlneam în trafic cu o mașină produsă la Colibași sau la Cimpulung Muscel. Surprinzător era faptul că adeseori ne întâlneam și intram în competiția acerbă dictată de traficul

atenian chiar cu Dacia vechi, produse cu peste zece ani în urmă și de cele mai multe ori ne-o luau înainte. În Pircu, vazele românești au făcut pavilionul tricolor mai mult decît familiar, el însemnând o prezență cotidiană. Am purtat discuții și cu Emilian Costea și Ioan Toderescu, muncitori la Întreprinderea de mașini unelte Arad, veniți la asistență tehnică și service pentru mașinile aduse din România de firma „Dekoex” condusă de Dimitri E. Koutsolioutsos, am purtat discuții cu o serie de alți parteneri ai României, iar multe n-au putut avea loc, respectivii oameni de afaceri fiind antrenati în atmosfera politică a Greciei, înfîlirile fiind contramandate pentru o altă dată.

De ce ne-am oprit totuși la așa-zisul material rulant? Nu numai pentru că în evantaiul complex de produse ale economiei românești, acestea ocupă un loc de cinste, ci și pentru faptul că în Grecia prezența locomotivelor și a vagoanelor este mai mult decît impresionantă, ea fiind reprezentativă atît pentru nivelul înalt al produselor românești cit și pentru atmosfera de cooperare între cele două țări. O primă imagine a prezenței materialului rulant în Grecia ne-a fost conturată chiar de la ambasada de Ion Georgescu, cel care, ani la rînd, în cadrul I.C.E. Mecanoexportimport a răspuns de cooperarea cu Grecia. Primele locomotive românești de mare putere au început să circule pe liniile Greciei din anul 1980, după ce, cu 5 ani în urmă, pentru prima dată în is-

torie țării, România exportase 30 de locomotive la Brush Electrical Machines din Anglia. Începutul a fost făcut cu zece LDE de 4 000 cai putere, produse de Întreprinderea Electroputere din Craiova. Să intri în Piața Comună cu locomotive e mai mult decît un succes. Englezii, în 1975, se aflaseră pentru prima dată în situația de a aduce locomotive din afara Angliei, iar România era pentru prima oară în situația de a le vinde peste hotare. A fost un prim mare succes care a premers exportul în Grecia și care avea să înregistreze aceleași aprecieri frumoase, fapt care a dus la scoaterea de pe piața greacă a unor producători celebri în toată lumea. Din aceste două confruntări au învățat și întreprinderea craioveană și exportatorii români. Fiecare a cîștigat în pricepere și în curaj. În 1985, a fost organizată o nouă licitație pentru 15 locomotive. Au participat firme din 7 țări, după primul rund în competiție rămînind doar General Motors (S.U.A.), Hyundai (Coreea de Sud) și Mecanoexportimport (România). General Motors e General Motors și prima care a ieșit din competiție a fost Hyundai. Disputa pentru cele 15 locomotive a rămas între români și americani. Nu s-a putut face nici o departajare și, în cele din urmă, organismul elen pentru calea ferată a majorat oferta la 20 de locomotive, urmînd ca Mecanoexportimport să aducă zece iar General Motors tot atitea, mașinile românești fiind socotite superioare în ce privește suspensia, consumul și pute-

● Comitetul pentru probleme juridice al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat prin consens un document privind recurgerea la o comisie de bunc oficii, mediere sau conciliere în cadrul O.N.U. pentru reglementarea pașnică a diferendelor. Acest document are la origine o valoroasă inițiativă a președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Textul adoptat întărește obligația statelor de a recurge exclusiv la mijloace pașnice pentru rezolvarea diferendelor dintre ele și contribuie la creșterea rolului și autorității O.N.U. în promovarea unor relații de pace și cooperare între toți membrii comunității internaționale.

● În cadrul sesiunii Adunării de Stat a Republicii Ungare, președintele Consiliului de Miniștri, Miklos Nemeth, a prezentat un raport în care se arată că datorita externă a țării a atins proporții enorme și constituie o uriașă povară pentru Ungaria. El a relevat că masa datoriei țării la finele lui 1989 va atinge sau va depăși 20 de miliarde de dolari, iar datorita netă va depăși 14 miliarde de dolari. Deficitul bugetului va fi, la sfîrșitul anului, de 1 100 de miliarde de forint.

● După cum a anunțat Direcția Generală de Statistică a Poloniei, în această țară în luna octombrie s-a menținut tendința de scădere a nivelului producției industriale. În comparație cu lunile corespunzătoare ale anului trecut, s-a redus lunar numărul locurilor de muncă: în ianuarie — cu 2,6 la sută, în octombrie — cu 5,9 la sută. În octombrie, prefeturile cu amănuntul și din sfera serviciilor de servicii au crescut față de septembrie cu 54,8 la sută.

● Adunarea Populară a R.P. Bulgaria a ales pe tovarășul Petăr Mladenov, secretar general al C.C. al P.C. Bulgar, în funcția de președinte al Consiliului

de Stat al R.P. Bulgaria. Adunarea Populară a adoptat, de asemenea, o hotărîre privind efectuarea unor schimbări în componența Consiliului de Stat, în structura și componența guvernului. Kiril Zarev, Mincio Iovcev, Ghiorgi Pirinski și Stoian Mihailov au fost numiți vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri. Ministrul al afacerilor externe a fost desemnat Boiko Dimitrov, iar ministrul al relațiilor economice externe — Hristo Hristov.

TELEX

● Camera Populară a R.D. Germane a confirmat componența noului guvern al R.D.G., condus de Hans Modrow și compus din 28 de membri. Vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri sînt Christa Luft, Peter Moreth și Lothar de Maiziere. Portofoliul externelor a revenit lui Oskar Fischer, iar cel al comerțului exterior lui Gerhard Bell. În declarația guvernamentală se subliniază că principala sarcină a noului cabinet este stabilizarea economiei, promovarea păcii și socialismului.

● După cum transmite agenția ungară de presă MTI, într-un apel semnat de Karoly Grosz se arată că cel de-al XIV-lea Congres al P.M.S.U. este convocat pentru 17 decembrie. În documentul respectiv se spune că P.M.S.U. adresează membrilor și prietenilor săi următorul mesaj: „Cea mai importantă sarcină constă în organizarea pe baze noi a unui partid unic — al muncitorilor, țăranilor și intelectualilor —, care să fie capabil să mențină cuceririle obți-

nute prin munca plină de abnegație de-a lungul a patru decenii, să depășească profunda criză și să stabilească modalitățile de înfăptuire a idealurilor socialiste. Cel de-al XIV-lea Congres își propune sarcina de a elabora un program de acțiuni al P.M.S.U. care să includă reformele necesare, normele juridice democratice și sarcinile economice și sociale ce trebuie urgent soluționate, reprezentarea politică a intereselor muncitorilor și intelectualilor, pensionarilor și tineretului”.

● Potrivit datelor Organizației Mondiale a Sănătății, dacă în 1987 populația planetei noastre a depășit 5 000 000 000 de locuitori, în 1993 ea ajunsesse la 5 112 000 000 de locuitori, marcînd un spor de 14,9 la sută față de 1980. Rata medie anuală de creștere a populației globului a fost în 1983 de 1,73 la sută.

● Parlamentul Libanului l-a ales la sfîrșitul săptămînii trecute pe Elias Haraui în funcția de președinte al țării.

● Sovietul Suprem al U.R.S.S. a adoptat legea cu privire la autonomia economică a celor trei republici baltice — R.S.S. Letonă, R.S.S. Lituaniană și R.S.S. Estonă.

● Plenara extraordinară din 24 noiembrie a C.C. al P.C. din Cehoslovacia l-a eliberat pe Milos Jakes din funcțiile de secretar general al C.C. și de membru al Prezidiului C.C. al P.C.C. De asemenea, au fost eliberați din funcții membrii și membrii supleanți ai Prezidiului C.C. al P.C.C. Plenara l-a ales pe Karel Urbanek în funcția de secretar general al C.C. al P.C.C. A fost ales, de asemenea, noul prezidiu al C.C. și Secretariatul C.C. al P.C.C. ● O nouă plenară a C.C. al P.C.C. a hotărît convocarea Congresului extraordinar al Partidului Comunist din Cehoslovacia la 26 ianuarie 1990.

ION CODRU ■

Magie albă, magie neagră

Un telefon ca de poveste sub forma unei broaște verzi care orăcăie în timp ce ochii roșii clipește. „Madame Morgana nu este disponibilă, este foarte ocupată cu clasa de magie” — răspunde politicos domnul Merlin, soțul magicienei. Reg și Dot Griffiths, cum sînt ei înscrși în registrele de stare civilă, sînt cei care au deschis prima școală de inițiere în vrăjitorie din Anglia. Ei sînt doi dintre cei aproximativ 3 000 de practicanți ai magiei albe din insulele britanice, cunoscuți sub numele de „pagans”. Familia Griffiths are o practică de 35 de ani în acest domeniu, situîndu-și sediul într-un mic cottage din secolul al 19-lea situat în Milton Keynes, la 50 de mile depărtare de Londra. Aici se desfășoară de două ori pe săptămînă, într-o cameră galbenă, plină cu păpuși îmbrăcate ca pentru flămenco, cursurile de magie sub conducerea lui Dot (pe numele de magiciană — madame Morgana !), o femeie

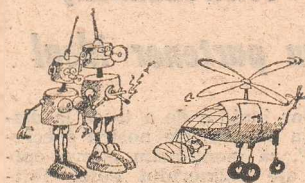
trecută de cincizeci de ani. „Profesoara” își anunță elevule (o asistentă socială și o vinzătoare) că „Starlight” (discreție totală asupra numelor) a fost inițiată pentru a deveni vrăjitoare de gradul unu. În continuare sînt prezentate obiectele ajutătoare pentru practicarea vrăjitoriei. Dot neuitînd să specifice că pe parcursul vremii „ei” (autoritățile bisericesti !) au trimis la moarte sub invinuirea de practicare a vrăjitoriei circa 9 milioane de oameni.

Madame Morgana crede că „darul” vrăjitoriei îl moștenește din partea bunicului care a fost țigan. Doi din cei șapte copii ai ei îl urmează în înțelețenie. Ea susține că a prevăzut o serie din dezastrele care s-au abătut asupra Marii Britanii, anunțînd un holocaust mondial pentru noiembrie anul viitor.

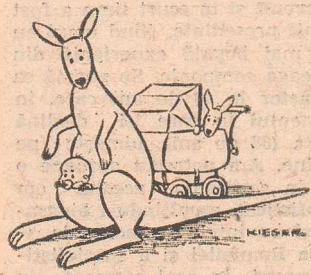
Toate acestea nu par decît niște imagini din secolul trecut, perimate în epoca electronică și a zborurilor cosmice. Și totuși, încă sînt destui creduli. Cei care practică magia albă (admi-să, spre deosebire de cea neagră !) beneficiază de naivitatea unor oameni. Magie albă sau neagră tot șarlatanie se numește !

DAN DĂNUȚ DORU ■

Lumea se amuză

După N.B.I.

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● Pentru locuitorii cartierului Dorobanți 2 din Buzău, primim o veste bună de la Direcția județeană de poștă și telecomunicații: „La sesizarea tovarășului Iancu Aurel, vă aducem la cunoștință că lucrările de racordare a blocurilor din cartierul Dorobanți 2 s-au executat conform proiectelor întocmite de beneficiarul lucrării — I.J.G.C.L. Buzău — și a termenelor de execuție stabilite. La data de 20 octombrie, toate blocurile K au fost racordate, rezolvându-se toate cererile de mutare, printre care și cea a petentului; de asemenea, vor fi onorate toate cererile de instalare depuse la unitatea noastră până la 31 decembrie.”

Vă rugăm să citiți cu atenție și rindurile care încheie răspunsul: „posturile publice instalate în zonă, zilnic sint controlate și verificate de personalul de întreținere, dar cetățeni certăți cu ordinea și disciplina rup cordoanele, fură capsulele, rup circuitele.”

Să nu existe, oare, nici o cale de a stagna asemenea practici? Răspunsul nu poate aparține, bineînțeles, decît locuitorilor cartierului!

● NOROC ÎN CASA NOUA!

● Consiliul popular al municipiului Galați ne anunță că, analizînd situația locativă a fraților Iulian și Sorin Răducu, oameni ai muncii la Șantiier naval Galați, consiliul de conducere colectivă al întreprinderii a hotărît ca acestora să fie repartizat un apartament cu patru camere (cîte două pentru fiecare familie) în Blocul L1A din cartierul I.C. Primu.

● Gheorghe Jelfet din Constanța, om al muncii la ACDMN Agigea, este anunțat și pe această cale, că în prezent este inclus pe tabloul de prioritate al întreprinderii la poziția 2, urmînd ca în curînd să i se repartizeze o locuință corespunzătoare situației sale familiale.

● Visarion Leonte, sudor la TAGC județului Constanța a primit repartitie pentru o garsonieră în Alcea Egretei nr. 5.

● Dată fiind situația familială deosebită a cititorului nostru Ioan Santa, muncitor la Tesătoria de bumbac Sighisoara, sintem anunțați de către Consiliul popular al județului Mureș că primarul municipiului Sighisoara va analiza cererea acestuia ca în mod excepțional să i se aprobe stabilirea domiciliului în municipiul Sighisoara, urmînd ca apoi să fie cuprins în ordinea de prioritate la locul de muncă pentru atribuirea unei locuințe din fondul locativ de stat.

● Scrisoarea lui Gheorghe Iancu, om al muncii în cadrul IEIAMC Vrancea, care solicită sprijin pentru obținerea unei locuințe a fost atent analizată și, drept urmare, Consiliul popular al municipiului Focșani a atribuit întreprinderii un apartament în strada Construc-torului.

● Pentru perfectarea documentelor pe locuința ce i-a fost repartizată de către conducerea Cooperativei „Construc-torul” din Buzău, în cadrul căreia este șeful unei unități, Nicolae Moglan va lua legătura cu IJGCL Buzău care a și dispus încheierea contractului de închiriere.

● DE LA DIRECTILE DE MUNCA ȘI OCROTIRE SOCIALE

● Absolventă a liceului agro-industrial, fiica cititorului nostru Rizea Neacșu, din comuna Rușetu, județul Buzău, a fost încadrată, în urma scrisorii adresate redacției noastre și trimise spre rezolvare DPMOS Buzău, conform repartizării emise la terminarea liceului, adică la CAP Rușetu, în meseria horticultor-mecanizator. Totodată, Oficiul forței de muncă a fost înștiințat de către CAP Rușetu că toți absolvenții repartizați la această unitate au fost încadrați în muncă. Ne întrebăm, numai, de ce a fost nevoie de intervenția revistei, pentru respectarea unei legi?

● Suferînd de o gravă afecțiune a ochilor, Mariana Slabu, din Galați, ne-a cerut sprijinul spre a fi încadrată într-o activitate corespunzătoare atît calității, cît și stării sale de sănătate. DPMOS Galați ne anunță că în prezent cititoarea noastră perfectează formele de încadrare la Cooperativa „Înfrățirea”.

● Cererea Lilianei Păcură din Vaslui, care solicita un loc de muncă a fost analizată de către DPMOS Vaslui și petenta a fost repartizată să lucreze la Administrația asigurărilor de stat Birlad ca agent de asigurare.

● Reanalizîndu-se comportarea și activitatea depusă de operatorul chimist Ionel Dumbrăveanu în cadrul Combinatului petrochimic Borzești, organul colectiv de conducere al întreprinderii, în ședința din luna octombrie 1989, a hotărît revenirea la decizia de desfacere a contractului de muncă și reîn-cadrarea sa.

● Daniel Novac ne scria îngrijorat de faptul că soția sa, Mihaela Novac, mamă a unui copil în vîrstă de 1 an și 7 luni, și care în prezent urmează cursurile serale ale Liceului industrial nr. 8 Turda, clasa a XI-a, va fi nevoită să întrerupă activitatea școlară din cauza programului de muncă, în patru schimburi a cîte 6 ore. Pentru a veni în sprijinul Mihaelei Novac, conducerea întreprinderii de produse refractare „9 Mai” Turda a aprobat schimbarea locului de muncă al acesteia la secția „sortare”, unde activitatea se desfășoară în două schimburi.

● Cererea lui Constantin Breznea din Rimnicu Sărat a fost soluționată favorabil, fiind angajat la Turnătoria de fontă, prin dispoziția de repartizare nr. 21328 din 23 octombrie 1989.

● La solicitarea de a fi încadrat în muncă a lui Petre Pîtimie din comuna Luica, DPMOS Călărași ne comunică: „Dată fiind calificarea sa, petentul a fost încadrat ca muncitor la întreprinderea de piese turnate Oltenița.

● Din ancheta socială făcută la domiciliu, s-a constatat că Ecaterina Pătrașcu din Iași este mama a cinci copii, soțul fiind om al muncii la IUPSR. Avînd în vedere pregătirea petentei, aceasta a primit repartitie pentru calificare la întreprinderea de confecții Iași.

● Nicolae Turcitu ni se adresa cu rugămînta de a-i furniza informații privind posibilitatea pensionării sale pentru limită de vîrstă, dată fiind perioada de 11 ani vechime în cîmpul muncii. DPMOS Olț ne răspunde că petentul a fost programat pentru pensionare la 1 ianuarie 1990.

● La cererea tovarășului Dumitru Burlileanu din comuna Prundisor, sat Cervenita, județul Mehedinți, privitoare la pensionarea sa, DPMOS Mehedinți ne răspunde: „Analizîndu-se situația petentului, dosarul a fost primit de către conducerea Direcției muncii, cu programarea pensionării la 1 decembrie 1989. Potrivit prevederilor articolului 51 din legea 3/1977, este necesar să rămîneți în muncă pînă la primirea deciziei de pensie emisă de Comisia județeană.

● Subliniînd faptul că semnalarea unor aspecte negative în comportarea lucrătorilor constituie un ajutor real în îmbunătățirea activității unităților sale, Serviciul îndrumare pielea-încălțămînte din cadrul CIPCTI al UCECOM ne comunică, în răspunsul la scrisoarea lui Sandu Bihe, om al muncii la unitatea 50 a Cooperativei „Arta încălțămîntei”, că au fost luate toate măsurile pentru stingerea litigiului de muncă semnalat și îndepărtarea abuzurilor și situațiilor conflictuale, prin schimbarea din funcție a responsabilului, avertizarea și sancționarea personalului tehnic și de control al cooperativei, ca și prin transferarea petentului și a fiului acestuia la alte centre.

● Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Ion Timis, în numele unor cetățeni din Borșa, județul Maramureș, pentru executarea lucrărilor de bransare a gospodăriilor la rețeaua electrică, Secția arhitectură, sistematizare, tehnică și investiții a Consiliului popular al județului ne face cunoscut următoarele: „Conducerea întreprinderii de rețele electrice Maramureș a dispus înconerarea lucrărilor cuprinse în proiectul nr. 2466/11/1986 încă în acest trimestru.”

● D'ALE LOCATARILOR

● Răspunzînd scrisorii adresate de către Alexandru Nicolae

din București care reclama infiltrațiile de apă din apartamentul său Sectorul de gospodărie locativă nr. 3 din cadrul ICRAL Giulești a remediat defecțiunea, și în prezent coloana de apă rece care alimentează băile celor 10 apartamente afectate, funcționează normal.

● Asociația locatarilor din blocul 10, strada Grădiștei, sector 4, care ne sesiza lipsa presiunii în coloana de alimentare cu apă rece, este anunțată de către Consiliul popular al sectorului 4 că în prezent se lucrează la extinderea stației de pompare și acumulare, care are termen de punere în funcțiune trimestrul 1/1990, dată de la care situația furnizării apei reci se va îmbunătăți.

● Privînd scrisoarea locatarilor din strada V. Lucaci din Timișoara, care semnalează că ICRAL nu a montat toate bur-lanele pentru scurgerea apei de pe acoperișul imobilului, aflăm de la Consiliul popular al municipiului Timișoara că în cursul acestei luni lucrarea a fost executată.

● În sesizarea sa, Veronica Ciolacu din Sibiu ne reclama prezența unor infiltrații masive de apă prin hidroizolația terasei la apartamentele de la etajul VIII al blocului 29 din strada Ludoș nr. 10. Din răspunsul Consiliului popular Sibiu aflăm că s-a dispus la IJGCL Sibiu efectuarea de urgență a reparațiilor din poziția de plan de întreținere și reparații curente la terasa blocului respectiv.

● Prin scrisoarea adresată redacției, Leonte Trandafir, din Turnu Măgurele reclama majorarea nejustificată a chiriei. Din verificările efectuate, s-a constatat că petiționarul nu depășea venitul de 1500 lei pe membru de familie, majorarea aplicîndu-se în mod eronat, drept care Consiliul popular al județului Teleorman a dispus ca, în conformitate cu prevederile Legii 5/1973, sumele încasate în plus să fie considerate chirie achitată în contul lunilor viitoare.

● Tovarășului Marian Schunek din București, care ne descria modul incorrect de comportare a proprietarului casei în care locuia, obligîndu-l pe chirieaș la plata impozitului clădirii vreme de trei ani, Consiliul popular al sectorului 1 al Capitalei îi comunică faptul că va putea compensa sumele plătite cu titlul de impozit (obligație a proprietarului) în contul chiriei, invitîndu-l, totodată, pe petent, la Consiliul popular pentru perfectarea contractului de închiriere în condițiile articolului 60 din Legea 5/1973.

MINISTERUL SANATĂȚII, Direcția farmaceutică și a aparatului medical ne informează că Iulia Gâlbează din Buzău, Ion Ionescu din Mercani, Ileana Katona din Ludus, Iulian Popescu din Arad, Constantin Rădoi din comuna Corbu (Olț) și Elena Amuti din Ploiești au fost îndrumați la farmaciile cele mai apropiate de domiciliu, unde li se vor elibera medicamentele solicitate, în baza prescripției medicale.

Pentru procurarea protezei auditive, Joița Ghenciu din Giurgiu se va adresa Centrului medical de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ORL București — Secția de protezare auditivă; în ceea ce o privește pe Marta Ioan din Reșița aceasta este anunțată că proteza i-a și fost expediată la domiciliu.

PE ADRESA TUTUROR

Deși în rîndurile care urmează răspunsurile se adresează nominal unora dintre cititorii noștri, am socotit utilă gruparea lor, deoarece sint puse în discuție probleme de larg interes cetățenesc, aceste teme făcînd obiectul multora dintre scrisorile sosite la redacție.

● Nicolae Minciuleanu ne solicită amănunte în legătură cu prevederile legale în privința plății indemnizației administra-

torului. Consiliul popular al sectorului 6 îi răspunde: „Indemnizația se acordă în funcție de numărul de apartamente ale imobilului. În situația în care acesta este de 66 de apartamente, ca în cazul dv., indemnizația nu poate depăși 514 lei lunar.”

● Urmare scrisorii adresate nouă de către Ștefan Marcu din București, care ne solicita precizări în legătură cu aplicarea Legii 3/1982, același consiliu popular ne informează că: indiferent de modul de pensionare, unitatea este obligată să se conformeze prevederilor articolului 15 din Legea 3/1982 și să restituie, la cerere, partea socială a persoanelor care dintr-un motiv sau altul, s-au pensionat.

● Răspunzînd cetățeanului Ioan Caracas din București, care sesiza lipsa lamelor de ras din unele magazine, Direcția metal-chimie din Ministerul Comerțului Interior ne comunică: „În luna octombrie a.c. s-a întocmit un program privind asilimilarea în țară a lamelor de ras (materie primă și tehnologie de fabricație). Pînă la realizarea lamelor de ras în țară, se depun eforturi pentru obținerea unor cantități suplimentare din import.”

În privința aparatelor de ascuțit lame, vă informăm că nu se produc în țară; vom solicita contractarea din import a acestui articol.”

● Redăm, de asemenea, răspunsul Consiliului popular al județului Botoșani dat lui Vasile Ionescu din comuna Răchiti, care solicita precizări cu privire la circulația terenurilor: „În conformitate cu prevederile articolului 30 din Legea nr. 58/1974 privind sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale, dobîndirea terenurilor cuprinse în perimetrul construiilor al localităților se poate face numai prin moștenire legală, fiind interzisă înstrăinarea sau dobîndirea prin acte juridice a acestor terenuri. În caz de înstrăinare a construcțiilor, terenul aferent acestor construcții trece în proprietatea statului cu plata unei despăgubiri stabilite potrivit prevederilor art. 56 alin. 2 din Legea 4/1973. Dobînditorul construcției va primi din partea statului, în folosință, terenul necesar — în limitele prevăzute de art. 8 din legea mai sus menționată. Atribuirea se face pe durata existenței construcției, cu plata unei taxe anuale, potrivit Legii 4/1973.”

● De la Ministerul Muncii, Ioan Anghelută din București primește următoarele lămuriri: „Potrivit prevederilor Decretului nr. 19/1986, promovarea muncitorilor în categoria A-V-a și următoarele se face numai după însușirea de către acestia a cunoștințelor și deprinderilor necesare exercitării unei a doua meserii, stabilită de conducerea unității, în raport cu necesitățile producției, dovedită cu certificat de calificare (notificarea) eliberat în condițiile legii. Din scrisoarea dv. rezultă că aveți certificat de calificare doar în meseria de instalator electrician în construcții. În consecință, dacă una din cele două meserii menționate de dv. este necesară realizării producției la întreprinderea la care lucrați, nuțeti urma un curs de policalificare organizat de unitate, iar după absolvire să vi se elibereze certificatul de calificare.”

● Oficiul pensii de stat din cadrul DPMOS Gorj oferă tovarășului Gheorghe Alexandru Muraru din Tîrgu Jiu următoarele elemente clarificatoare, răspunzînd astfel la solicitarea sa de a fi pensionat pentru muncă deosebită în grupa I de activitate: „Conform art. 14 din Legea 3/1977, la vîrstă de 55 de ani, trebuia să fi realizat în grupa I, 16 ani și două luni, iar pe total, cel puțin 30 de ani. Pentru cei opt ani prestați în grupa I nu aveți dreptul la reducerea vîrstei de pensionare.”

Pagină realizată de
ROXANA P. MANOLESCU

Poșta redacției

Dirdală Florin — Focșani: Elevii care beneficiază de burse sint obligați să lucreze cel puțin 5 ani în unitatea cu care au încheiat contract (art. 3 Decret 198/1980. Stan Eugenia — București: O dată cu diploma de baccalaureat trebuia să primiți și certificatul de calificare, care vă dădea dreptul să vă încadrați în producție ca practicant în meserii ca lucrător cu studii medii în aparatul de stat și instituții social-culturale, stenodactilograf sau meserii prevăzute din domeniul industrial și agro-industrial (Legea educației și învățămîntului nr. 28/1978). Dacă nu vi s-a eliberat, prezentați-vă la unitatea școlară unde ați absolvit ● Cantaragiu Nicolae — Fetești Gară: Dacă nu mai puteți efectua în natură concediul de odihnă la unitatea la care ați fost încadrat, beneficiați de o despăgubire stabilită conform prevederilor art. 19(4) din Legea 26/1967, care se acordă conform art. 176 (2) din Codul Muncii, dacă a fost solicitată în maximum 3 ani de la data cînd concediul de odihnă din fiecare an nu mai putea fi efectuat. ● Hermeneanu George — Cîrpa Ialomiței (Ialomița): Litigiul poate fi soluționat de comisia de judecată de pe lingă unitate. Dacă în zilele respective ați fost prezent, dar ați refuzat să executați unele lucrări dispuse, efectuînd alte munci, aceasta poate constitui abateră de la îndatoririle de serviciu, sancționabilă potrivit legii, dar nu absentă nemotivată. ● Brezeanu Nicolae — Galați: Compensarea în bani a diferenței de concediu pe anul 1967 prevăzută de pct. 29 din Precizările Ministerului Muncii nr. 2038/1967 se acordă la plecarea (în orice mod) din unitatea la care persoanele în cauză se aflau la 1.01.1968, data intrării în vigoare a Legii 26/1967. Dv. beneficiați de acest drept numai dacă pensionarea s-a făcut de la unitatea la care muncăți la 1.01.1968 și la care ați lucrat neîntrerupt și dacă înainte de pensionare (16.02.89) nu ați beneficiat de concediu pe întregul an 1989. ● Mironică Gheorghe — Bacău: Hotărîrea Comisiei centrale de pensii de a vă menține în gr. III de pensionare este definitivă (Legea 3/1977 art. 52 (5), iar pentru a beneficia de pensia de invaliditate trebuie să vă continuați activitatea cu jumătate din durata normală a programului de lucru (art. 23 (4), aceeași lege). ● Badea Ion — com. Valea Mare (Olț): Persoanele care au vechimea în muncă prevăzută de lege și au lucrat efectiv cel puțin 15 ani în grupa I sau cel puțin 20 de ani în grupa II, au dreptul la cerere să li se reducă vîrstă de pensionare în mod proporțional cu anii lucrați în grupele I sau II. Dv. nu sinteti îndreptățit, avînd 18 ani în grupa II (art. 14 (4) și 8 (2), Legea 3/1977). ● Hopirceanu Cornelia — Craiova: Pensia pentru munca depusă și limită de vîrstă se plătește de la data de la care s-a aprobat pensionarea prin decizia comisiei județene de pensii. Dv. aveți obligația să continuați activitatea și unitatea nu poate dispune desfacerea contractului de muncă pînă la primirea deciziei de pensionare (Legea 3/1977, art. 51). ● Mocanu Vasile — București: Cînd împliniți 65 ani, dacă perioada în care ați lucrat la C.A.P. nu a fost luată în calcul în sectorul de stat, vi se pot stabili dreptul de pensie și din sistemul asigurărilor sociale ale membrilor C.A.P. (art. 5, Legea 3/1977, art. 8, Legea 4/1977). ● Locine George — com. Chitila (S.A.I.): Trebuie să vă completați 10 clase, apoi urmați cursurile serale ale unei școli profesionale.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Țara după Congresul marilor victorii socialiste

Un întreg popor, prezent în sala Congresului prin reprezentanții săi de frunte, a luat act de sine, cu o nestrămutată sete de adevăr, într-o totală adevărată adăziune pentru procesul dinamic al viitorului, al unei societăți fără precedent. Pentru noi toți este astăzi limpede ca lumina zilei că toate succesele dobândite prin talentul, hărnicia și puterea novatoare a unui întreg popor, precum și vasta și lucida prospectare a viitorului reprezintă rodul politicii partidului nostru, forța socială și politică cea mai înaintată, tezaurul înțelepciunii colective, trup din trupul clasei muncitoare, țărânilor și intelectualității patriei noastre. Eveniment epocal în istoria milenară și, în mod deosebit în istoria modernă a României, în activitatea mișcării muncitorești revoluționare și a partidului nostru, în întreaga dezvoltare economico-socială a patriei pe drumul socialismului și comunismului — cum l-a definit conducătorul partidului și statului nostru, — Congresul al XIV-lea a relevat cele mai fierbinți aspirații ale națiunii noastre, luminoasele sale bucurii și satisfacții, încrederea sa nestrămutată în viitorul patriei, hotărârea sa de a nu precupeți nici un efort pentru înfăptuirea mărețelor obiective de principiu adoptate de marele forum al comuniștilor români.

Îndeplinindu-și cu înalt simț de răspundere mandatul încredințat de toți comuniștii țării, de întregul nostru popor, delegații prezenți au votat într-o atmosferă de entuziasm revoluționar, alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, cea mai strălucită personalitate din istoria patriei noastre, în supremă funcție de secretar general al partidului. Prin acest act de valoare istorică, românii au dobândit suprema garanție că aici, lângă Dunăre și Carpați, timpul va curge impenetrabil spre viitor, pe albia marii istorii, că toate hotărârile de importanță decisivă pentru dezvoltarea economico-socială a țării, de înaintare pe calea edificării, pe pământul străbun al țării, al celei mai umane orânduiri, vor fi îndeplinite exemplar. Prin această opțiune, în fruntea României se va afla în continuare primul muncitor al patriei socialiste, omul cel mai neobosit al acestei țări, omul în care fluxul înalt, lucid, riguros al ideii, al concepției, al creației, al muncii de zi cu zi, de zi cu noapte — se întilnesc, se echilibrează, atingând o echivalență de valoare, de incandescență, de forță. Pe umerii lui de conducător de partid și de țară, de comandant și oșten, de arhitect și constructor, va sta și pe mai departe marea povară, răspunderea destinelor noastre, prin el, în țara aceasta, viitorul reprezintă încă de pe acum o certitudine.

Inscris în cartea de aur a țării, în conștiința colectivă a națiunii noastre, izvor de energie, de cutezanță, de nestăvilită sete pentru cunoaștere și adevăr, dar în primul rând instrument de lucru, de transformare în fapte a vocației unui întreg popor — Raportul prezentat înaltului forum de tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezintă o amplă și profundă analiză a stadiului actual și a perspectivelor dezvoltării societății românești, a procesului revoluționar din România, precum și a tendințelor și evoluțiilor ce au loc în viața internațională. Prin bogăția ideilor, tezelor și conceptelor, acest document crucial al devenirii noastre se constituie într-un program de muncă și luptă al partidului, al întregului nostru popor, pentru ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație, pentru înaintarea fermă a patriei spre comunism. În baza adevărilor exprimate, al hotărârilor adop-

tate, timpul țării a căpătat o nouă dimensiune, un nou spațiu pentru o istorie grăbită, lucidă, temerară, de-a lungul căreia, într-o indestructibilă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, poporul își va întemeia fericirea sub semnele prosperității și demnității umane, ale progresului și democrației plene.

Răspunsul nostru comunist vor fi faptele, faptele ce se vor așterne pe harta României, în marile laboratoare ale inteligenței, în întreprinderi, pe ogoare, în școli, în toate locurile de muncă, pretutindeni unde noi românii, împreună cu toți cei ce, în această țară trăiesc și muncesc într-o deplină unitate și bucurându-se de aceleași drepturi și obligații — făuresc o istorie conștientă prin armele rațiunii și practicii sociale.

Se desprinde de altfel cu limpezime din toate documentele celui de al XIV-lea Congres al partidului, că, în plan central, partidul nostru situează deplină încredere în capacitatea creatoare a clasei muncitoare, a țărânilor și intelectualității, că dispunem de toate condițiile pentru a ridica la scara realității cele mai cutezătoare visuri. Fiindcă azi, mai mult ca oricând, știm că toate realizările dobândite de România socialistă, în special în ultimul sfert de veac, au fost cucerite, construite, plătite cu efort, cu sacrificii, că și de acum înainte — așa cum se ara-

Revoluția atotbiruitoare

tă în magistralul Raport susținut de tovarășul Nicolae Ceaușescu — totul va depinde în continuare numai de noi, de priceperea, hărnicia și spiritul gospodăresc, de perseverență și bună credință, că avem toate condițiile politice, materiale și morale pentru a îndeplini obiectivele pe care ni le-am stabilit. Toate acestea sînt de natură să unească forțele intelectuale și fizice, să ne sporească energia și să ne călăuzească voința de a ne înscrie în dimensiunile societății prefigurate de documentele Congresului.

Aceste adevăruri, analizate cu temeinicie în cuprinsul Raportului, au fost dezvoltate de participanții la dezbateri. S-a reafirmat și cu acest prilej rolul esențial al Congresului al IX-lea, ce a descătușat energiile creatoare ale partidului, ale poporului de viziunea îngustă și vulgarizatoare a dogmelor și șabloanelor, promovind o gândire nouă, creatoare ancorată în tradițiile și realitățile românești, în strictă concordanță cu aspirațiile poporului și problematica epocii actuale. La izvoarele mărețelor realizări de azi și de mâine, ale victoriilor ce au dat și vor da în continuare măreție, grandoare, prosperitate și echilibru vieții și muncii noastre, se află, au ținut să sublinieze participanții la dezbateri, spiritul novator, gândirea originală, suplă și îndrăznească a tovarășului Nicolae Ceaușescu, neîmpăcarea sa cu orice tendință de închistare, stagnare, automulțumire, energia sa revoluționară a cărei combustie o reprezintă patriotismul fierbinte, devotamentul nemărginit și luminat față de cau-

za socialismului și comunismului în țara noastră, în lumea contemporană. Din activitatea sa nemijlocită, din vasta și iradianța sa operă teoretică am înțeles că esențial este în istoria unei țări, ca în orice zidire, o bărbătească și temerară idee de ritm, de înaintare racordată viitorului, poruncilor lui. Că trebuie să urcăm mereu, chiar dacă aceasta ne cere eforturi și sacrificii, deoarece numai astfel ne vom putea smulge definitiv dintr-o blestemată gravitație la care ne-a obligat, în trecut, o istorie vitregă, numai astfel, așa cum se arată în documentele Congresului, ne vom asigura într-un timp scurt locul pe care îl merităm, acela de țară dezvoltată, la același nivel cu țările cu o puternică economie. Ne așteaptă zile mărețe de maximă concentrare a eforturilor fizice și intelectuale, cu atât mai frumoase cu cât ne propunem obiectivele cutezanței și permanente competiții cu cele mai mari forțe de creație ale umanității. Dar o vom face, așa cum se postulează în Raportul prezentat de secretarul general al partidului nostru, punind la temelia devenirii noastre cele mai noi cuceriri ale științei și ale cunoașterii mondiale.

Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român a adoptat hotărâri de importanță capitală pentru prezentul și viitorul României, ce se constituie într-un amplu și mobilizator program de muncă, de luptă revoluționară al partidului și poporului, a cărui înfăptuire va asigura perfecționarea în continuare a activității de conducere, de planificare, autoconducere, autogestiu-nii, a programelor de modernizare, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, cunoașterii mondiale, dezvoltarea continuă a democrației muncitorești-revoluționare, participarea activă a clasei muncitoare, țărânilor și intelectualității, a întregului popor la viața politică, creșterea rolului partidului și statului, triumful socialismului și comunismului. Acum s'împune imperios, așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, să se acționeze cu toată răspunderea, în strînsă și deplină unitate, ca tot ce s-a hotărât să devină faptă.

Un întreg popor — simțăm conștienți — își va face profesione de credință din aceste memorabile, vibrante, emoționante cuvinte rostite de primul bărbat al țării la încheierea dezbaterilor Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român.

„Acum, la încheierea lucrărilor marelui forum al comuniștilor, să ne angajăm, în fața partidului, a întregului popor, că vom acționa întotdeauna în spirit revoluționar și cu întreaga răspundere față de interesele socialismului, ale poporului, ale asigurării independenței și suveranității României! Să demonstrăm prin întreaga activitate — așa cum partidul nostru a făcut de la înființarea sa — că nimic nu ne poate abate de la îndeplinirea țelului suprem, al asigurării unui loc demn în societatea comunistă pentru întreaga noastră națiune.”

Sînt cuvintele pe care cel dintîi arhitect, constructor și muncitor al țării ni le spune deschis, muncitorește, chemîndu-ne să trudim nu numai pentru azi, ci și pentru mâine, nu numai cu gîndul la noi, ci și la copiii noștri. Gravînd aceste cuvinte pe frontispiciul construcției noastre, le gravăm în inimi. Cu ele în suflet, cu certitudinea că patria, mereu mai puternică, va fi aptă să răspundă nădejdlor ce scinteiază pe chipul ei, în acest ceas istoric al devenirii noastre — ne avîntăm și mai sus pe schelele viitorului.

LIVIU TIMBUS

ROMÂNIA ÎN LUME: conlucrare în slujba progresului

Doi reporteri într-o

Cornel Nistorescu
Victor Rădulescu

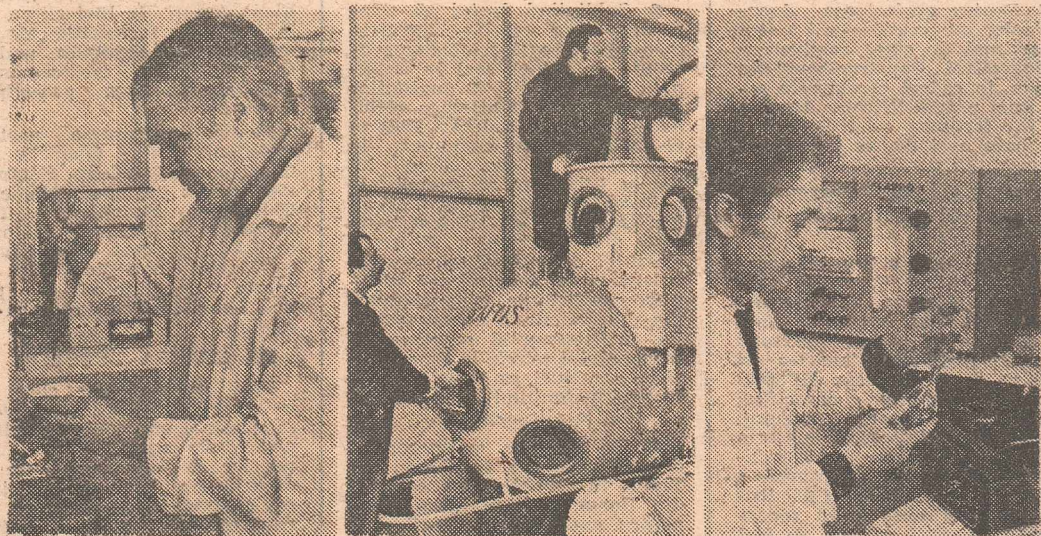
„Dacia” break

In paginile 21, 22

Alte
două adrese
din Grecia

Oceanul planetar

O lume plină de farmec și mister, căreia cercetătorii ai prestigiosului institut conștanțean de investigație a adîncurilor albastre se străduiesc, zi de zi, să-i dezvăluie tainele spre folosul oamenilor, așa cum o mărturisește și reportajul nostru din pagina 16.

Flacăra, Redacția București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 311. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, întărire; Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrisori: 25 42; Reportaj-informații: 25 60; Sport: 14 53; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Prețul revistei: 3 lei

41505